

ROKHOZI szizma. Vicséy J. Készítő mester... az ő hazai eszarkában legkialakulnak.

SZABADSÁG

LIBERTY

A legrégibb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap.

NO. 48. SZAM. HARMINCADIK ÉVFOLYAM. Pittsburgh, Detroit, Cleveland, New York, Chicago, Szombat, 1920. február 28. THIRTIETH YEAR. EGYES SZAM ARA 2 CENT.

MEGROSTÁLTÁK AZ ELFOGOTT RADIKÁLISOKAT

A 670 letartóztatott állítólagos 'vörös' közül csak 166 maradt a bevándorlási hatóság kezén.

Négy nő is van a visszatartottak közt Ellis Islandon.

NEW YORK, febr. 26. — Több mint 670 állítólagos radikális letartóztatott a szövetségi hatóság ügynekei Ellis Islandra a deportálási eljárás megindítása után január 1. óta, de ma már csak 166 van közülük a bevándorlási hatóság kezén.

A deportálást eddig 420 vándorlót kerültk. Tíz bebizonyította, hogy polgára az Egyesült Államoknak. Négy a nem polgárok közül is igazolta, hogy soha semminemű összeköttetése nem volt a kommunista-párttal. A legtöbb biztosíték mellett került szabadlábra.

Megtehető volna ezt sokkal több, de törvényszerűt hiánya vagy szegénység miatt nem folyamodtak szabadlábra helyezésükért.

A visszatartott foglyok közt négy nő is van. Ugy ezek, mint a férfiak, há kivételével, orosz nemzetiségűek.

Az Ellis Islandra szállított vörösök közül négy meghalt a flu következtében.

Percy A. Baker, Ellis Island igazgatója kijelentette, hogy minden nap becsajátanak el néhányat az állítólagos kommunisták közül.

"A sziget népessége egyre szaporodik a folytonos szabadlábvesztések dacára, mondta Baker, egyre-másra érkeznek ugyanis újabb szállítottak. Eppen e héten érkezett Oregon államból és a Nyugat Oregon részéből ötven ember."

A második "szoviet-bárka" ugylászik, nem egyhamar indul el Oroszország felé.

Harding az államcsinások ellen.

PROVIDENCE, R. I., febr. 26. — Harding ohioi szenátor a republikánus elnökjelölt, az itteni kereskedelmi kamara előtt beszélt egy alkalmi lakomán keresztül, s azt a kijelentést tette, hogy ha az ipar területén a háború következtében szükség is volt a szövetségi beavatkozásra s ellenőrzésre, ezt a befolyást most a háború elmúltja után meg kell szüntetni s az ipart fel kell szabadítani minden szövetségi nyűg alól. Szabadság és nem szabályozás kell az üzleti élet terén, hangoztatta Harding.

A magas munkabéreket is a háborúval indokolta a szenátor s azt mondta, hogy a jövőben ezeket a magas munkabéreket csak az fogja indokolni, ha a munkások teljesítőképessége is emelkedni fog a munkabérek növekedése arányában.

ERZBERGER MERÉNYLŐJÉT ELITÁLTÁK.

Hirschfeld zászlós tizenennyolc hónapi börtönt kapott.

BERLIN, febr. 26. — Erzberger pénzügyminiszter merénylője, Hirschfeld zászlós elvete büntetését. A bíróság tizenöt hónapra fegyházba küldötte.

A vádlott azt hozta fel tette indoklásául, hogy meggyőződése szerint a pénzügyminiszter angol pénzért dolgozott s csak a saját érdekeit tekintette.

Oroszok vállalkása szerint Hirschfeld fűzőzésmániában szenvedett, s mint ilyen nem tehetett.

A katonatörvény a Ház elé kerül pár nap múlva

A módosított javaslat összesen 316 ezer főnyi állandó hadsereg létesítését kívánja.

Az általános kötelező kiképzés eszméjét elvetették.

WASHINGTON, febr. 26. — A hadsereg újjászervezésére vonatkozó törvényjavaslat, a mely lefekteti azokat az alapelveket, amiken az Egyesült Államok hadseregét fel kellene építeni s amelyből a kötelező általános katonai kiképzésre vonatkozó rendelkezéseket a többség akarata szerint kihagyták, rövid időn belül a képviselőház elé kerül a bizottságól.

A javaslat a hadsereg létszámát béke idején összesen 229 ezer sorkatonában s összesen 17 ezer 700 tisztsében kívánja megállapítani. A repülő osztagokat szintén ide számították már a javaslat. A hadsereg négy részéből állana: gyalogság, lovaság, tüzéség és repülő.

A hadsereg e négy főágazata mindegyike felett egy vezérőrnagy (major general) állana s a javaslat összesen 22 vezérőrnagyit és 46 dandárparancsnokot (brigadier general) állítván felállíthat. Gen-rális csak egy lehet, az is csak ideiglenesen. A "general" rangot Pershing tábornok viselné, de az ő halála, vagy a hadseregbeli kiválása esetén az állást nem töltik be többé s azt megszüntetik.

A republikánus vezérek kívánására az általános kiképzésre vonatkozó szakaszokat kihagyták a javaslatból, majd intézkedni, valószínű azonban, hogy a kérdés a vita során mégis szóba fog majd kerülni.

Majdnem valószínűtlen azért, hogy a republikánusok olyan messzire menjenek a dologban, hogy ellene szegüljenek s esetleg meg is akadályozzák Colby megerősítését, mivel az az általános felfogás, hogy az elnöknek joga van megválasztani a maga kabinetjének tagjait. Ezt a szokást eddig mindig mint meg nem írott törvényt tekintették.

Colby megerősítése ellen azonban a prohibíciós oldalról is nehézségeket akarnak emelni, amennyiben 1918-ban, mint a Shipping Board tagja azt a kijelentést tette, hogy szerinte a szesztilalom csökkenteni fogja a hajóiparban munkaképességet vagy legalább is teljesítményt.

Mind a két pártnak a vezére megegyezik azonban abban, hogy sem Colbynak, sem Cranenak a megerősítése nem fog simán menni a szenátusban.

HARC A SZERZŐDÉS KÖRÜL.

Hitchcock szenátor nem hajlandó nyilatkozni a szerződés jövőjére néve.

WASHINGTON, febr. 26. — A demokrata szenátorok közül többen megkérdezték ma reggel Hitchcock szenátort, az adminisztráció szócsovévát a békeszerződés kérdésében, hogy mi a párt teendője, ragaszkodjanak-e továbbra is a wilsoni elvekhez és ne engedjenek a negyvennyolcól, vagy pedig vessék magukat alá a Lodge javaslatának? Hitchcock erre vonatkozólag egyelőre legalább nem volt hajlandó nyilatkozn.

Ezzel szemben Lodge szenátor, a republikánusok vezére kijelentette, hogy azonnal újra hivatalosan elkezdti a harcot a szerződés mostani formája ellen a szenátusban.

MERÉNYLET SZERBIÁBAN.

Ugy. Sándor uralkodó, mint Protitch miniszterelnök megsebesült.

LONDON, febr. 26. — Sándor szerb uralkodó herceg és Protitch miniszterelnök ellen merénylet kíséreltek meg Belgrádban. A merénylők nem érték el céljukat, megsebesítettek mindkét kiszemelt áldozatot, de megölni nem sikerült őket.

HAJÓSÜLYESZTÉS.

A szövetségek elhelyezik a maguk közt fel nem osztott német hajókat.

PÁRIS, febr. 26. — A Nagykövetség Tanácsa elhatározta, hogy a hátralevő német hajókat, amelyeket elkoboztak, de nem osztottak szét a szövetségek egymás közt, elhelyeztetik.

AMERIKA NINCS A NEMZETEK LIGÁJA BIZOTTSÁGÁBAN

A bolshevik viszonyokat tanulmányozó bizottságból az Egyesült Államokat kihagyják.

A szövetségek igen fontosnak tartják a munkát.

PARIS, febr. 26. — A szövetségek, mint már előzőleg is jelentettük, úgy határoztak, hogy a Nemzetek Ligájának egy bizottságot bízzák meg azal, hogy az oroszországi viszonyokról adjon jelentést, mielőtt a szoviet kormányval közelebbi tárgyalásokat kezdenék vagy esetleg azt elismernék. Ezzel a lépéssel kapcsolatban megint ráterelődik a figyelem az Egyesült Államok abban a tekintetben, hogy a Nemzetek Ligájának eddig még nem tagja.

Bizonyos pedig, hogy Amerikának is nagy érdekei fűződnek Oroszországhoz s ugy politikai mint gazdasági tekintetben sok fontos érdeke forog köztük.

Hogy a szövetséges kormányok, nemcsak a nagyhatalmaké, hanem a kisebb államoké is, a szoviet kormányval szemben a jövőben milyen álláspontot fognak helyezni, az igen sok tekintetben attól a jelentéstől függ majd, amit a Nemzetek Ligájának ez a kiküldött bizottsága fog a legfelsőbb Tanács elé terjeszteni.

A Nemzetek Ligája eddig két gyűlést tartott, azonban Amerika egyikén sem volt képviselve s alig fér kétség ahhoz, hogy az Egyesült Államok a bizottságban mindaddig nem lesz képviselve, a míg a Ligának nem tagja.

Érdekes fejlemények következhetnek abban az esetben, ha majd a legfelsőbb tanács az orosz kérdésben az Egyesült Államok nélkül talál dönteni. Ami bekövetkezik, mert a Liga vezetői tagjai egyszersmint a Legfelsőbb Tanács tagjai is. Sejtjen sem lehet, hogy mit tenne Amerika abban az esetben, ha az ő felfogása ellenére találnának határozni.

Az orosz probléma megoldása igen bonyolalmas dolog lesz maguknak az európai hatalmaknak is. Az angol és az olasz kormányok érdekei ugyanis nem egyeztetők össze korántsem a francia és a japán kormányok érdekeivel. Eddig az ellentétes érdekek még meg tudtak alkudni egymással, mert döntésre semmiben sem került a dolog.

Megtörténhetik az is majd, hogy a szövetségek valamely közös kereskedelmi bizottság révén jönnek majd gazdasági kapcsolatba Oroszországgal, amely bizottságban az Egyesült Államok a fentiekből kifolyólag szintén nem lesz képviselve.

Berlini táviratok arról számolnak be, hogy a németek bizottsága máris elindult a viszonyok tanulmányozása végett Moszkvába. A bizottság egyik feladata lesz, hogy a németek bevándorlásának Oroszországba elősegítse az útját. Egyidejűleg a szovietek is irradt állítottak fel Berlinben, amely iroda előfarkával rendelkező németek Oroszországban megtelepedve farmot és gazdasági eszközöket kapjanak.

OROZS BEKEAJANLAT.

A szoviet kormány hajlandó békülmi az Egyesült Államokkal, Japánnal és Romániával.

LONDON, febr. 26. — Az orosz szoviet kormány jegyzékét küldött az Egyesült Államoknak, Japánnak és Romániának, amelyeknek békeajánlatot tesz, mondja egy Moszkvából érkezett szikratávirat.

A háboruban elpusztult földek lakói

Francia munkások a németek által épített "házakban" laknak.

Északfranciaországi népe most kezd csak megtelepedni azokon a helyeken, melyek éveken keresztül a "nyugati harcok" jelentették. Az egykori virágzó falvak, községek helyén romhalmozok ételrendek és a nép elfoglalta azokat az "acélbódokát", melyeket a háború alatt a német hadvezetőség a német katonák részére épített.

HOLLANDIÁTÓL ÉLELMISZERT KAP BUDAPEST

A holland nők bizottsága az egész országban gyűjt ruhát és élelmiszert a magyarok részére.

Az utolsó pillanatig dolgoztak a törhetetlen öreg.

A magyarországi politikai életnek egyik legérdekesebb, legösszetettebb alakja hunyt el február első napján. Polónyi Géza nevét egész Magyarország népe ösmerte és volt olyan idős, amikor a legnépszerűbb, legkedveltebb politikusok sorába tartozott. De volt életének olyan korszaka is, amikor legjobban barátai is pácát törtek fejlette.

Az 1848-as függetlenségi pártnak évtizedeken keresztül egyik legerősebb oszlopa volt Polónyi Géza, akiről még nagy számu ellenségei is elismerték, hogy erős akaratú, nagy tudású, öleletes, kivételes tehetségű ember volt.

Polónyi Géza hirtelen halála

A magyarországi politikai életnek egyik legérdekesebb, legösszetettebb alakja hunyt el február első napján. Polónyi Géza nevét egész Magyarország népe ösmerte és volt olyan idős, amikor a legnépszerűbb, legkedveltebb politikusok sorába tartozott. De volt életének olyan korszaka is, amikor legjobban barátai is pácát törtek fejlette.

Az 1848-as függetlenségi pártnak évtizedeken keresztül egyik legerősebb oszlopa volt Polónyi Géza, akiről még nagy számu ellenségei is elismerték, hogy erős akaratú, nagy tudású, öleletes, kivételes tehetségű ember volt.

MICHIGANBAN NINCS MÁR BAJ A NEDVESEKSEL

A prohibíciós biztos visszatért a lázadóknak vélt vasbányászok körül.

Néhány hordó jó vörös bort kidöntöttek a hóra emberei.

IRON RIVER, Mich., febr. 26. Abból a whisky forradalomból, aminek kitörését itt Észak Michiganban megtörténtnek vagy fenyegetőnek vélték Amerikaszerte, nem lett semmi. Nem azért, mert A. V. Dalrymple őrnagy, a közép államok prohibíciós biztosja a michigani állami lovasrendőrség egy csapatával megerősített harmince szövetségi ügynök élén megérkezett Észak Michiganban rendet teremteni, hanem azért, mert Iron megye vasbányászai tisztelik a törvényt s titkos italkészítő és árusító nincs több közöttük mint az ország egyéb részeinek lakossága körében.

Es annál is inkább így lesz — mondja Bandholtz tábornok — mert Románia a helyzetből rabol és visszai a megindított Magyarországon. Es még mindig megakadályozza, hogy a szövetségek végre rendet teremthessenek Magyarországon.

Wilson válaszigyzeke Európában

WASHINGTON, febr. 26. — Wilson elnök válaszigyzeke az ántant -miniszterelnökökhöz az adriai kérdésben megérkezett Londonba. Washingtonban a jegyzékre választ várnak.

Időközben pedig még mindig diplomáciai tárgyalások folytak Washington és London között amiatt, hogy az eddigi jegyzékváltás szövegét nyilvánosságra hozzák-e s ha igen milyen időn belül lehet, hogy a nyilvánosságra hozatal még e hét folyamán meg fog történni.

Iron Riverre igen sokan szerletek össze a vidékről abban a hitben, hogy izgalmas jeleneteknek lesznek tanui. Persze csalódtak. Két érdekes jelenet kivül több nem történt ugyanis a nap folyamán. Az egyik érdekes jelenet az volt, amikor a "forradalmárok" vezére találkoztak Dalrymple csapatával az Iron Inn előcsarnokában, a másik meg az, ami

ASZÖVETSÉGESEK ROMÁNIÁNAK NEM ADNAK KÖLCSÖNT

A román miniszterelnök kölcsönért folyamodott a szövetségekhez. Franciaország és Olaszország nem adhat.

Angla és Amerika nem felejtik el a román kegyetlenkedéseket.

PARIS, febr. 26. — Politikai körökben az a felfogás alakult ki, hogy Vajda-Vojvod román miniszterelnök londoni látogatása során összefüggésben van Románia teljesen züllött anyagi helyzetével. Azt hiszik, hogy a román miniszterelnök azért ment Londonba, hogy kölcsönt eszközöljön ki a szövetségek től Románia számára.

Ez a körülmény most aktuálissá teszi Herbert F. Hoover szavait, aki figyelmeztette a szövetségeket a várható román kegyetlenkedésekre, mikor azok bevonultak Magyarorszába. Politikusi és diplomatai közül ma már sokan, sajnos későn, belátják, hogy Hoover-nak mennyire igaza volt.

Nagyon valószínűnek tartják az angol fővárosban, hogy a román miniszterelnök eredmény nélkül fog elutazni onnét. Sem Franciaország, sem Olaszország nincsenek abban a helyzetben, hogy segíthessenek rajta, ezek magukon se tudnak segíteni. Az Egyesült Államok és Anglia pedig nem tudja elfelejtetni a románoknak, hogy milyen embertelen módon viselkedtek Magyarországon, nem tudja elfelejtetni, hogy minden kísérlete a szövetségeknek, a mely arra irányult, hogy Magyarországon rendet teremtsen, hiábavalóan bizonyult, a románok erőszakos magartása miatt.

A románok viselkedéséről Herbert Hoover pontos jelentést adott a békekonferenciának és ezt a jelentést Bandholtz tábornoknak a napokban tett jelentése szövege szerint igazolja. Ennek következtében valószínűnek látszik, hogy sem az angol, sem az amerikai kormány nem mutat majd érdeklődést a román kölcsönrel szemben s nem lesz meghatva Románia szenvedési állat.

Es annál is inkább így lesz — mondja Bandholtz tábornok — mert Románia a helyzetből rabol és visszai a megindított Magyarországon. Es még mindig megakadályozza, hogy a szövetségek végre rendet teremthessenek Magyarországon.

Wilson válaszigyzeke Európában

WASHINGTON, febr. 26. — Wilson elnök válaszigyzeke az ántant -miniszterelnökökhöz az adriai kérdésben megérkezett Londonba. Washingtonban a jegyzékre választ várnak.

Időközben pedig még mindig diplomáciai tárgyalások folytak Washington és London között amiatt, hogy az eddigi jegyzékváltás szövegét nyilvánosságra hozzák-e s ha igen milyen időn belül lehet, hogy a nyilvánosságra hozatal még e hét folyamán meg fog történni.

Iron Riverre igen sokan szerletek össze a vidékről abban a hitben, hogy izgalmas jeleneteknek lesznek tanui. Persze csalódtak. Két érdekes jelenet kivül több nem történt ugyanis a nap folyamán. Az egyik érdekes jelenet az volt, amikor a "forradalmárok" vezére találkoztak Dalrymple csapatával az Iron Inn előcsarnokában, a másik meg az, ami

TO RADIATOR 45... HALLANI néhány... TER Ohio

TO RADIATOR 45... HALLANI néhány... TER Ohio

TO RADIATOR 45... HALLANI néhány... TER Ohio

TO RADIATOR 45... HALLANI néhány... TER Ohio

TO RADIATOR 45... HALLANI néhány... TER Ohio

SZABADSÁG
The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
Published daily except Sunday the thirtieth year by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation, E. K. Coorna, President, Dr. Andrew Cserna, Sec'y-Treas.)
Founded by
E. T. Mohányi
Alapították
Kohányi Tihányé
DR. ANDREW CSERNA, Editor.
Szerkesztés és kiadást végzi
700-702 Huron Road (P. O. Box 171) Cleveland, O.
Telephone: Bell: Main 2392. Cuy. Central 1281.
ELŐFIZETÉSI ÁR: Az Egyesült Államokban és Kanadában egész évre: \$2.00
fél évre: \$1.00. Külföldön egész évre: \$3.00. Fél évre: \$1.50. — SUBSCRIPTION RATES: United States
and Canada one year: \$2.00, half year: \$1.00. — Foreign countries one year: \$3.00,
half year: \$1.50. — Cleveland one year: \$2.00, half year: \$1.00.
Entered at the Post Office Cleveland, O. and admitted for transmission through
the mails as Second Class Matter.
New York irodánk címe: Eastern Office
Room 603 Tribune Bldg, 154 Nassau St., New York.
Családfőnök: Joseph Horváth, Manager.

Wood tábornok programja
Gen. Leonard Wood egy chicao-i barátjához intézett, de a nagy nyilvánosságna szánt leveiben pontokba foglalja a maga programját a jóformán minden olyan problémára kitér, ami mostanában az amerikai közvéleményt foglalkoztatja. A program egyes pontjai ezek:
1. A háború terheinek viselését hosszabb időre kell kiterjesztenünk, mint az most tervezte van az üzleti életet meg kell szabadítani a túlháson adó főtartásától. Az érdemes üzleti vállalkozást minden lehető módon segíteni kell.
2. A vasutakat vissza kell adni magánkébe a magántulajdonosok kezébe azokat; a kormány azonban gyakoroljon feletti ellenőrzést, főleg ami a vitelber meghatározását és az állami közlekedés intézését illeti.
3. Nemzetközi politikánk legyen erős, méltóságos és konzervatív politika; "udvarias hang, de furkóbot a kézben; békeszeret és méltányosság; de mindig készen az amerikai kereskedelem és az amerikai érdekek védelmére." (Wood itt Roosevelt szavát idézi.)
4. Kicsi, de kitűnő hadsereg a mindig kész haditengerészet.
5. Elsőrangú diplomáciai és konzuli szolgálat. Ez a mai első védelmi vonalunk és a béke fenntartásához és a kereskedelem és ipar felléptetéséhez a legfontosabb fontosságú feladat.
6. Ami a tőkét és munkásságot illeti: A tőke és a munka közötti viszony, — azoknak egy mászó való viszonya, akik dolgoznak az akik intézkednek, — legyen egy a munkásság, mint a tőke részéről kölcsönösen a méltányosságra alapítva; olyan munkabérek amiből kellő szorgalom és takarékoság mellett az ember nemcsak megélethet, de félre is tehet; haladéktalanul gondoskodjunk kell olyan hivatalos gépezetről, amely strájkok esetén megvizsgálja a fennforgó nézet eltéréseket és a nagy közönség felvilágosításáról gondoskodik. Az ilyen állapotokat a publikum józan fellegása segítségével elismithatjuk; de a közvélemény nem nyilatkozhat meg kellőképpen intelligens és őszinte publicitás hiányában. A munkában és a munkaadóban közelebb kell hoznunk egymáshoz az embert. Rajta kell lenniük, hogy a munkás megfelelő munkaviszonyok között dolgozhasson. A gyermekmunkát meg kell szüntetni. Egy napi becsület munkáért, egy napi becsület munkáért kell adni. Nem csupán élni hagyjunk, de segítsünk is a megélhetésben.
7. Védővámokra csak annyiban van szükségünk, hogy védelemre szoruló iparágainkat óvhasunk. A vám más és más lesz azokhoz a viszonyokhoz képest, amit Európában következnek majd be, ha az ottani nemzetek elég erőre és elevenlégre tesznek majd azért, hogy felvegyék a versenyt az ipar terén.
8. Anglia dacára rettentő háború terheinek, minden lehetőleg megtesz, úgy pénzügyileg, mint másféleképpen, hogy segítsen felépíteni kereskedelmét és iparát. Mi, képletesen szólva, lábaik előtt látjuk az egész világot s erőfeszítés kell előmozdítanunk kereskedelmünket. Ennek a programnak egy részékepen a birtokunkban levő nagy fölött meg kell felelnünk a hajórajzára, hogy az kereskedelmünknek is segítsen a hadihajórajznak is tartaléka lehessen.
9. A kormányzatban a legszigorúbb takarékoságot kell bevezetnünk és a költségvetési rendszert kell megmosnitanunk.
10. Tiszteletet kell szerezni a törvénynek és rendnek, a tulajdonjognak és személyes szabadságnak, mert minden ezeken alapul.
11. Rajta kell lenniük, hogy törvényhozásunk ne egyes osztályok kezében legyen, hanem a kormány az alkotmányon alapuljon s minden egyes ágazata csak szorosan a maga hatáskörében működjen.

KI LESZ A KIRÁLY MAGYARORSZÁGON?
EREDETI CIKKSOROZAT A "SZABADSÁG" RÉSZÉRE.
IRTA: DR. SZABÓ LÁSZLÓ.
Dr. Szabó Lászlónak, "Az Est" helyettes szerkesztőjének cikkeit minden változtatás és megjegyzés nélkül tárjuk olvasóink elé és csak azt a szerény észrevételt fűzük hozzá, hogy ezekben a cikkekben nem a "Szabadság" beszél, hanem az író, aki a magyarországi közvélemény hangulatát akarja visszatükröztetni.
I.
MIÉRT KIRÁLYPÁRTI A NÉP?
Senki se mondhatja, hogy Magyarországon a királyság ügye személyi kérdés, mert hiszen a sok lejárt községi senki sincsen, aki már ma is azt mondhatná, hogy a magyar nép nagy többsége éppen őt akarja királynak és nem más. Nem személyi, hanem nagyon fontos elvi kérdés ma a királyság ügye.
A magyar nép nagyon hamar megutálta a köztársaságot, sokkal hamarabb, mint a királyságot. A nép nagy többsége rendet és nyugalmat akar, a magyar köztársaságban pedig minden inkább lehetett, mint rend és nyugalom. Ahál mindenki parancsol, de senki sem engedelmessé, ott nem lehet rend, s ahol az állam egy év alatt háromszor volt köztársaság "népköztársaság", s ahol "tanácsköztársaság" és ebből megint egyszerű "köztársaság", — ott nem is lehetett nyugalom. Az ország nagy többsége úgy érzi, hogy az az egy szándék, mely a királyság megbotránkoztatás után következett, a magyar haza történelmi legrosszabb, legutolsó sorsverő korszaka volt. Láttuk, hogy akik az új államformát, a köztársaságot megteremtették, nem tudtak jobban kormányozni, mint a régiak, sőt lépten-nyomon rettenetes kátyúba vittek az országot. Végre is, beszéljünk tisztán: a királyság idején a miniszterok tartottak egy kisértő királyt és az a tudat, hogy van valaki felettük, aki el is csaphatja őket, kisértő mértékkel a szuverenitást lehet. De a köztársaság korában egy-egy úrról közmódszár lett Magyarországon, hogy "csak késsel lehet levágni a miniszterok székéről." A magyar politikai viszonyok nem oly rendezettek, nem oly kialakultak, hogy a magyar nép maga tudná kormányozni önmagát, ami annyit jelent, hogy a magyar nép még nem elég érett a köztársasági államformára. Ezt a szocialista-kommunista párt tagjai látni mindenki belátja, s ezért Magyarországon száz ember közül kilencvenet királypárti.

Látogatás anyomor tanyáján
Budapest, 1920 január.
Feketén szürke, tompa passzellep a kispesti határ, melyet élesen tör meg egy hatalmas építelésportozat. A Mária Valéria-telep ez, fehérfalu, feketeföldel barakkjaival. Kiállító-sok kapuinak silány utanzata a főkapu. Kiállításra megyünk be azon csakugyan, a nyomor, az inség megtekintésére. A kapu alatt sötét, örömtelen alakok áldogálnak. Apró gyerekek simul egyikközbe. Szegényeknek kékvörös a keze, cipőtlén lába a hidegtől. Sovány arcán nemesak a tél, de az élet hidege is. Kócos, piszkos krutya hason a bejárat melletti korecsma ajtajának küszöbén. Nagy tömeget kikerültek; hogy előre juthassak. Beljebb az udvaron már semmi értelme a kerületnek. Sár, bokán felül ér ragadós, agyagos sár mindennél. Rongyos ruhájú asszonyok cuppognak mellett. A szegénység el nem titkoltóható panasz az arukon, néma jaja a szájuk szögletében.
Az Országos Lakásépítő Bizottság építette a telepet tizenkét millió korona költséggel, hogy a háború alatt rászakadt lakásnégyes segítsen. Óriási kiterjedésű a arkszögletű építkezés. Négy főutója, két mellékvonala és talán száz apró utcácskaja van. Rendben, mérnérki pontossággal kimérve sorakoznak egymás mellé a deszkabarakkok.
Mikor a proletárdiktatura ránk szakadt, még javában folyt az építkezés. Egy hétfő reggel megjelentek látók a munkások, hogy vasárnapon, míg a munka szünetelt, a félíg kész barakkok megtekintésére. Az építkezést erre úgy a hogy befejezték. Lakásbért a proletárok uraima alatt fizetni nem kellett. November elején rendezte a lakbérkérdést a főváros lakásügyi bizottsága. Öt-öt család lakik a barakkokban. Egy részuk két szobás, a legtöbbjük egy szoba-konyhás lakásban. Két szobásért ötven, egy szobás lakásért harminöt forintot kell most havonta fizetni. A lakók javarésze elégedetlen e "magas" lakbér mellett, különösen azok, kik albréklitől, ágyrajárlóktól tisztelet-husz koronát kérnek el hetenként.
Külön orvosi rendelője, négy kórház péműhelye, korecsma, trafikja van a telepnek. A jövő hónapban lesz mérés-ésűk, fűszerezitűk, hávmérsűk, zöldeség bódjúk a barakkoknak. Tavaszra lesz kész a hatalmasra tervezett fűrésű is.
Eddig rendben volna minden, de a mi a lakók viselkedését illeti, az szinte leírhatatlan. — Cserny akasztófájára kellene a gazembereit felhúzni. — Legjobb lenne az egész telepet petróleummal leönteni és egy órára felgyújtani. — Nem tisztosok lakóhelye ez, de zsványok tanyája. — Ilyen védelemeket mondogatnak a lakókról künn a telepen. Bészakánkét rendszeres, valóságos rablótűz dúl a barakkok között. Nincs ott semmi biztonságban. Mint a szegény Vetésini este mutatja, még az emberélet sem. Semmi felügyelet sincs a telepen. Alig mulik el éjszaka, hogy valami tolvajlás is történék. A barakkok ajtóit felszűtik le mostanában türevelőnek. Ledöntik a falakat és az alapprendákat huzzák ki az épületek alól. De nemcsak a telepet rongálják, hanem egymást is fosztogatják. Karácsony előtt az egyik lakó özvegy ruhanevelőt, egy másiknak kecskáját, a harmadiknak lovat, a negyediknek disznáját lopták el. Kiseb dolgot elulajdonított már fel

Forduljon hozzánk, mert jó, előzekegy és pontos kiszolgálásban részesül és mert a pénzt gyorsan továbbítjuk, odaát hiánytalanul kifizetjük és ami a fő, a legolcsóbb árakat számítjuk.
A kifizetést az átjártékulról aláír nyrtkálcai bizonyítjuk, melyeket megkértésűk után azonnal késésbűntünk.
A legkisebb és legnagyobb összegeket KABEL UTJÁN is továbbítjuk. Kábeldíj \$2.50 cent.
Mi koronát utalunk át, tehát mindenki jóelőre tudja, hogy koronát mennyit kapnak odaát. A kifizetendő összeg nincs alérvébe a korona áringadosásának. Mi annyi koronát fizetünk ki, amennyit nálunk feladnak és a dollár értékeknek megállapítását nem bízzuk budapesti vagy bécsi bankokra.
Kérjen tőlünk árajánlatot és meggyőződhet arról, hogy sokat takarít meg, ha pénzt általunk küldi.
Feltesse pénzét ne tartas otthon, hanem bízza bízós bankra, mint
BANKBETÉTET
Mi pénzt nemcsak hűségesen megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Betétjét kívánatra bármikor visszafizetjük.
KÖZZEGETZŐI ÜGYEK pontos és lelkiismeretes elintézés.
HAZAI PERES ÉS PEREN KIVÜLI OKIRATOK megszerkesztését és konzuli hitelesítését vállaljuk.
Bármely ügyben felvilágosítást és tanácsot szivesen adunk.
Németh Állami Bank
NÉMETH JANOS, elnök
FŐKÖZLET: A BANKPALOTÁBAN 10 EAST 32nd STREET
FIKÖZLET: 1807 SECOND AVENUE COORNER 83rd STREET

A jó amerikai
AZ amerikai nemzet februári nagy ünnepe: Lincoln napja és Washington napja mindig kitűnő alkalmat szolgáltat arra, hogy a politikai és társadalmi élet kitűnőségei és aktív szereplői megnyilatkozzanak a bevándorlás kérdéséről és a bevándorlókról. Ezidén is hallhattunk sok paradés szónoklatot, de a szavak tömkelegéből kiharsan New York állam kormányzójának, Alfred E. Smith-nek hangja. A new yorki kormányzó beszédének gerincét idézve, a következő versekben méltatta az eseményt a New York World című újság:
"Smith kormányzó Washington Day-i beszédében arra figyelmeztet bennünket, hogy az amerikanizmus egyet jelent azzal, megérteni ennek az országnak céljait és szándékait. A szegény bevándorló, aki "elvégi munkáját, aki családát alapít, aki iskoláztatja gyermekeit, akár beszél angolul, akár nem, épp olyan jó amerikai, mint az az ember, aki büszkén mutat egyenes családfájára, mely New Englandi őseit igazolja."
Az amerikanizációs folyamat nem jelenti a nyelvek száműzését. Egyetlen ügy fontos, hogy angol legyen a nyelve az iskolának, a bíróságnak és minden közhivatalnak; más elbírálás alá esik, hogy az angol nyelv tudása előfeltétele-e a polgárosodásnak és mindenki részére biztosítja, a törvények egyenes védelmét. A gyermekek elég gyorsan és elég biztosan megtanulják a nyelvet. A bevándorolt szülők pedig hiúséges szívvel, izmos karjukkal szolgálhatják Amerikát, anélkül, hogy az ország nyelvét beszélnek.
A szabadságszerető európai országok meg sem kísérik az idegen nyelvek száműzését. Franciaország nem régebben alapított görög iskolát Korzikában. Az angol miniszterelnök "welsh" nyelven énekel és szónokol; az irek anyanyelvének feltámadását nem akadályozta meg senki. Yorkshire és Devon nehezen érthetik meg egymást, Piedmont és Calabria pedig sehogysen.
Nem volt még olyan háborúja Amerikának, melyben ne küzdöttek volna érte olyanok, akik nem tudtak angolul. A "Camp Upton-i" nemzetközi csoportokra élénken emlékezhetünk meg és ez az emlékeztető biztosítson elnézését a nyelv-zavaroknak, melyek végeredményében részlegesek és ideiglenesek. A nyelv eszköz csupán, — és ne legyen semmiesetre sem bálvány.

MIÉRT NINCS KÖLÖN KIRÁLY-PÁRT?
Erre a kérdésre némelyek azt mondánák Budapesten, hogy "hiszen van magyar királypárt!" Az utóközön lehet látni plakátokat, melyeken a "magyar királyság pártja" csatlakozásra hívja fel a polgárokat.
Igaz, csak hogy ezek a plakátok nem komolyak, és maga a "magyar királyság pártja" sem komoly. Sándor László volt rendőrkapitány alapította vagy harminc más, magarszagu tisztviselővel együtt, akiket a királyság bukásakor kisorsítottak a hivatalukból.
A párt alapításának nem is volt sok értelme, mert ahol például mindenki felekezési, ott nem lehet megalkotni a felekezeti pártot, s ahol mindenki királypárti, miközben ott a királypárt? A "magyar királyság pártja" frászközben gádzs, pészben azonban nagyon szegény. A múlt őszel a pártnak több tagja angol hercegi koronával díszített föl viselt a nyaklándójában. Enzel azt akarták sejtetni, mintha valami angol herceggel volnának összekötöttek. Ebből azonban semmi sem volt igaz. Ma a magyar királyság pártja plakátjain már azt hangsúlyozta, hogy egyetlen jelölt mellett sem foglal állást, hanem csak ELVÉBEN hirdeti azt, hogy Magyarországon nemzeti királyra van szükség.
Érdemes, hogy a "királyság pártja" a világ legdemokratább intézménye: ugyanis mindenek. Minden ülésen más tag elnököl a pártban, tehát az elnökség "szorban megy, mint a falusi bíróság".
VISZATÉRHET-E A HABSBURG CSALÁD?
Igen, visszatérhet.
A figyelmes újságolvasó azt mondhatná erre, hogy ez tévedés, hiszen február 3-án azt jelentette egy párisi tévítő, hogy "a magyar királyság tanácsa", mely az enteente nevében nyilatkozhat, kijelentette, hogy a Habsburgoknak a magyar trónra való visszatérést elzárni.
Igen. De a nagykirályok tanácsának határozata nem örökhatóság. Mára az egész világ figyelmesen kell olvasni a szóbanforgó határozatokat: az van benne, hogy miután a Habsburgok uraima annyit jelentett, hogy egyik népek a segítségével elnyomták a másikat, azaz, mint ahogy a politikuskok mondani szokták: ratifikáltak. Ez nem igen várható előbb, mint a legjobb esetben májusban.
Amint a békeszerződés életbe lép, — az enteentenak nincs több sommi joga ahhoz, hogy Magyarországot belső ügye beleszójon. Így se az enteente, se senki más nem jogosult bele szólni abba, hogy kit válassz Magyarországi királyvá? Ezt az időpontot a választás dolgaiban minden este megvárjuk.
De igen valószínű, hogy nemcsak azt várjuk meg, hanem más egyebet is, más eseményeket, amelyekről ma még csak a jövendőmondó beszélhet. — De amelyekből kitűnik majd, hogy ki a legmódtóbb Szent István király koronájának viselője.
Nem igen hihető tehát, hogy a királyválasztás előbb, meglesz, mint az évek az ószon.
KIK PÁLYÁZNAK A KORONÁRA?
Természetes, hogy legelő sorban a volt király, IV. Károly jön számításba mint trónkövetelő. Bizony, hogy ha a jogot tekintjük neki van legtöbb joga a trónhoz. Sohasem mondott el a koronáról, hanem csak "megszűnt uralkodni." Ugy gondolja, hogy az ő királyi jogai csak szűnöltek, de meg nem szűntek, tehát a jogok bármikor feloldhatók, amint ezt a viszonyok megengedik. A forradalom elő napján telefon utján megbíta József főherceget, hogy helyettesítse a királyi jogokat gyakorolja, és a megbízás alapján már József főherceg nevezte ki annak idején Károlyi Mihályt miniszterelnökké. A magyar alkotmány azonban nem ismeri a jogok ilyen átadását és ezért a magyar király jogait szorosan a királyi jogokhoz kell kötni. József főherceg a királyi jogokat nem csupán a királyi-kormány kinevezése volt semmi, hanem egyenesen a királyi-kormány minden intézkedése is. Végeredményben királyilag érvénytelen minden kormányzati cselekedet, mely Magyarországon 1918 október 31. után történt.
A másik igen komoly jelölt, ahinek megválasztását ma egyenesen a legvalószínűbbnek is kell tekinteni, (bár a helyzet a választás még sokszor változhatik), JÓZSEF főherceg.
Továbbá az volt IV. Károly király fiát, OTTÓ főherceget és Frigyes főherceget fiát, ALBERT főherceget.
Az idegen hercegek közül trónkövetelőként emlegettek: az angolok közül Comanaght herceget, majd Henrik angol herceget s azután Teak Adol és Teak Sándor hercegeket, az olaszok közül pedig Tomás genová herceget, illetve annak egyik fiát, s azután Abruzzo herceget s legvalószínűbb egy másik herceget.
Vannak magyar jelöltek is a királyi trónra; az egyik Horváth Miklós tengerész, a másik Széchenyi László gróf.
Követelmények között az az a kérdéses feltehető, hogy az egyes jelöltek közül kiknek mennyi esélye lehet arra, hogy a királyi trónra feljötték. Szent István király koronáját.

MIÉRT NINCS KÖLÖN KIRÁLY-PÁRT?
Erre a kérdésre némelyek azt mondánák Budapesten, hogy "hiszen van magyar királypárt!" Az utóközön lehet látni plakátokat, melyeken a "magyar királyság pártja" csatlakozásra hívja fel a polgárokat.
Igaz, csak hogy ezek a plakátok nem komolyak, és maga a "magyar királyság pártja" sem komoly. Sándor László volt rendőrkapitány alapította vagy harminc más, magarszagu tisztviselővel együtt, akiket a királyság bukásakor kisorsítottak a hivatalukból.
A párt alapításának nem is volt sok értelme, mert ahol például mindenki felekezési, ott nem lehet megalkotni a felekezeti pártot, s ahol mindenki királypárti, miközben ott a királypárt? A "magyar királyság pártja" frászközben gádzs, pészben azonban nagyon szegény. A múlt őszel a pártnak több tagja angol hercegi koronával díszített föl viselt a nyaklándójában. Enzel azt akarták sejtetni, mintha valami angol herceggel volnának összekötöttek. Ebből azonban semmi sem volt igaz. Ma a magyar királyság pártja plakátjain már azt hangsúlyozta, hogy egyetlen jelölt mellett sem foglal állást, hanem csak ELVÉBEN hirdeti azt, hogy Magyarországon nemzeti királyra van szükség.
Érdemes, hogy a "királyság pártja" a világ legdemokratább intézménye: ugyanis mindenek. Minden ülésen más tag elnököl a pártban, tehát az elnökség "szorban megy, mint a falusi bíróság".
VISZATÉRHET-E A HABSBURG CSALÁD?
Igen, visszatérhet.
A figyelmes újságolvasó azt mondhatná erre, hogy ez tévedés, hiszen február 3-án azt jelentette egy párisi tévítő, hogy "a magyar királyság tanácsa", mely az enteente nevében nyilatkozhat, kijelentette, hogy a Habsburgoknak a magyar trónra való visszatérést elzárni.
Igen. De a nagykirályok tanácsának határozata nem örökhatóság. Mára az egész világ figyelmesen kell olvasni a szóbanforgó határozatokat: az van benne, hogy miután a Habsburgok uraima annyit jelentett, hogy egyik népek a segítségével elnyomták a másikat, azaz, mint ahogy a politikuskok mondani szokták: ratifikáltak. Ez nem igen várható előbb, mint a legjobb esetben májusban.
Amint a békeszerződés életbe lép, — az enteentenak nincs több sommi joga ahhoz, hogy Magyarországot belső ügye beleszójon. Így se az enteente, se senki más nem jogosult bele szólni abba, hogy kit válassz Magyarországi királyvá? Ezt az időpontot a választás dolgaiban minden este megvárjuk.
De igen valószínű, hogy nemcsak azt várjuk meg, hanem más egyebet is, más eseményeket, amelyekről ma még csak a jövendőmondó beszélhet. — De amelyekből kitűnik majd, hogy ki a legmódtóbb Szent István király koronájának viselője.
Nem igen hihető tehát, hogy a királyválasztás előbb, meglesz, mint az évek az ószon.
KIK PÁLYÁZNAK A KORONÁRA?
Természetes, hogy legelő sorban a volt király, IV. Károly jön számításba mint trónkövetelő. Bizony, hogy ha a jogot tekintjük neki van legtöbb joga a trónhoz. Sohasem mondott el a koronáról, hanem csak "megszűnt uralkodni." Ugy gondolja, hogy az ő királyi jogai csak szűnöltek, de meg nem szűntek, tehát a jogok bármikor feloldhatók, amint ezt a viszonyok megengedik. A forradalom elő napján telefon utján megbíta József főherceget, hogy helyettesítse a királyi jogokat gyakorolja, és a megbízás alapján már József főherceg nevezte ki annak idején Károlyi Mihályt miniszterelnökké. A magyar alkotmány azonban nem ismeri a jogok ilyen átadását és ezért a magyar király jogait szorosan a királyi jogokhoz kell kötni. József főherceg a királyi jogokat nem csupán a királyi-kormány kinevezése volt semmi, hanem egyenesen a királyi-kormány minden intézkedése is. Végeredményben királyilag érvénytelen minden kormányzati cselekedet, mely Magyarországon 1918 október 31. után történt.
A másik igen komoly jelölt, ahinek megválasztását ma egyenesen a legvalószínűbbnek is kell tekinteni, (bár a helyzet a választás még sokszor változhatik), JÓZSEF főherceg.
Továbbá az volt IV. Károly király fiát, OTTÓ főherceget és Frigyes főherceget fiát, ALBERT főherceget.
Az idegen hercegek közül trónkövetelőként emlegettek: az angolok közül Comanaght herceget, majd Henrik angol herceget s azután Teak Adol és Teak Sándor hercegeket, az olaszok közül pedig Tomás genová herceget, illetve annak egyik fiát, s azután Abruzzo herceget s legvalószínűbb egy másik herceget.
Vannak magyar jelöltek is a királyi trónra; az egyik Horváth Miklós tengerész, a másik Széchenyi László gróf.
Követelmények között az az a kérdéses feltehető, hogy az egyes jelöltek közül kiknek mennyi esélye lehet arra, hogy a királyi trónra feljötték. Szent István király koronáját.

MIÉRT NINCS KÖLÖN KIRÁLY-PÁRT?
Erre a kérdésre némelyek azt mondánák Budapesten, hogy "hiszen van magyar királypárt!" Az utóközön lehet látni plakátokat, melyeken a "magyar királyság pártja" csatlakozásra hívja fel a polgárokat.
Igaz, csak hogy ezek a plakátok nem komolyak, és maga a "magyar királyság pártja" sem komoly. Sándor László volt rendőrkapitány alapította vagy harminc más, magarszagu tisztviselővel együtt, akiket a királyság bukásakor kisorsítottak a hivatalukból.
A párt alapításának nem is volt sok értelme, mert ahol például mindenki felekezési, ott nem lehet megalkotni a felekezeti pártot, s ahol mindenki királypárti, miközben ott a királypárt? A "magyar királyság pártja" frászközben gádzs, pészben azonban nagyon szegény. A múlt őszel a pártnak több tagja angol hercegi koronával díszített föl viselt a nyaklándójában. Enzel azt akarták sejtetni, mintha valami angol herceggel volnának összekötöttek. Ebből azonban semmi sem volt igaz. Ma a magyar királyság pártja plakátjain már azt hangsúlyozta, hogy egyetlen jelölt mellett sem foglal állást, hanem csak ELVÉBEN hirdeti azt, hogy Magyarországon nemzeti királyra van szükség.
Érdemes, hogy a "királyság pártja" a világ legdemokratább intézménye: ugyanis mindenek. Minden ülésen más tag elnököl a pártban, tehát az elnökség "szorban megy, mint a falusi bíróság".
VISZATÉRHET-E A HABSBURG CSALÁD?
Igen, visszatérhet.
A figyelmes újságolvasó azt mondhatná erre, hogy ez tévedés, hiszen február 3-án azt jelentette egy párisi tévítő, hogy "a magyar királyság tanácsa", mely az enteente nevében nyilatkozhat, kijelentette, hogy a Habsburgoknak a magyar trónra való visszatérést elzárni.
Igen. De a nagykirályok tanácsának határozata nem örökhatóság. Mára az egész világ figyelmesen kell olvasni a szóbanforgó határozatokat: az van benne, hogy miután a Habsburgok uraima annyit jelentett, hogy egyik népek a segítségével elnyomták a másikat, azaz, mint ahogy a politikuskok mondani szokták: ratifikáltak. Ez nem igen várható előbb, mint a legjobb esetben májusban.
Amint a békeszerződés életbe lép, — az enteentenak nincs több sommi joga ahhoz, hogy Magyarországot belső ügye beleszójon. Így se az enteente, se senki más nem jogosult bele szólni abba, hogy kit válassz Magyarországi királyvá? Ezt az időpontot a választás dolgaiban minden este megvárjuk.
De igen valószínű, hogy nemcsak azt várjuk meg, hanem más egyebet is, más eseményeket, amelyekről ma még csak a jövendőmondó beszélhet. — De amelyekből kitűnik majd, hogy ki a legmódtóbb Szent István király koronájának viselője.
Nem igen hihető tehát, hogy a királyválasztás előbb, meglesz, mint az évek az ószon.
KIK PÁLYÁZNAK A KORONÁRA?
Természetes, hogy legelő sorban a volt király, IV. Károly jön számításba mint trónkövetelő. Bizony, hogy ha a jogot tekintjük neki van legtöbb joga a trónhoz. Sohasem mondott el a koronáról, hanem csak "megszűnt uralkodni." Ugy gondolja, hogy az ő királyi jogai csak szűnöltek, de meg nem szűntek, tehát a jogok bármikor feloldhatók, amint ezt a viszonyok megengedik. A forradalom elő napján telefon utján megbíta József főherceget, hogy helyettesítse a királyi jogokat gyakorolja, és a megbízás alapján már József főherceg nevezte ki annak idején Károlyi Mihályt miniszterelnökké. A magyar alkotmány azonban nem ismeri a jogok ilyen átadását és ezért a magyar király jogait szorosan a királyi jogokhoz kell kötni. József főherceg a királyi jogokat nem csupán a királyi-kormány kinevezése volt semmi, hanem egyenesen a királyi-kormány minden intézkedése is. Végeredményben királyilag érvénytelen minden kormányzati cselekedet, mely Magyarországon 1918 október 31. után történt.
A másik igen komoly jelölt, ahinek megválasztását ma egyenesen a legvalószínűbbnek is kell tekinteni, (bár a helyzet a választás még sokszor változhatik), JÓZSEF főherceg.
Továbbá az volt IV. Károly király fiát, OTTÓ főherceget és Frigyes főherceget fiát, ALBERT főherceget.
Az idegen hercegek közül trónkövetelőként emlegettek: az angolok közül Comanaght herceget, majd Henrik angol herceget s azután Teak Adol és Teak Sándor hercegeket, az olaszok közül pedig Tomás genová herceget, illetve annak egyik fiát, s azután Abruzzo herceget s legvalószínűbb egy másik herceget.
Vannak magyar jelöltek is a királyi trónra; az egyik Horváth Miklós tengerész, a másik Széchenyi László gróf.
Követelmények között az az a kérdéses feltehető, hogy az egyes jelöltek közül kiknek mennyi esélye lehet arra, hogy a királyi trónra feljötték. Szent István király koronáját.

Betegek figyelmebe.
Orvosi tanácsot kérjen. Minden beteg lelkiismeretesen kell kezelni, különösen a betegségeit. Ha valami orvosi tanácsot kérjen, vagy gyógyszerre van szüksége, forduljon hozzánk. A legkisebb és legnagyobb összegeket KABEL UTJÁN is továbbítjuk. Kábeldíj \$2.50 cent.
E. N., Louisville, Ky. — B. sonytalán, — igenlő esetben Cseho-Slovákia.
F. L., Toledo, O. — Cseho-Slovákia. Irjon feleségnek, hogy kárjen utlevélet s ha est megkapja, gondokodjék hajójegy és utköltéséről.
W. A., New Duluth, Minn. — E. aker 35d 4800 negyedik, 4043 87 negyedik méter, vagyis közel 1,150 negyedik 6l.
DR. A. NEUMAN
441 Ellison St., Paterson, N. J.
Az összes orvosi tudományok tanára 20 éve működő magyar orvos.

Anglia példamutatása
WINSTON CHURCHILL, Nagy-Británia hadügy-minisztere büszkén jelentette az angol alsóház tagjainak, hogy március hó 31-dik napján megszűnik a kötelező katonai szolgálat egész Angliában. Két nemzet bizonyította eddig be, hogy megértette az új idők szellemét, — folytatta az angol hadügyminiszter, — és ez a két nemzet a német és az angol. Németországot azonban kényszerítették a leszerelésre, míg Anglia önként szánta rá magát.
Winston Churchill azzal fejezte be beszédét, hogy "ime Anglia még az "istenes" Amerikának is példát mutatott."
Nagy-Británia "leszerelése" nem jelent meglepetést. A békefinanszírozások első napjaiban kijelentette már Lloyd George, hogy a brit kormány hajlandó a katonai leszerelés kérdésében a végletekig elmenni, hajlandó megszüntetni a kötelező katonaszkodást és lezárulni a létszáma addig a vonalig, amíg az ország belső nyugalmanak és rendjének biztosítása megengedi.
A tengeri haderő leszereléséről, a militarizmus testvéréről, a navalizmusnak megszüntetéséről azonban hallani sem akartak Anglia képviselői. Nagy-Británia a világ legerősebb tengeri hatalma volt a háború előtt és az is maradt ma is. Az angol flotta ellen még mindig kétes esélyekkel vehető fel a harc az egész világ egyesült hadihajórajza. Az angol csatahajó-óriások még ma is a tengerek rémei és Anglia világhatalmának legfőbb feltételei. Ebben nem mutat példát az "istenes" Amerikának a szárazföldi világbekének bajnoka.
Előrelátható bizonyosság, hogy az Egyesült Államok nem iktatja törvénybe a kötelező katonaközpést. Amerika visszatér oda, ahol abbahagyta a háború kitörésének pillanatában. A világháborús idők beigazolták, hogy Amerikában nincs szükség kötelező katonaszkodásra, nincs szükség kötelező katonai kiképzésre. Amerika a gyorsaság hazája és mint a világháború eredménye igazolja, — Amerikában igazán a földből nőnek ki, máról-holnapra milliós hadseregek.
De tengeri haderőt, csatahajó-óriásokat még Amerika sem teremtethet máról-holnapra. Németország évtizedek megfizetett munkájával, milliárdok befektetésével sem tudta megközelíteni az angol flotta erejét. És nem csak az Egyesült Államok, de az egész világ tisztában van azzal, hogy amily veszedelmet jelentett az emberiség részére a túlzó porosz militarizmus, ugyan olyan veszedelmet jelent ma, a félelmetes erejű angol navalizmus.
A tengeri haderő részleges leszereléséről számoljon be a parlament előtt Winston Churchill és akkor nyugodt lelkiismerettel állíthatja, hogy példát mutatott még az "istenes" Amerikának is.

MIÉRT NINCS KÖLÖN KIRÁLY-PÁRT?
Erre a kérdésre némelyek azt mondánák Budapesten, hogy "hiszen van magyar királypárt!" Az utóközön lehet látni plakátokat, melyeken a "magyar királyság pártja" csatlakozásra hívja fel a polgárokat.
Igaz, csak hogy ezek a plakátok nem komolyak, és maga a "magyar királyság pártja" sem komoly. Sándor László volt rendőrkapitány alapította vagy harminc más, magarszagu tisztviselővel együtt, akiket a királyság bukásakor kisorsítottak a hivatalukból.
A párt alapításának nem is volt sok értelme, mert ahol például mindenki felekezési, ott nem lehet megalkotni a felekezeti pártot, s ahol mindenki királypárti, miközben ott a királypárt? A "magyar királyság pártja" frászközben gádzs, pészben azonban nagyon szegény. A múlt őszel a pártnak több tagja angol hercegi koronával díszített föl viselt a nyaklándójában. Enzel azt akarták sejtetni, mintha valami angol herceggel volnának összekötöttek. Ebből azonban semmi sem volt igaz. Ma a magyar királyság pártja plakátjain már azt hangsúlyozta, hogy egyetlen jelölt mellett sem foglal állást, hanem csak ELVÉBEN hirdeti azt, hogy Magyarországon nemzeti királyra van szükség.
Érdemes, hogy a "királyság pártja" a világ legdemokratább intézménye: ugyanis mindenek. Minden ülésen más tag elnököl a pártban, tehát az elnökség "szorban megy, mint a falusi bíróság".
VISZATÉRHET-E A HABSBURG CSALÁD?
Igen, visszatérhet.
A figyelmes újságolvasó azt mondhatná erre, hogy ez tévedés, hiszen február 3-án azt jelentette egy párisi tévítő, hogy "a magyar királyság tanácsa", mely az enteente nevében nyilatkozhat, kijelentette, hogy a Habsburgoknak a magyar trónra való visszatérést elzárni.
Igen. De a nagykirályok tanácsának határozata nem örökhatóság. Mára az egész világ figyelmesen kell olvasni a szóbanforgó határozatokat: az van benne, hogy miután a Habsburgok uraima annyit jelentett, hogy egyik népek a segítségével elnyomták a másikat, azaz, mint ahogy a politikuskok mondani szokták: ratifikáltak. Ez nem igen várható előbb, mint a legjobb esetben májusban.
Amint a békeszerződés életbe lép, — az enteentenak nincs több sommi joga ahhoz, hogy Magyarországot belső ügye beleszójon. Így se az enteente, se senki más nem jogosult bele szólni abba, hogy kit válassz Magyarországi királyvá? Ezt az időpontot a választás dolgaiban minden este megvárjuk.
De igen valószínű, hogy nemcsak azt várjuk meg, hanem más egyebet is, más eseményeket, amelyekről ma még csak a jövendőmondó beszélhet. — De amelyekből kitűnik majd, hogy ki a legmódtóbb Szent István király koronájának viselője.
Nem igen hihető tehát, hogy a királyválasztás előbb, meglesz, mint az évek az ószon.
KIK PÁLYÁZNAK A KORONÁRA?
Természetes, hogy legelő sorban a volt király, IV. Károly jön számításba mint trónkövetelő. Bizony, hogy ha a jogot tekintjük neki van legtöbb joga a trónhoz. Sohasem mondott el a koronáról, hanem csak "megszűnt uralkodni." Ugy gondolja, hogy az ő királyi jogai csak szűnöltek, de meg nem szűntek, tehát a jogok bármikor feloldhatók, amint ezt a viszonyok megengedik. A forradalom elő napján telefon utján megbíta József főherceget, hogy helyettesítse a királyi jogokat gyakorolja, és a megbízás alapján már József főherceg nevezte ki annak idején Károlyi Mihályt miniszterelnökké. A magyar alkotmány azonban nem ismeri a jogok ilyen átadását és ezért a magyar király jogait szorosan a királyi jogokhoz kell kötni. József főherceg a királyi jogokat nem csupán a királyi-kormány kinevezése volt semmi, hanem egyenesen a királyi-kormány minden intézkedése is. Végeredményben királyilag érvénytelen minden kormányzati cselekedet, mely Magyarországon 1918 október 31. után történt.
A másik igen komoly jelölt, ahinek megválasztását ma egyenesen a legvalószínűbbnek is kell tekinteni, (bár a helyzet a választás még sokszor változhatik), JÓZSEF főherceg.
Továbbá az volt IV. Károly király fiát, OTTÓ főherceget és Frigyes főherceget fiát, ALBERT főherceget.
Az idegen hercegek közül trónkövetelőként emlegettek: az angolok közül Comanaght herceget, majd Henrik angol herceget s azután Teak Adol és Teak Sándor hercegeket, az olaszok közül pedig Tomás genová herceget, illetve annak egyik fiát, s azután Abruzzo herceget s legvalószínűbb egy másik herceget.
Vannak magyar jelöltek is a királyi trónra; az egyik Horváth Miklós tengerész, a másik Széchenyi László gróf.
Követelmények között az az a kérdéses feltehető, hogy az egyes jelöltek közül kiknek mennyi esélye lehet arra, hogy a királyi trónra feljötték. Szent István király koronáját.

MIÉRT NINCS KÖLÖN KIRÁLY-PÁRT?
Erre a kérdésre némelyek azt mondánák Budapesten, hogy "hiszen van magyar királypárt!" Az utóközön lehet látni plakátokat, melyeken a "magyar királyság pártja" csatlakozásra hívja fel a polgárokat.
Igaz, csak hogy ezek a plakátok nem komolyak, és maga a "magyar királyság pártja" sem komoly. Sándor László volt rendőrkapitány alapította vagy

ABÉKESZERZŐDÉS A FRANCIÁK NEM FELETT VÉGLEG FOGNAK BÉKÜLNI DÖNTENEK MOST OROSZORSZÁGGAL

Ugy a republikánusok, mint a demokraták azon a véleményen vannak, hogy a szerződés felett végleg dönteni kell most.

A szerződés felett valószínűleg három héten belül szavaznak.

WASHINGTON, febr. 26. — A békeszerződés kérdése ismét a szenátus elé kerül, hogy ott végleg döntsék a sorsa felett. Dacára annak, hogy abba az ellenfélnek már bejelentették, hogy a régi viták anyagát felújítják, azt egyik fél sem akarja, hogy a viták a végletekig elterjedjenek. Ebben a kérdésben egy a többség, mint a kisebbség megegyeznek egymással.

Nagyon valószínűnek tartják a politikai körökben, hogy a békeszerződés felett a végleges szavazást három héten belül megkapják majd. Három hét leterelvé a szenátorok a szerződést többet nem akarják a napirenden látni. Ha esetleg a vitások úgy alakulnak, hogy a szerződés felett mégsem lehet most véglegesen dönteni, akkor csak a novemberi választások alatt kerül majd újra szóba.

Reed szenátor, a demokraták egyik vezére, aki a békeszerződés legkevesebbet ellenlétező köze tartozik, kijelentette, hogy legközelebbi beszédében össze fogja hasonlítani azt a Nemzetek Ligáját, amelynek alapelveit a békeszerződésben betartották; azzal a Nemzetek Ligájával, amelyről Wilson elnök és Lloyd George a versaillesi békekonferencia előtt olyan sokat beszéltek. A két Liga elvét összehasonlítani. Meghatározza mutatni, hogy a versaillesi konferencia előtt hangzott a Liga mennyiben különbözik attól, amely nemrég Párisban megszületett.

Ami Franciaországot illeti, — akár mi legyen is más szövetséges országok véleménye vagy eljárása, — nem fag-eszaklakozni semmi olyan lépéshez, legyen az akár hivatalos, akár nem hivatalos — amelyik tulajdonképpen a szovjet kormányt való közeledeként jeleníti.

A párisi szocialista szövetség telivér bolshevik programot dolgozott ki, amit a jövő-héten elfogadásra vett a strassburgi szocialista kongresszus elé fog terjesztani.

Az első értekezleten a mérlegeltek minden javaslatát elvetették s a tulajdöntő fogadták el, amely ezeket mondja: "Tekintettel a második internacionálé ama tehetetlenségére és gyengeségére, hogy a szocializmusnak életet és formát adjon, a francia szocialista pártnak a moszkvai internacionáléhoz kell csatlakoznia s levonni ennek a lépésnek minden következményét, azaz azonnal hatalomra kell jutni a kapitalizmus felett s azt vagy a szovietekkel vagy annak megfelelő szervezetekkel kell helyettesíteni.

A proletároknak ez a diktatúrája magával vonja első sorban a tőke azonnali kisajátítását, másodsorban a magántulajdon megszüntetését, harmadszor a kötelező munkát minden kire, negyedszer a földnek, az iparágaknak, a bányáknak s a közlekedési eszközöknek a földművesek, munkások, bányászok, vasutasok stb. kezébe helyezését."

HA VAN UTLEVELE
és rövidesen hajóra akar szállni,
JÖJJÖN AZONNAL.
Létezőleg vagy sürgőnyileg értesítsen bennünket értesítéséről, hogy emberünk megvárassa őnt a Depoton. Képviselem szállásról gondoskodunk és podgyász ügyeit elrendezük.

HA NINGUS UTLEVELE
hason azonnal hozzánk s mi megszervezzük azt önnek.
PÉNZKÜLDÉS ÉS PÉNZBEVÁLTÁS
a legelőbb napl árfolyam mellett.
TRANSATLANTIC EXCHANGE INC.
202-10TH AVENUE,
CORSER 22ND ST.
NEW YORK, N. Y.
Tel. WALKER 7332

MILYEN AZ ÖN VÉRE?

Miért Ön oly gyenge? Miért fárad ki oly hamar? Miért levert, bágyadt, miért nem jókedvű, miért nem tud úgy enni, aludni, mint régebben? Miért szédül néha, miért izgatott, haragos?

FELELET:
Gyenge, hig, vizes vér, gazdag, piros, egészséges, sűrű vér helyett. Ha azt akarja, hogy egészséget, erőt adó

JÓ, DUS, PIROS, ERŐS VÉRE

legyen, akkor próbálja meg a használatja pár hétig az ezek által kipróbált s áldott

Saturnin Életital s Vasas Mangán Pirulákat.

Ha nagyító üveggel megvizsgálja egy cseppet a saját véréből s azt összehasonlítja egy más, egészséges férfi vagy nő vérével, bizonyára meglepő a különbség. Sokan vannak, akiknek szervezete szétbomlik s letűnik az élet terhének súlya alatt, még pedig oly korban, amikor a legjobb erőt s egészséget kellene élvezniük, csak azért, mert nem használják időközönként oly vasat s más életet s erőt adó anyagokat, melyek oly szükségesek a szervezet felújítására, mint a gépek az olaj s melyek nélkül ember el nem lehet az első ifjuság elmulta után.

A SATURNIN ÉLETITAL S A VASAS PIRULAK

táplálják az idegeket s izmokat s ezáltal megerősítik a szervezetet, hogy az rendszeren működhesen s megőrítetik a felsorolt bajokat.

Egy üveg Saturnin Életital ára egy dollár s 25 cent, öt üveg öt dollár. Egy doboz Vasas Pirula 65 cent, hat doboz három dollár. Egy kúrához való teljes készlet, öt üveg Saturnin s hat doboz Vasas Pirula egyszerre küldve nyolc dollár. Használati utasítással postán küldjük a világ minden részébe.

Örizzeljen azonban a nagyszámú utazatóktól s hogy a valódi szereket kapja, küldje a pénzt s rendelését erre a címre:

VÖRÖS KERESZT PATIKA
8901 Buckeye Road, Cleveland, O.
Valódi, hatásos gyógyszerek minden betegség ellen.
Receptek pontos elkészítése.

Asquith az ellenzék vezére

A volt angol miniszterelnököt újra beválasztották a parlamentbe. — Ő lesz az ellenzék feje.

Több millió dollárt

raboltak el honfitársainktól, akik a KEBELÜKBE meg KOFFEROKBA dugva magukkal viszik a pénzüket.
azokat a milliókat
a melyeket ÁLLAMI FELÜGYELET ALATT ÁLLÓ bankom utján előre HAZAKÜLDENEK családjuknak vagy bármely TAKARÉKPÉNZTÁRBA, senki el nem rabolhatja az uton, hanem PONTOSAN KIFIZETIK MAGYARORSZÁG, vagy az elfoglalt területek bármely részében.

okuljanak a mások kárán

ne utazzanak el innen, mig minden ügyüket el nem intézték. BANKOM ITT VAN A KÖZELKÉBEN.

Jöjjenek el személyesen

PÉNZKÜLDÉS, UTLEVELÉ vagy HAJÓJEGY ügyeik GYORS ÉS LELKIISMÉRÉTES ELINTÉZÉSE végett. Nem bánja meg soha, ha megfogadják

John Németh, Jr.
BANKER
437 PENN AVE., PITTSBURGH, PA.
A Wabash vasútállomás közelében.

A VASUTTÖRVÉNY WILSON ELNÖK ELŐTT FEKSZIK

Azt hiszik, hogy az elnök intézkedik annak sorsa felett, mielőtt a vasutak visszamennének a magántársulatokhoz.

Az elnök álláspontját a kérdésben senki sem ismeri.

WASHINGTON, febr. 26. — A vasutakra vonatkozó törvény javaslat az elnök elé került. Valószínűnek tartják, hogy az elnök most már intézkedni fog annak sorsa felett akár melyik irányban is, mielőtt a vasutak hétéfn visszakerülnének a magántársulatok birtokába.

A javaslat erősen szembeellenkezik a vasuti alkalmazottak szervezeteinek felfogásával s kívánásaival s mivel a szervezetek ezzel tisztában vannak, sietve dolgoznak egy, az elnök elé terjesztendő memorandumon, amiben arra akarják kérni, hogy a javaslatot vétőzza me.

Ezzel szemben a nagy farmer szervezetek arra kéri az elnököt, hogy a javaslatot igenis írja alá.

A Fehér Házból semmi jele sem mutatkozik annak, hogy az elnök mire határozza el majd magát. Mindenekelőtt át fogja tanulmányozni azt a véleményezést, amit a dolgokban Hines vasuti főigazgató készített a részére.

Véleményt ad a javaslatról az elnöki döntés előtt az igazságügyi miniszterium is abból a szempontból, hogy nem ütközik-e az az alkotmány szakaiba.

A BÉKESZERZŐDÉS ÉS A SENATUS.

WASHINGTON, febr. 26. — Lodge szenátor republikánus pártvezér és a külügyi bizottság elnöke kijelentette, hogy a német békeszerződést mindaddig a szenátus asztalán hagyja, amig annak sorsa felett a törvényhozók nem döntenek. A republikánusok tehát elszánták magukat arra, hogy vezeg elintézik ezt a kérdést s ez az elhatározásuk a demokrata tábori kétélfé oszolva találja.

SZÁZEZER HALOTT.

A flu 1918. évi pusztításának eredménye Angliában.

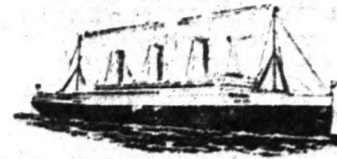
LONDON, febr. 26. — Sir George Newman közegészségügyi főbíró kijelentette, hogy Nagy-Britanniában 1918-ban 100.000 emberéletet pusztított el a flu.

Polónyi Géza hirtelen halála

(Folytatás az 1-26 oldalról)
Bánffy és a Szell-kormány ellen vezetett parlamenti harcokban szerepelt. Az 1905-6-iki nemzeti küzdelem idején tévköny szervező volt a főváros ellenállásának. A bévárosi Sakkör, melynek Polónyi elnöke volt — vezette az ellenállási mozgalmat és a Fejérvári kormány annak idején a Sakkört fel is oszlatta. A koalíció vezérlobizottságának megbízásából Fejérvári Géza báróval előkészítette az ugynevezett paktumot is. Az igazságügyi miniszteri tárcát vállalta a koalíciós kormányban. Ugyanekkor, 34 évi működés után, lemondott az ügyvédség gyakorlatóról. A miniszteri tárcát csak rövid ideig viselte, mert politikai ellenfele, Lengyel Zoltán, súlyos és rendszeres támadást intézett ellene, a mi miatt megvált a miniszteri székéről. Emlékezetes az a sajtópör, a melyet a támadások miatt Lengyel Zoltán ellen folytatott. 1906-ban a főváros IV. kerületében és 1910-ben Léván kapott mandátumot. Evtizedek óta tagja volt a fővárosi törvényhatósági bizottságnak is. Fialabb korában sokat

AKI MAGYARORSZÁGBA AKAR UTAZNI

ne hagyja el addig munkahelyét, amig nem ir Kiss Emil bankárnak és onnan választ nem kap, hogy melyik alkalmas hajón van a részére jó hely. A hajóindulásokat itt közöljük:

HAMBURGON AT KÖZVETLENUL AZ ÓHAZABA		
MONGOLIA indul FEBRUÁR 28-án		
Február 27-én: SIBONEY		Konstanzába
Február 28-án: REGINA D'ITALIA		Triestbe
Március 2-án: DUCA D'ABRUZZI		Triestbe
Március 6-án: PRESIDENT WILSON		Triestbe
Március 10-án: HENRY R. MALLORY		Kopenhágába
Március 11-én: FREDERICK VIII.		Kopenhágába
Március 27-én: MADONNA		Triestbe
Március 29-án: AMERICA		Triestbe
Március 31-én: PANNONIA		Triestbe

A MAGYAR KORONA ÁRFOLYAMA SZILÁRDABB

az utóbbi napokban a pénzpiacon és budapesti irodánkból érkező jelentések szerint a pénztatalás és kifizetés a legteljesebb pontossággal történik, akár szeretteinek küld pénz, akár valamely bankban vagy a Póstatárakban helyez el a nevére koronát. A kifizetést igazoló eredeti postai feladóvények és óhazai nyugták is most már gyorsabban érkezik, ha az óhazába szánt pénzt a következő címre küldi:

KISS EMIL BANKÁR
133 Second Ave., New York, N. Y.

Még négy nappal halála előtt bent dolgozott a közmunkák tanácsánál, fületlen szobában és ott erősen meghűlt, agynak esett. Harmadnap állapota látszólag kedvezőbbre fordult, felkelt ágyából és józúben megebédelt. Este úgy háromnegyed tíz tájban elaludt. Szokása ellenére álmában beszélni kezdett. A gyászoló család értesítése szerint este 10 óratól hajnali háromnegyed három óráig önkívületi állapotban folyton beszélt, szónokolt. Előbb családjának minden egyes tagjától búcsuzott, majd sorbavette régi barátjait, jó közmunkák Tanácsának paleismerseit és azokhoz intézett tájából.

Betegsége és halála.
Polónyi Géza már régóta betegeskedett. Asztmája volt és sokat köhögött. A gyújtófogásban, a hóvá a bolshevisták áurcolták ki tuszul, baja súlyosbodott s egész szervezete legyengült. De azért, a mikor újból elfoglalta hivatalát, tovább dolgozott, a régi buzgóságával és fáradhatatlan odaadásával.

Az ó-hazába elküldött és nem kézbesített pénzek

SZÁMTALAN levelet kapok az Egyesült Államok minden részéből honfitársaimtól, hogy azok a pénzek, melyeket az utóbbi 4 év alatt küldtek haza szeretteiknek Magyarorszába, soha kifizetve nem lettek. Felhivatnak tehát mindazok, akik levelet kaptak hazulról, hogy a pénzt otthon meg nem kapták, lépjenek érintkezésbe New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár és hajóügyű Zaro C. Henryvel, aki teljesen díjtalanul segítséget nyújt annak kitudakolása végett, hogy ezen pénzek hova lettek és ha csak lehetséges, az illetők kezébe visszajuttassa azokat.

New York állam bankfelügyelete alatt álló bankár és hajóügyű Zaro C. Henry a legelőbb napl árfolyam mellett további pénzeket az óhazába és teljes szavatosságot vállal arra nézve, hogy a legelőbb időn belül kézbesítve lesznek otthon s ennek bizonyítékul igyekszik mielőbb megszerezni a címzett által sajátkezűleg aláírt postai nyugtát.

Ugyanezek a legelőbb napl árfolyamban utalványoz csekket a legmegbízhatóbb hazai bankokra Magyarország minden részébe.

Továbbá nagyon sok levelet kapok honfitársaimtól, akik arról panaszkodnak, hogy külföldre útnak indított hajójegyet vásároltak hazautazás végett, s akik 5-10 dollár, sőt még ennél is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért. Lelkiismeretem meg eméll is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért. Lelkiismeretem meg eméll is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért. Lelkiismeretem meg eméll is nagyobb összeget fizettek velük az utlevél megszerzéséért.

Felhívom tehát mindazokat, akik haza szándékoznak utazni, forduljanak teljes információért hozzám.

A Zaro Bank-palota be van rendezve a legnagyobb kényelemmel a hazavándorlók részére s ott szép tágas szobák állanak az utasok rendelkezésére, úgy, hogy azoknak felesleges akármilyen ronda bordingházakban lakni, ahol ki vannak téve annak, hogy a keservesen összekuporgatott dollárjaiktól kifosztják őket.

Bármilyen ügyes-bajos dolgaikban forduljanak teljes bizalommal felvilágosításért

Záró C. Henri, Bankár
New York Állam bankfelügyelete alatt álló bankárhoz
39 Cooper Square Third Ave., Cor. 6th Street, New York City

kiszol-
pénzt
ányta-
legol-

Ugy a republikánusok, mint a demokraták azon a véleményen vannak, hogy a szerződés felett végleg dönteni kell most.

A szerződés felett valószínűleg három héten belül szavaznak.

WASHINGTON, febr. 26. — A békeszerződés kérdése ismét a szenátus elé kerül, hogy ott végleg döntsék a sorsa felett.

Dacára annak, hogy abba az ellenfélnek már bejelentették, hogy a régi viták anyagát felújítják, azt egyik fél sem akarja, hogy a viták a végletekig elterjedjenek.

Ebben a kérdésben egy a többség, mint a kisebbség megegyeznek egymással.

Nagyon valószínűnek tartják a politikai körökben, hogy a békeszerződés felett a végleges szavazást három héten belül megkapják majd.

Három hét leterelvé a szenátorok a szerződést többet nem akarják a napirenden látni.

Ha esetleg a vitások úgy alakulnak, hogy a szerződés felett mégsem lehet most véglegesen dönteni, akkor csak a novemberi választások alatt kerül majd újra szóba.

Reed szenátor, a demokraták egyik vezére, aki a békeszerződés legkevesebbet ellenlétező köze tartozik, kijelentette, hogy legközelebbi beszédében össze fogja hasonlítani azt a Nemzetek Ligáját, amelynek alapelveit a békeszerződésben betartották.

azzal a Nemzetek Ligájával, amelyről Wilson elnök és Lloyd George a versaillesi békekonferencia előtt olyan sokat beszéltek.

A két Liga elvét összehasonlítani. Meghatározza mutatni, hogy a versaillesi konferencia előtt hangzott a Liga mennyiben különbözik attól, amely nemrég Párisban megszületett.

Ami Franciaországot illeti, — akár mi legyen is más szövetséges országok véleménye vagy eljárása, — nem fag-eszaklakozni semmi olyan lépéshez, legyen az akár hivatalos, akár nem hivatalos — amelyik tulajdonképpen a szovjet kormányt való közeledeként jeleníti.

A párisi szocialista szövetség telivér bolshevik programot dolgozott ki, amit a jövő-héten elfogadásra vett a strassburgi szocialista kongresszus elé fog terjesztani.

Az első értekezleten a mérlegeltek minden javaslatát elvetették s a tulajdöntő fogadták el, amely ezeket mondja: "Tekintettel a második internacionálé ama tehetetlenségére és gyengeségére, hogy a szocializmusnak életet és formát adjon, a francia szocialista pártnak a moszkvai internacionáléhoz kell csatlakoznia s levonni ennek a lépésnek minden következményét, azaz azonnal hatalomra kell jutni a kapitalizmus felett s azt vagy a szovietekkel vagy annak megfelelő szervezetekkel kell helyettesíteni.

A proletároknak ez a diktatúrája magával vonja első sorban a tőke azonnali kisajátítását, másodsorban a magántulajdon megszüntetését, harmadszor a kötelező munkát minden kire, negyedszer a földnek, az iparágaknak, a bányáknak s a közlekedési eszközöknek a földművesek, munkások, bányászok, vasutasok stb. kezébe helyezését."

HA VAN UTLEVELE
és rövidesen hajóra akar szállni,
JÖJJÖN AZONNAL.
Létezőleg vagy sürgőnyileg értesítsen bennünket értesítéséről, hogy emberünk megvárassa őnt a Depoton. Képviselem szállásról gondoskodunk és podgyász ügyeit elrendezük.

HA NINGUS UTLEVELE
hason azonnal hozzánk s mi megszervezzük azt önnek.
PÉNZKÜLDÉS ÉS PÉNZBEVÁLTÁS
a legelőbb napl árfolyam mellett.
TRANSATLANTIC EXCHANGE INC.
202-10TH AVENUE,
CORSER 22ND ST.
NEW YORK, N. Y.
Tel. WALKER 7332

A MAGYAR NEMZETGYÜLÉS MEGVÁLASZTOTT TAGJAI

A magyarországi általános választások eredményéről részletesen beszámoltunk a legújabbban érkezett budapesti napilapok. A választások lezajlása után, január 30-án, Beniczky Ödön belügyminiszter a pártok számarányáról a keresztény nemzeti egyesülés pártjának a következő nyilatkozatot tette: — A választások végleges eredményét hivatalosan, pontos adatok szerint most állítottam össze. Ezek szerint a számarány a következő:

Keresztény nemzeti	77
Kiszgaza párti	49
Demokrata	4
Pártonkivüli	2
Keresztény szocialis gazdasági	1
Pótválasztás	31

A pótválasztásra vonatkozóan meg kell jegyeznem, hogy két kerületben (keresztény nemzeti és keresztyen nemzeti) a keresztény nemzeti pártnak ennél fogva hetvenkilenc képviselője bizonyos. A pótválasztáson tizenkét olyan kerület választ, ahol csupán kiszgadapártiak állnak egymással szemben. A kiszgadapárti képviselők száma tehát bizonyossággal 61 lesz. A többi pótválasztás eredménye bizonytalan, de ha csak néhány keresztény párti képviselőt választanak meg, akkor a keresztény nemzeti pártnak abszolút többsége lesz.

A Nemzetgyűlés tagjai. — A választások eredménye:

A főváros képviselői.
I. kerület: Haller István kultuszminiszter (keresztény nemzeti) egyhanguan. **II. kerület:** Bernád Agoston államtitkár (ker. nemzeti) 9566 szóval győzött Becseny Antal (pártonkivüli) 9424 szavazattal szemben. **III. kerület:** Wirtler László dr. (ker. nemzeti) 7942 szóval választották meg Perzel Béla (ker. nemzeti) 5260 szavazata ellen. **IV. kerület:** Rassay Károly dr. államtitkár (ker. nemzeti) 14.002 szavazattal győzött Méhly Kálmán (pártonkivüli) 4699 szavazata ellen. **V. kerület:** Kontra Aladár (ker. nemzeti) ref. lelkes nagy többséggel győzött Schubert Sándor függetlenségi és Cinterstein Károly pártonkivüli szocialisták ellen. **VI. kerület:** Friedrich István hadügyminiszter (ker. nemzeti) 7721 szavazattal győzött Wekerle Sándor (pártonkivüli) 4780 szavazata ellen. **VII. kerület:** Sándor Pál (demokrata), 135 szótöbbséggel választották meg Ortway Rezső (ker. nemzeti) képviselő ellen. **VIII. kerület:** Sztéryny József (pártonkivüli) 4738, Szemere György (ker. nemzeti) 4291, Pál Jenő (demokrata) 2200, Fejős Miksa (pártonkivüli) 1800, Halmay Elemér (pártonkivüli) 130 szavazatot kapott. Pótválasztás: 13. február 8-án és 9-én Sztéryny József és Szemere György között. **IX. kerület:** Vássonny Vilmos (demokrata) 9991 szóval győzött Lenkey Lehel (ker. nemzeti) 4626 szavazata ellen. Ervénytelen volt 1505 szavazat. **X. kerület:** Pető Sándor (demokrata) 4000 szótöbbséggel győzött Tauffer Gábor (ker. nemzeti) ellen. **XI. kerület:** Ambrus Gyula (ker. nemzeti) 5391, Bródy Ernő (demokrata) 4165, Hegedűs Lóránt (pártonkivüli) 2743 szavazatot kapott. Pótválasztás: 13. február 8-án és 9-én Sztéryny József és Szemere György között. **IX. kerület:** Vássonny Vilmos (demokrata) 2199 és Hantos 1919 szavazata ellen. **XIII. kerület:** Bárczy István igazságügyminiszter (demokrata) győzött 10.517 szóval Barkóczy Sándor báró (ker. nemzeti) 4086 szavazata ellen. **XIV. kerület:** Száva János (ker. nemzeti) Ugron Gábor (demokrata) és Bakonyi Samu (függetlenségi). Pótválasztás: 13. február 8-án és 9-én Sztéryny József és Szemere György között. **XV. kerület:** Kovács Emil 115 szótöbbséggel győzött Eber Antal (pártonkivüli) és Ábrahám Dezsővel (függetlenségi) szemben. Kovács 7581, Eber 6642 szavazatot kapott. **XVI. kerület:** Lipták Pál dr. (ker. nemzeti) 8003 szavazattal győzött Márkus Jenő dr. (demokrata) 5278 szavazata ellen. **XVII. kerület:** Weiss Konrad (ker. nemzeti) 200 abszolút szótöbbséggel, 6700 szóval győzött Heinrich Ferenc miniszter (középpárti) 1500 és Bárony Elezár (demokrata) 5000 szavazata ellen. **XVIII. kerület:** Mahunka Imre (ker. nemzeti) 4032 abszolút szótöbbséggel győzött András Andrással (középpárti) szemben. Füzessy Zoltánnal (demokrata) szemben. **XIX. kerület:** Szász Elek dr. (ker. nemzeti) 14.491 szavazattal győzött Szász Elek báró (középpárti) szemben. **XX. kerület:** Haller István kultuszminiszter (ker. nemzeti) 7230 szóval Buday Dezső (ker. nemzeti) 2782 és Persián Ádám (ker. nemzeti) 3184 szavazata ellen. **XXI. kerület:** Usetty Ferenc (ker. nemzeti) 9000 szavazattal győzött Bittner János (kiszgaza) ellen. **XXII. kerület:** Szabó József párttitkár (ker. nemzeti) egyhangulag választották meg.

A VIDÉK KÉPVISELŐI.

Keresztény Nemzeti Egyesülés pártja.
Győr I. kerület: Hegyeshalmi Lajos. **Győr II. kerület:** Weigand Antal. **Hatvan:** Somogyi István dr. Okolicsányi és Várkonyi kiszgadapártival szemközt. **Köcskemét II. kerület:** Pékár Gyula egyhanguan. **Kiskunfélegyháza:** Sallay János 2000 szótöbbséggel Horváth Zoltánnal (függetlenségi) szemközt. **Köszeg:** Lingauer Albin. **Zalaalövő:** Haller István kultusz miniszter. **Nagyamarton:** Solts Ödön egyhanguan. **Salgótarján:** Mikovényi Jenő egyhanguan. **Sárvár:** Huszár Károly miniszterrel egyhanguan. **Soroksár:** Fröhwrth Mátyas egyhanguan. **Szeged I. kerület:** Telegdi Pál gróf egyhanguan. **Székesfehérvár:** Prohászka Ottókar egyhanguan. **Cegléd:** Haller István kultuszminiszter Dobos István kiszgadapártival szemközt. **Kapuvár:** Dömötör Mihály. **Kis-marton:** Sábel János. **Czirák:** Gunda Jenő. **Kaposvár:** Ereky Károly 2780 szótöbbséggel győzött a kiszgadapárti Neubauer Ferenc ellenében. **Eger:** Nagy János Miklós Aladár kiszgadapártival szemközt. **Gyöngyös:** Bozsik Pál. **Zalabaksa:** Fangler Béla egyhanguan. **Alsóönd:** Turi Béla egyhangulag. **Neszed:** Huber János. **Ipoly-ság:** Ernst Sándor egyhanguan. **Pápa:** Szücs Dezső szótöbbséggel. **Cinkota:** Friedrich István. **Ipoly-szalka:** Karaffiák Jenő (ker. nemzeti) és Pongrácz Jenő gróf (kiszgaza) között. **Magyaróvárról** jelentik: Giesswein Sándor dr. prelátus-kanonokot a keresztény-szocialis gazdasági párt programjával ma képviselőnek választották. **Szent-Gottárd:** Bleyer Jakab egyhanguan. **Szolnok:** Kenéz Pál dr. 2302 szótöbbséggel a kiszgadapárti Bódy Istvánnal szemközt. **Szombathely:** Beniczky Ödön belügy miniszter egyhanguan. **Újpest:** Oláh Dániel egyhanguan. **Hé-derváry Lehel** függetlenségi visszalépett. **Vasvár:** Vass József egyhanguan. **Zalaszentgrót:** Darányi Ferenc egyhanguan. **Zalaegerszeg:** Szimcsányi György egyhanguan. **Osorna:** Kráger Miklós Czirák János Antal kiszgadapártival szemközt. **Veszprém:** Rakovszky István Kszegi Antal kiszgadapártival szemközt. **Esztorgom:** Mátyás Miklós szótöbbséggel. **Ugod:** Bartos János. **Sopron:** Klebelsberg Kunó gróf Töppler Kálmán középpártival szemközt. **Bákonypata:** Budaváry László tanító 1647 szótöbbséggel képviselőnek választották Urman-

MAGYAROK UTLEVELEI.

Minden munkát elvégzünk Önnek — megszerezünk utlevélt, engedélyt és adófizetést elintézzünk — MAGYARUL BESZÉLÜNK.
A legjobb hajóvonalak egyenesen Hamburg vagy Trieszt-be.
Pénzt küldünk a világ bármely részébe a legolcsóbb árakon.
Food Draft-eket ingyen állítunk ki.

THE DAYTON SAVINGS & TRUST CO.
25 N. MAIN STREET
Mgr.: R. Lusztig
NORTH DAYTON BRANCH:
103 VALLEY ST., DAYTON, OHIO
Mgr.: Mr. Mackevich. 48 54 60 60

gyesbáró pénzügyminiszter egyhanguan. **Kunostmárton:** Sokorópátkai Szabó István miniszter egyhanguan. **Lengyelkőti:** Gaál Gaszton egyhanguan. **Nagyatád:** Nagyatádi Szabó István közlekedési miniszter egyhanguan. **Pécsvárad:** Fischer Miklós. **Putnok:** Putnok Mária egyhanguan. **Pálháza:** Pásztor József egyhanguan. **Somorja:** Bárány Imre egyhanguan. **Salánta:** Huszti János egyhanguan. **Szeged III. kerület:** Koszó István egyhanguan. **Szentlőrinc:** Takácsy Dénes. **Szepesi:** Szentimrei Ákos egyhanguan. **Szigetvár:** Barczai Szabó József dr. egyhanguan. **Tiszalök:** Szabó Sándor. **Tiszavárkony:** Sokorópátkai Szabó István egyhanguan. **Jászapati:** Pethes László dr. Lakatos Gyula dr.-ral (ker. nemzeti) szemközt. **Torna:** Gedeon Jenő. **Zurányi:** Nitsch Lajos Steher Mátyas kiszgadapártival szemközt. **Uoongrád:** Schandt Károly dr. dr. Huszár Károly miniszterrel szemközt. **Nagykátán:** Lukovics Emil. **Devecser:** Ruppert Rudolf. **Győrszentmárton:** Sokorópátkai Szabó István egyhanguan. **Óriszentpéter:** Csukás End-

KÜLDJÖN dollárokat Magyarországra

Miután öt hónapon át nem adtunk el Magyarországra szóló pénztalványt semmi formában, mivel azt hittük, hogy a bizonytalan viszonyok folytán nem nyújthatunk ott kielégítő szolgálatot, most eladunk külföldi pénztalványt és chekket dollár értékben, Magyarországra való átutalásra. Eme átutalások Magyarországra a napi árfolyam szerint lesznek beváltva.

Európai képviselőink kábel-távírtat útján küldött tanácsa az, hogy a pénz átutalások egyesült állami dollár értékben történjenek, az egyes országokban érvényes pénznem helyett, minthogy a csekély díjon kívül, az ily átutalásoknak nagy előnye is van, például a koronára szóló utalvány felett, mert a dollár értékű külföldön nagyon kereslett.

Eme tények folytán mint értesültünk, a pénzbevitel a tengeren túl előnyösebb mint, itt a megfelelő napon. A dollár Magyarországon még jó ideig nagyon keresett lesz és amíg e viszony úgy marad, a beváltás ott előnyösebb lesz.

További előnye a dollár küldeményeknek az, hogy ha nem fizethető ki a címzeteknek, itt a dollár teljes értéke lesz vissza fizetve, tekintet nélkül a beváltási érték emelkedésére vagy oszkenésére.

E társaság tehát elhatározta, hogy egyelőre csakis dollár értékre szóló átutalásokat fogad el Magyarországra, külföldi utalvány vagy chek formájában.

AMERICAN EXPRESS COMPANY
Foreign Money Order Department "F"
65 Broadway, New York
Clevelandi irodánk: 2048 East 9th Street
Bármikor pénzt küld valahová, követelje az American Express Co. nevén. Ez biztosítja Önt a károsodás ellen.

A következő hajókra eladunk jegyeket a társaságok által megszabott árakon:

Február 27-én	Sibony	Constanza
Február 28-án	Kepeina D'Italia	Trieszt
Március 2-án	Kaiserin Augusta Victoria	Cherbourg
Március 6-án	Neordam	Rotterdam
Március 6-án	President Wilson	Trieszt
Március 10-én	Henry R. Mollory	Constanza
Március 11-én	Frederick VIII	Kopenhága
Március 27-én	Madonna	Trieszt
Március 29-én	America	Trieszt
Március 31-én	Pannonia	Trieszt

Csak akkor jöjjen New Yorkba, ha már utlevéle megvan. Ha még nem van utlevéle és utazni akar, írjon nekünk és utlevélt a leggyorsabb idő alatt megszerezni igyekeznünk. Mielőtt New Yorkba indul, írjon nekünk. Mi megvárjuk a vasútnál és olcsó, kényelmes jó szállásról, valamint poggyászáról gondoskodunk.
Fűszel: A Bankpalet: 10 E. 22 St.
NÉMETH ÁLLAMI BANK Fűszel: 1597 2nd Ave. cor. 63rd St.
NÉMETH JANOS, elnök.

PERTH AMBOY, N. J.
Pénzt küldünk, Hajójegyet eladunk Magyarországra, Ausztriába, Németországra, Cseho-Szlovákia és a világ minden részébe. Azok, akik Európába öhajtanak utazni, szíveskedjenek írni, vagy személyesen eljönni.
JACOB GOLDBERGER, Bankár
430—432 State Street, Perth Amboy, N. J.
Takarékbetétek után 4 százalék kamatot fizetünk.
ESTABLISHED 1851

Két új gyors, nagy és kényelmes kettőscsavarú amerikai gőzhajó
"SIBONEY"
14.000 TONNA
"S. S. HENRY R. MALLORY"
Indulnak csak Konstantinápoly, Várna és Constanza-ba.

HAJÓJEGY ÁRAK:
S. S. Siboney február 27-én
Piraeusba:
Kabint \$200 és feljebb, fejadó \$5.00. Fedélköz: \$130, fejadó \$5.00.
Konstantinápoly, Várna és Constanza-ba:
Kabint \$225.00, fejadó \$5.00. Fedélköz: \$150.00, fejadó \$5.00.
S. S. HENRY R. MALLORY
Indul Március 10-én
CSAK KONSTANTINÁPOLY, Várna és CONSTANZABA
Első osztály \$300, fejadó \$5.00. Fedélköz: \$150.00, fejadó \$5.00.
McDONNELL & TRUDA
FOGYÓNKÉSEC
5 STATE STREET, NEW YORK CITY

CUNARD LINE
dupla csavarú gőzös
PANNONIA
Szerdán, március 31-én indul
TRIESZT felé és kiköt PATRAS és DUBROVNIKBAN
2-ik osztály \$200.00 3-ik osztály \$125.00
és \$5.00 HADI ADÓ.
Félvilágosításért forduljon:
THE CUNARD STEAMSHIP CO. Limited
és ügynökeikhez.

Kedvező hajóindulások magyarok részére:

Március 2.	KAISERIN AUGUSTA	CHERBOURG	\$ 65.00
	VICTORIA	CHERBOURG	\$ 60.00
Március 6.	IMPERATOR	CHERBOURG	\$ 60.00
Március 6.	NEORDAM	CHERBOURG	\$ 60.00
Március 11.	FREDERICK VIII.	KOPENHAGA	\$ 65.00
Március 16.	CANOPLE	HAVRE	\$ 60.00
Március 20.	MAURETANIA	CHERBOURG	\$ 65.00
Március 20.	ROTTERDAM	BEGS-IG	\$ 60.00
Március 23.	SAXONIA	HAMBURG	\$ 100.00
Március 27.	MADONNA	TRIESZT	\$ 60.00

Minden utazónak fontos tudnivalókat megkijűm TELJESEN INGYEN, aki az alábbiakat pontosan kitölti.
Nevé
Címé
Van-e utlevéle?
Mányad megvált utazik?
HA NEM VOLNA UTEVELE, SZÍVESEN BESZEREM ÖNNEK.
VAGYA KI ES KÜLDJE BE E CIMREI:
MORRIS ENGEL Bankár 129 Greenwich Street, NEW YORK, N. Y.
AZ AMERICAN RELIEF ADMINISTRATION
10 és 30 dolláros átutalványt azoknak, akiknek Budapestre vagy környékére utazniuk kell.

The oldest established

XXX. évfolyam

SZABADSÁG

HIRDETESEK

KERESTETEK MUNKÁT NYER... HIRDETESEK... KERESTETEK MUNKÁT NYER...

Gukorrépa munkások

Gukorrépa munkások kerestetnek... Gukorrépa munkások kerestetnek...

YARD MUNKÁSOK

YARD MUNKÁSOK... THE THEODORE KUNDTZ CO. Giel Ave. - Lakewood.

FESTŐ

FESTŐ... THE SHATTUCK CHAIR & MFG. CO. Stop 1, A. B. C. Line Bedford, Ohio

200 MOLDER KERESTETIK.

200 MOLDER KERESTETIK... GYERMEK KERESTETIK... NAPSZAMOSOK

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE GREEN-HAAS-SCHWARTZ CO. East 57th és Euclid Ave. Cleveland, O.

200 BANYÁSZ KERESTETIK.

200 BANYÁSZ KERESTETIK... NEW JERSEY ZINC CO. Franklin, New Jersey.

FÉRFIK

FÉRFIK... THE GLOBE MACHINE & STAMPING CO. 1250 W. 76th St.

Cukorrépa munkásokat

Cukorrépa munkásokat keresünk... CLEVELAND COOPERAGE CO. 2231 W. 61st Street

HAT DARABSZÁM MUNKÁS KERESTETIK

HAT DARABSZÁM MUNKÁS KERESTETIK... Continental Sugar Company Toledo, Ohio

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

MAGYAROK ALKALMA

MAGYAROK ALKALMA... WOODRUFF & EDWARDS CO. Elgin, Ill.

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

ÖNTÖDE MUNKÁSOK

ÖNTÖDE MUNKÁSOK... MICHIGAN SUGAR COMPANY Labor Department Saginaw, Michigan

CUKORRÉPA MUNKÁSOK

CUKORRÉPA MUNKÁSOK... CLEVELAND TWIST DRILL CO. 1262 E. 49th St.

LEÁNYOKAT

LEÁNYOKAT... THE MANUFACTURERS BRUSH CO. 1950 W. 114th St.

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

ALLY TEKINTS!

ALLY TEKINTS!... JOHN DURK, Superintendent Columbia Sugar Company

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

SQUEEZER

SQUEEZER... BARBERTON, OHIO 48 49

200 CSALAD KERESTETIK

200 CSALAD KERESTETIK... RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1088 Ivanhoe Rd

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

WESTINGHOUSE

WESTINGHOUSE... ASZTALOSOK... THE RUSS MFG. CO. 5700 Walworth Ave.

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

PITTSBURGH

PITTSBURGH... BARBERTON, OHIO 48 49

200 CSALAD KERESTETIK

200 CSALAD KERESTETIK... RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1088 Ivanhoe Rd

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

WESTINGHOUSE

WESTINGHOUSE... ASZTALOSOK... THE RUSS MFG. CO. 5700 Walworth Ave.

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

PITTSBURGH

PITTSBURGH... BARBERTON, OHIO 48 49

200 CSALAD KERESTETIK

200 CSALAD KERESTETIK... RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1088 Ivanhoe Rd

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

WESTINGHOUSE

WESTINGHOUSE... ASZTALOSOK... THE RUSS MFG. CO. 5700 Walworth Ave.

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

PITTSBURGH

PITTSBURGH... BARBERTON, OHIO 48 49

200 CSALAD KERESTETIK

200 CSALAD KERESTETIK... RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1088 Ivanhoe Rd

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

WESTINGHOUSE

WESTINGHOUSE... ASZTALOSOK... THE RUSS MFG. CO. 5700 Walworth Ave.

FÉRFI MUNKÁSOK

FÉRFI MUNKÁSOK... THE CLEVELAND MILLING MACHINE CO. 18511 Euclid Ave.

PITTSBURGH

PITTSBURGH... BARBERTON, OHIO 48 49

200 CSALAD KERESTETIK

200 CSALAD KERESTETIK... RELIANCE ELECTRIC & ENGINEERING CO. 1088 Ivanhoe Rd

LEÁNYOK

LEÁNYOK... THE ENGLISH WOOLEN MILLS CO. 1125 Oregon Ave., 6-ik emelet

HAZASSÁG

HAZASSÁG... HAZASSÁG... HAZASSÁG...

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

KIADÓ LAKASOK

KIADÓ LAKASOK... KULON BEJÁRATU... KULON BEJÁRATU...

BUTOROZOTT SZOBOK

BUTOROZOTT SZOBOK... EGYSZOBOS... EGYSZOBOS...

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

KIADÓ LAKASOK

KIADÓ LAKASOK... KULON BEJÁRATU... KULON BEJÁRATU...

BUTOROZOTT SZOBOK

BUTOROZOTT SZOBOK... EGYSZOBOS... EGYSZOBOS...

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

KIADÓ LAKASOK

KIADÓ LAKASOK... KULON BEJÁRATU... KULON BEJÁRATU...

BUTOROZOTT SZOBOK

BUTOROZOTT SZOBOK... EGYSZOBOS... EGYSZOBOS...

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

KIADÓ LAKASOK

KIADÓ LAKASOK... KULON BEJÁRATU... KULON BEJÁRATU...

BUTOROZOTT SZOBOK

BUTOROZOTT SZOBOK... EGYSZOBOS... EGYSZOBOS...

KERESTETEK

KERESTETEK... KERESTETEK... KERESTETEK...

KIADÓ LAKASOK

KIADÓ LAKASOK... KULON BEJÁRATU... KULON BEJÁRATU...

BUTOROZOTT SZOBOK

BUTOROZOTT SZOBOK... EGYSZOBOS... EGYSZOBOS...

Advertisement text on the right side of the page, including 'Kis Molding gépekre' and 'Magas fizetés'.

VASÁRNAP

Stabadsag Sunday Magazine

Tündérmese

EGYSZER volt, hol nem volt, egy szegény ember. Nem volt más vagyona, mint egy ludtoll. És régen is úgy volt, hogy ezzel a tollal nagyon nehezen lehetett megkeresni azt, ami hozzá még a libából hiányzik: a pecsenyét a tálba és a fosztott tollat az ágyba.

Nemcsak szegény volt ez az ember, aki ludtollal kereste a kenyerét, hanem felesége is volt és három gyermeke, ami már régen is kész nyomoruság volt. A gyermekei szegényes, de tiszta ruhában jártak és ha nem is kaptak pecsenyét ebédre, még sem haltak éhen. Mindenből jutott nekik is, csak a mesékből nem, mert ezeket az apjuk bevitte a városba. Néha malacot kapott egy meséért, néha csak csirkét, de ezt is a soványabbjából. Sok mesét tudott és valahogyan mindig megélték belőle. A szegény ember különben nem volt boldogtalan, mert amit megtagadott tőle a sors, bőven kárpótolta érte a mesékkel. Senki olyan terített asztalok mellett nem ült, senki olyan káprázatos kastélyban nem lakott, mint a szegény ember, ha bezárkózott szobája négy fala közé és meséket szövögetett.

De egyszer csak elapadtak a mesék. A szegény ember hiába törte a fejét, semmi a világon nem jutott az eszébe. Ez annál nagyobb baj volt, mert üres volt a kamrája és a láda fiában sem volt több néhány hitvány polturánál. Megkopasztották az utolsó csirkét is, aztán nézték a napot, mert más nézni valójuk nem akadt.

— Hány szép mesét mondtam már a napról és leányáról, napsugár-kisasszonyról — panaszkodott a szegény ember — és most milyen közömbösen néz le reám, mintha már nem emlékeznek a mesémre. De várjuk meg a holdat.

Lement a nap és fölkelt a hold, amelyről a szegény ember már annyi szép mesét mondott és hiába uszott rejtelmes felhők közt, hiába kacérkodott színes udvarával, a szegény ember számára semmi mondani valója nem volt.

A gyermekei még álmukban is fel-felsírtak:

— Apám, adj kenyeret, éhes vagyok...

De a szegény embernek nem jutott mese az eszébe. Ott ült az asztala előtt, kezében a ludtollal és felsóhajtott:

— Hütlének lettek hozzám a tündérek is, akikről pedig annyi szép mesét mondtam már életemben. Máskor virradtkor megkocogtatták az ablakot, amit én gyorsan kinyitottam. Csak egy szót suttogtak be az ablakon, de ebből reggelre, mikor halk lépéseikkel továbblentek, mese lett. Kerülik már a házam táját, amely körül a gond szürke vadludai keringenek, gágoknak.

Kezében a ludtollal, amely mások griffmadárra változott és a mesék országába röptette, most oly csüggedten ült, mint egy fáradt, hajszolt vándormadár szárnya. Maga a szegény ember is nagy bánatában leborult az asztalra, fejét ráhajította az üres papírosra, míg el nem jött az álom szelid tündére és lassan, halkán le nem zárta pilláját.

— Ma megjött Oberon — szölt a királyné — és ennek az örömnapnak az emlékére tegyünk jót ezzel a szegény emberrel, aki már annyi szép mesét mondott rólunk.

— Mire fölébred a szegény ember, — ujjongott Pókháló — már készen lesz a mese.

Titánia, a királyné erélyesen közbeszólt:

— Kezdjétek már el, mert mindjárt harmadszor kukorékol a kakas és akkor a tündér népnek el kell oszolnia. Addig pedig innen el nem mentek, míg a mesét meg nem írjátok.

— Hát kezdjük el — türelmetlenkedett Nádzsál.

— Melyik mesét mondjuk el?

— Sohasem lesztek készen, — rivalt rájuk Titánia — ha folyton veszekedtek. Mondjátok el, de gyorsan a Tündér Rózsika történetét.

— Ki tudja — kérdezte Nádzsál.

— Én tudom, — felelte Mustármag — Tündér Rózsika meghalt és eltemették. A tündérek nagyon megsiratták, mert azt hitték, hogy sohasem látják többé viszont. De a Tündér Rózsika sírján kinyílt egy rózsaszál, amely egyenesen Rózsika szívéből nőtt ki. A rózsára rászállt egy méh és kiszívta a mézet, amelyet belegyűjtött egy kosba. A méhkasból elvitték a mézet és csináltak belőle egy mézesbábú huszárt meg egy mézeskalácsos királykisasszonyt. A huszár megszerette a királykisasszonyt, egymáséi lettek és gyöngyvirágüzretre megszületett a kis leányuk, aki szakasztott olyan volt, mint Tündér Rózsika, nem is lehetett más, mint Tündér Rózsika, akit a tündérek szerelemmel és örömmel fogadtak vissza.

— Ez igaz — szölt Harmatcsöpp.

— De az emberek nem fogják elhinni, — vetette ellen Puck — és a szegény ember hiába kínálja majd nekik a meséjét.

— Csak ne pörölnétek annyit — türelmetlenkedett Titánia. — Irjátok már, irjátok, mert mindjárt kukorékol a kakas.

— Hiába írjuk le, — szölt Puck — nem segítünk a szegény emberen olyan mesével, amit az emberek nem értenek meg.

— De hát mit tegyünk?

— Most már mindegy. Irjátok le a mesét — parancsolta Titánia — és a szegény ember talán majd eligazítja úgy, hogy az embereknek is tessenek.

Nádzsál sietve leírta a mesét egy rózsaszirmra, hajnali biborba mártott gyöngyharmattal, megporozta virágok himporával és mire a kakas harmadszor is megszólalt, a tündérek nem voltak sehol.

A szegény ember fölébredt és csodálkozva látta, hogy a szél a nyitott ablakon keresztül egy rózsaszirmot dobott az asztalára. Megnézte közelebbről és úgy tetszett neki, mintha betűket látna rajta. Lassan-lassan eszmélni kezdett és eszébe jutott mindaz, amit a tündérek körülötte sugdostak, mert bár aludt, mindenre visszaemlékezett.

— Milyen szép volt a Tündér Rózsika meséje, — sóhajtott — ha én azt úgy tudnám leírni, ahogy a kicsi tündérajkak elmondták...

Legkisebbik gyermeke hirtelen föl-sírt. A szegény ember gyorsan fölkapta a tollát és magában így szólt:

— Ha le nem írnam, úgy élne bennem, ahogy hallottam és élne a világ végéig. De le kell írnom úgy, ahogy már nem emlékszem rá. Éh Istenem, miért is kell minden mesét leírni. Miért nem elég megálmodni?

Az anya

Hárman jövének az Isten színe elé:
Egy férfi, egy lány s egy halovány asszony.
Mindegyik azért jött, hogy panaszos szava
Az Ur szent szívében részvétet fakasszon.

Dus valék, óh atyám! — kesereg a férfi —
A képzelet rólam csodás meséket szőtt.
Aztán jött az ellen... s mindent, mit öröklék
Néhány óra alatt füstölgő rommá lőtt.

Fiam — mondá az Ur — sorsod bár szomorú,
Nem oly vigasztalan, miként előadod.
Hisz legnagyobb kincsöd temagadon rejlik:
Hatalmas vállaid, munkabíró karod.

Remegő szájjal szól másodikkak a lány:
Atyám! volt egy ifju... hön szerettem őt!
Tavaszi alkonyon — kéz-kézben, ajk-ajkon —
Oly szépnek álmodtuk a közel jövőt.

Irta:
Landtné Ady Mariska

Am vészharang kondult... Őt hívta a haza...
S az idegen föld most mindent betakar...
Atyám! Szép világod olyan lett előttem,
Mint egy gyászvirágos, sötét ravatal.

— A te sebedre is van gyógyító balzsam,
Könnyező lányom — mond halkán az Ur —
Az idő, lásd, mulik, tétre új tavasz jön,
S lent, a szívek mélyén új tűz lángja gyul.

Egy fiam volt, Atyám — jajdult fel az asszony
S az Urhoz emeli fénytelen szemét, —
Egyetlen gyermekem!... (Hangtalanul zokog
S szívéhez szoritja vértelen kezét.)

Az isteni arcra mélységes részvét ül;
Karját felé tárja szóval az Ur:
S vigasztalan, tompa, örök fájdalomában
"Mater dolorosa" lábához borul...

Dialog az anyaszivről

(A cselekmény színhelye a Margitsziget. Szép áprilisi dél. A sárga napfoltok fölött esipős
kis szél jár. Egy fiatal asszony; negyvenöt éves, beszélget egy öreg
úrral; negyvennégy éves. Lassan sétálnak.)

Irta:
Molnár Ferenc

A hölgy: Ha nagyon érdekli, elmesélhetem.
Az ur: Mesélje.
A hölgy: Hát figyeljen ide. Tizenöt éve lezeltört történt. Mikor maga olyan sokat járt hozzánk és oly rémesen udvarolt nekem.
Az ur: Miért beszél olyan holkan? Alig hallottam hangját?
A hölgy: Édesem, okos asszonyok nyugodt áhitattal beszélnek a régi szerelemlükről. Félénys hangosággal csak ostoba nő beszél az elintézett érzéséről. Ohonnan örögdő asszony úgy beszél róla, mint egy nagyon szép, nagyon olcsó, nagyon kellemes lakásról, amelyből valaha könnyelműen kihurcolkodott s amint azóta nem talált soha.
(Az ur hirtelen megáll.)
A hölgy: Miért áll meg?
Az ur (újra elindul): Hogyan? Hát szerelem volt? Hát szerelem volt?
(Most a hölgy áll meg hirtelen.)
A hölgy: Hogyan? Hát nem tudta?
(Mind a ketten állanak egy kicsit. A hölgy szeliden, anyáson mosolyog, az ur pedig savanyúan néz le a földre. Úgy nézi ezt a pillanatot, ahogy az ember a maga sikerült karrikeratúráját szokta nézni.)
Az ur: De most már igazán mesélje el.
A hölgy: Tizenöt évvel ezelőtt, mikor az uram azt a nagy vasuti concessziót megkapta és folyton utazott, maga mindennap feljött hozzánk. Mind a ketten nagyon szívesen voltunk magával együtt, én is, meg a kis lányom is. A kis lányom akkor még csak tizenkétéves volt, hála istennek.
Az ur: Hogy érti ezt?
A hölgy: Mindjárt meg fogja tudni. Maga jött délután négykor és én néha átudtam ilyenkor. Akkor maga az ebédlemben játszott a kis lányom. Én nem nagyon törődtem magával. Vicceket mesélt és az én szememben husz évvel öregíti a férfit az, ha nőnek vicceket mesél. Az anekdóta epikai műfaj. És nekem akkor lira kellett, mert a férjem egy nagy vasuti concessziót kapott, amelyből kifolyólag soha nem volt otthon. Érti?
Az ur: Szomorú, hogy az ember számár.
A hölgy: Mondom, maga jött, maga ment és hogy világosan adjam a helyzet képét: ha jött, jó volt, hogy jött, de ha ment, nem volt rossz, hogy ment.
Az ur: Korábban kellett volna mindig elmennem.
A hölgy: Vagy később.
(Kis szünet.)
A hölgy: Egy napon, mikor a kis lányom nem volt odahaza, unalmamban nekiáltam és rendet akartam csinálni a fehérnemű szekrényben. Mikor kirkom a holmit, legalul egy könyvet találok.
Az ur: Napló?
A hölgy: Nem volt nehéz kitalálni. Napló volt, a legborzasztóbb fajtából, olyan, amint a legemélyebb írók szoktak a novelláikban, mint bakfisznaplót feltalálni. Elolvastam és mosolyogtam. Mosolyogtam egészen a legutolsó bejegyzésig, mert annál elment a kedvem a mosolygástól. Körülbelül ez volt benne: "Szerelmes vagyok a kékallu lovagba".
Az ur: Ez...
A hölgy: Ez maga volt. Akkor koromfekete volt a haja, a hajussa s az álla kék volt, mint a nagyon fekete és nagyon borotvált férfiaké. Megijedtem.
Az ur: Különös.
A hölgy: A kis lányom szerelmes volt magába. Aztán visszamenekedtem, hogy néha monda: ennek az urnak kék az álla. De hogy oly mélyen belenézett a maga égáznék állába, ez nem tudtam. Hamar visszaraktam a fehérneműt és még mielőtt a kicsike hazajött volna, jött ön. Ön jött.
Az ur: Én?
A hölgy: Én mikor kezet csókolt, éreztem a kezemen a sima állát és tudja isten, a tapintásból kiéreztem, hogy kék. És egészen másként néztem magára. Valami tréfás kedv öntötte el a lelkemet, de a szívemben egy kis nyugtalanság muzsikált. Istenem, a kis lányom szerelmes volt magába. Én gyöngéden néztem a szemébe. Ez volt az első anya-pillanata az életemnek, olyan finom, olyan halk, olyan légies, hogy gondolkozni kezdtem tőle. És mikor a nő először kezd gondolkozni, az olyan, mint mikor a férfi először nyul a kártyához.
Az ur: Mit gondolt?
A hölgy: Megláttam, hogy maga férfi. Igaz asszony mindig csak más nőkn keresztül látja meg a férfit.
Az ur: És a kis lányt nőnek vette?

A hölgy: Egyre jobban. Másnap este, mikor lefektettem, égni kezdett bennem a kíváncsiság. Megnéztem a naplóját. Ez volt benne: "A lovagnak két szeme van s mind a kettő fekete s ha a lovag a két fekete szemével néz, akkor az ember sirniszeretne."
Az ur: Ez egy megfigyelés.
A hölgy: Még pedig jó. Ennekem soh asem jutott volna eszembe, megolvasni az ön szemét. Szinte érdeklődve vártam és amikor jött, mohón néztem meg a szemét. Csakugyan kettő volt és fekete. És ez volt az első veleszületéspananata az életemnek. Oly furcsa, oly nyugtalan, hogy nem gondolkoztam többé többé önről. És mikor a nő először teszi fel magában, hogy ezental nem gondolkozik, ez olyan, mint mikor a férj megfogadja, hogy soha többé nem kártyázik.
Az ur: És aztán?
A hölgy: Aztán következtek a lányom újabb bejegyzései. "A lovag hangja olyan szép hang, olyan gyönyörű, mint egy rózsza." Ezt sokig nem értettem. Most már értem. Meg kell örögedni, hogy az ember az ilyen hasonlatot élvezze. De ön aznap valóban nagyon szépen beszélt, a hangja olyan volt, mint egy harang és mikor elment, nyugtalan voltam. És nem a lányom miatt voltam nyugtalan.
Az ur: Szomorú, hogy az ember számár.
A hölgy: A lányom csak azt csinálta, amit minden iskolásány. De engem bajba kevert. Én bántani, boszantani kezdtem a dolog. Eddig mindig azt olvastam az elbeszélésekben és azt láttam a színpadon, hogy a már-már bűnbocsó anyát a gyermek menti meg. Ravasz és tehetségtelen írónak ez örök témájuk marad. És kétségbeesztett, hogy a lányom hívja fel a figyelmemet egy urnak a férfi voltára. És nem tudtam aludni. Másnap valami rettenetes történt.
Az ur: Micsoda?
A hölgy: A lányom azt írta a naplóba: "Ma sétáltunk a kisasszonnyal és találkoztunk a kékalluval. A kékallu egy szöke nővel sétált és nevetett. A szöke nő is nevetett. Mind a ketten nevettek. Csak én sírtam. És a kisasszony is nevetett."
Az ur: És ön?
A hölgy: Én középhegyet foglaltam el a két álláspont közt. Nem sírtam, de nem is nevettem. Tudja mi az, mikor egy asszony nem nevet? Az rosszabb, mintha sír. Mert azt maguk, férfiak találták ki, hogy a nevetésnek a sírás az ellentéte. De ez csak maguknál van így. Nálunk a nevetésnek az ellentéte a nemnevetés. Mert nálunk a sírás olyan, mint a köbögés vagy a tüszentés: a nő sírás egy testi szükséglet. A mi nevelésünk annyival lélektanibb és tartalmasabb a magukénál, hogy... de hagyjuk ezt. Szóval nem nevettem. És mikor maga jött, erre már nem fog emlékezni, idegen tréfalkozással kérdeztem, hogy ki volt az a szöke nő.
Az ur: Nem emlékszem.
A hölgy: Én középhegyet foglaltam el a két álláspont közt. Nem sírtam, hatatlanok a melléhallásban. Valami most hallott akkor, amire viszont én nem emlékszem. Azt hallotta talán, hogy az uramat dicsertem. Hol volna az egész mulatságossága a férfi és nő beszélgetésének, ha egyforma értékük volna a szavaknak mindkettőjük fülében. Ha azt akarom nővel csevegek.
Az ur: Hát... engedje meg, hogy kissé elfogódott legyen... maga röviden: belém szeretett.
A hölgy: Ugy van.
(Természetesen szünet.)
A hölgy: És most nagy eset következett. Nem néztem meg néhány napig a kis lány naplóját. Most már féltém tőle. De reszketve vártam a négy órát, nem aludtam ebéd után, tiszvhatólag levelet írtam az uramnak, forrón csókoltam a kis lányomat és ha meg elment, sós könnyeket nevettem. Volt egy nagy egyetlen egy nap...
Az ur: Bocsánat, hogy közbevágozok... Csütörtök volt.
A hölgy: Szegény barátom. Hétfő volt.
(Az ur egy retteneteset üt egy bokorra a botjával.)
A hölgy: Ha azon a napon maga... ha azon a napon maga... (ránéz az urra.)
Az ur: Nos?
A hölgy: Látta, most kellett volna közbevágnia. Ezek azok a mondatok, amiket egy tapitatos férfinak nem szabad befejezni engedni. De hisz ha maga az ilyesmit értette volna, akkor...
Az ur: Akkor?

és nem...
vasta a...
Ujságot...
nyebben...
vinni...
nem az...
ő nem az...
szuj szen...
nek sem...
Ekkor...
tő gond...
egy köv...
kedővel...
Jánosé...
sak...
Jóráva...
sága tal...
tos hajl...
szont-kö...
tovarob...
— A J...
A termé...
nom embe...
le szegény...
nek az egy...
a pénze...
nyaló bur...
szik, hogy...
ba iskolá...
olvastak...
vastam yo...
rös Ujsá...
Jóráva...
lenkedte...
lajdonna...
gondolat...
olyat me...
zett. És...
tulajdon...
töletes...
megszer...
Meg...
Jánossá...
megértet...
diktatura...
gyetlen...
urakat...
S most...
értettem...
lanabb...
megvagy...
szentség...
laha, ak...
között...
is azt...
való Ján...
zódéseik...
vesztet...
burzsuj...
részvét...
angyal...
burzsuj...
hálára...
A mi...
át, jórá...
tudtam...
az össze...
tudós...
rejtett...
vá elbu...
távasza...
rúkból...
A kua...
lén kezd...
vezetett...
betörése...
tombolás...
több...
val, mi...
szere...
hán...
némben...
naga...
rátom...
romkod...
röl, a...
fehér...
egy vad...
riszere...
Annál...
tudós...
jának...
bát, m...
délyez...
tonán...
sa. Er...
tek.

JÓRAVALÓ JÁNOS

(Folyt. a 3. oldalról.)

és nem áll osztálybosszút. Ő olvasta a Marxot, olvasta a Vörös Újságot is. — tudja, hogy keményebben kellene az osztályharcot vinni, mint a hogy/3 csinálja. Hanem azért ne higgye senki, hogy ő nem az elvek embere. Ha a burzsuj szemtelen lesz, ő sem fog egyiknek sem kegyelmezni.

Ekkor egy vörös zászlócskás autógördült el a kertrácson kívül, egy kövér, arrogáns benneterpeszkedővel, aki bekiáltott jóraivaló Jánosokhoz: "Jó napot, elvtársak!"

Jóraivaló János és egész társasága talpra pattant s csupa alázatos hajlongás és csupa boldog viszont-köszöntgetés közt nézett a tovarobogó autó után.

— A terménybiztos elvtárs!... A terménybiztos!... Micsoda finom ember!... Ez aztán nem nézi le szegény elvtársait!... Pedig ennek az egyik mellényzsebében több a pénze, mint a nyomorult tinta-nyaló burzsujoknak, akik azt hiszik, hogy ők urak, mert sok ostoba iskolát jártak és sok könyvet olvastak. Mintha biz' én nem olvastam volna Marxot meg a Vörös Újságot!

Jóraivaló János békült és békéltlenkedett így. Békült az anyagi tulajdonnal, bizonyára attól a titkos gondolatból megkísértette, hogy olyat most már ő maga is szerzett. És békéltlenkedett a szellemi tulajdonnal, mely azért volt gyűlöletes, mert az ő számára örökre megszerzhetetlen.

Meg voltam elégedve jóraivaló Jánossal. Mert ő ezzel teljesen megértette velem, hogy a porletár diktatura miért üldözi sokkal kegyetlenebbül a műveltségük jogán urakat, mint a gazdag embereket. S most már azt a furaságot is értettem: miért szilajabb s orcátlanabb a rablóhajsza a hirtelen megvagyonosodás után a tulajdon szentségét tagadók, mint volt valaha, akármilyen kapzsi kapitalisták között. De mindennél jobban még is azt értettem meg, hogy a jóraivaló Jánosok elveikben s meggyőződéseikben rendíthetetlenek s megvesztegethetetlenek. Nincs az a burzsuj enyhesség, jó cselekedet, részvét, emberiség, bőkezűség és anyagi türelem, melylyel az álnok burzsuj őket csak egy szikrányi hállára tudná kötelezni.

A mit nagyjában már, a rácsont, jóraivaló János beszédéből megtudtam, az részleteivel csak most, az ősszel egészedett ki, a mikor tudós barátomék visszatérhettek rejtett falusi menedékhelyükből, a hová elbujtak volt, miután őket a tavasszal jóraivaló János házvárukból kiugrasztotta.

A kiugrasztás szent husvét éjjelén kezdődött, jóraivaló Jánostól vezetett fegyveres vörös katonák betörésével, fosztogatásával, durva tombolásával. Folytatódott mind több és több szoba elrekvirálásával, mind gyanusabb alakok részére. Mikor már a "közös konyhán" minden betelepített furesa némbor pecsenyét sistergetett a maga vörös katonájának, tudós barátomék krumplicevesét pedig káromkodva lelöködték a tűzhelyről, a helyzet nagyon kínos lett. A fehér leányszoba elrekvirálásával egy vadházas szabad-szerelmes pár részére, végképp betelt a pohár. Annál is inkább, mert már ekkor tudós barátomnak s egész családjának jóraivaló János csak egy szobát, meg egy előszobafélét engedélyezett, melven három vörös katonának lett volna szabad átjárása. Erre tudós barátomék megszöktek.

Most már megint itt vannak. Házuk-váruk megint az övék. A betelepítettek már kitelepültek. Tudós barátomék berendezésük bemocskolt romcsomardékait vissza kapták. A fehérszoba azonban nem lesz fehér többé. A leányokkal apa eserélt szobát. Általában az egész házszerte folyton folyik a tisztogatás, különösen a poloskairtás.

Jóraivaló János megint csendesen, alázatosan, régi pihenő helyzetében nézi mindezt. Mert ő ott maradt. Felesége is, gyermekei is ott maradtak. Ők nem betelepültek, ők odaválók. Őket a törvény sem engedi kilakoltatni télviz idején. Különben is ők igen jóraivaló emberek.

A HARKÁLY MONDJA...

Almatag kis lány,
Mit tehet róla,
Hogy rózsá nyíltott
A télbe, a hóba?

Hó közepette
Fellángolt lelke,
Karácsony este
Párját ölelte.

Harangok sugtak
Éjjeli misére,
Amikor először
Borult — keblére.

Uj meg uj pehely
Hullott a hóra,
De szaporább volt
Ajkuknak csókja.

Erdei harkály
Mesét mondok róla,
Mégfagyott, eltűnt —
A télbe, a hóba.

KINEK VOLT IGAZA?

Borzasztó lusta fráter volt Sza-öt rögtön kérdőre fogtá: bó Péter, ugy hogy néha napokig. — Hát domine fráter beteg volt még az iskola tájára sem ment, tunk tegnap mi? — Igenis, kérem, — válaszol a kérdezett szemhunyorítás nélkül.

— Ugy! Hát aztán ki szivarozott tegnap a Nagy-után? — Már akárki kérem, de én bizony nem szivaroztam, — válaszolt biztos hangon a vádolt. — Hazudik, aki mondta! — Micsoda?! — kiált most már a makacs tagadás által felingerült tanár, — hisz ön ellen vall az egész osztály.

— Ez már mégis arcátlan tagadás! — No hát az egész osztály hal-

Egy pár ellensége el is árulta zudik, mert én nem szivaroztam, másnap az osztálytanárnál, a ki hanem — pipáltam.

(Folytatás a 2-ik oldalról.)

A hölgy: Nincs folytatás. Ez is olyan mondat volt.

(Az ur megint meg akar verni egy bokrot, de meggondolja. Megkegyelmez neki.)

A hölgy: Négy-öt napig nem néztem meg a kis naplót. De aztán a hatodik napon, mikor a kis lány különös tulzott szeretettel csimpszakodott a nyakamba, kíváncsi vá lettem. Megnéztem a naplót, hát ez volt benne: "A lovnagnak rossz foga van és a lovnagnak a fején, hátul van egy hely, ahol nincs haj és a lovag azt a haját, ami van, ráfésüli arra a hajra, ami nincs. En már nem vagyok szerelmes a lovgaba."

Az ur: Haszontalan.

A hölgy: — Másnap vettem neki egy

francia babát, amely éppen egy fejjei volt nagyobb, mint ő. És mikor magu jött, nevettem. És mikor elment, sirtam. Azóta se sirtam olyan jóízűen. Mert akkor őszintén, szívből, jóízűen sirtam, ugy hogy az oldalamat fogtam belé! Ugy sirtam, hogy szinte potyogtak belé a könnyeim.

Az ur: Vége volt?

A hölgy: Sulyosabb volt. Vége kezdett lenni. Ez a férfira nézve reménytelenebb, mint mikor már vége van.

Az ur: Most már kitalálom a végét. A kis haszontalan egyre rágalmozott.

A hölgy: De még hogy. Egyszer azt írta bele: "A lovag mielőtt, a szobába jön, az előszobában kifújja az orrát." A gyermeknél ez gyorsan megy. Az ő szerelmük két hét. És miután engem így felültetett az ő szerelmének gyors kis kocsijára, hát én is két hét alatt tettem meg azt a nagy utat, aminek mi asszonyok néha a halálunk napján is csak a közepén vagyunk. Az igaz, hogy szédültem egy kicsit ettől a gyors tempótól. De mindegy. A fő az, hogy megérkeztem.

Az ur: Savanyu történet.

A hölgy: Én nem vagyok szentimentális, de ugy érzem, hogy most már megédesedett ez a dolog, mint a régi bor.

Az ur: Én ugy találom, hogy meg-savanyodott, mint a régi bor, amely nem volt jól eldugaszolva. Miért nem zárta el jobban? Miért mondta el?

(Kissé gondolkodik az asszony.)

A hölgy: Mert egy szó se igaz belőle.

Az ur: Tessék?

A hölgy: Most találtam ki az egészet s miután szükségem van rá, ki kellett valakin próbálni.

Az ur: Szüksége van rá?

A hölgy: Igen. A lányomnak elutasított a férje. És egy ur sokat jár hozzá. És a lányom eljött hozzám és sirt a keblemen. És meg kell menteni a lányt. Ma este fölmegek hozzá és elmondom neki ezt a históriát, amit most hallott és...

Az ur: De hát a napló sem igaz?

A hölgy: Ez az egy maradjon meg vigaszul önnek. A napló igaz. Csak a többi nem igaz. A többi csak arra való, hogy azt mondhamas: lányom, te egyszer megmentetted az anyádat, most itt az alkalom, az anyád revansirozza magát. És ez nagyon határos lesz. Biztosra megyek.

Az ur: Hát...

(Nagyon bután néz a hölgyre.)

A hölgy: Így van.

Az ur: De hát a csütörtök... miért volt hétfő?

A hölgy: Hétfő volt?

Az ur: Igen, igen. Ön mondta, hogy egy hétfőn...

A hölgy: Nem is hétfő volt.

Az ur: Tehát mégis csütörtök.

A hölgy: Nem.

Az ur: Hogyan... azt mondja, hogy nem hétfőn volt, tehát mégis volt? Azt mondja, hogy az egész történet nem igaz. Hát most mit higgyek? Nem igazodom el soha többé ebben. Mit csinál velem?

A hölgy: Hogy mit csinálók? Visszaöntöm a régi bort a pohárból az üvegbe és megint jól eldugaszolom. Megkínáltam vele, de maga... (Végignézi, fölülről lefelé és a tekintete lenn marad a férfi-cipőjének az orrán. Ugy mondja tovább)... maga nem elég connoiseur ahhoz, hogy méltó legyen hozzám.

Az ur (iszonyu zavarban): Na és most?

A hölgy: És most beszéljünk másról.

ÖNBIRÁLAT.

A gyerekek nagyon rászoktak a panaszkodásra, annyira, hogy ezt a tanárok már rossz néven vették.

Az osztályfőnök éppen akkor lép az osztályba, a mikor hallja, hogy valaki ezeket mondja:

— Nem fogom túrni és bejelentem az osztályfőnöknek.

Idegesen kiáltja a belépő:

— Mit akarnak folyton azzal az ostoba osztályfőnökkel!

Vasárnap és mindennap gondoljon arra,
hogy a bankbetét a legbiztosabb.

MEGTAKARITOTT PÉNZÉT KÜLDJE BE
HOZZÁNK MINT BANKBETÉTET.

Mi nemcsak megőrizzük, de kamatot is fizetünk. Anyagilag független csak úgy lehet, ha van megtakarított pénze. Meg van védve minden eshetőség ellen és soha sem szorul másokra.

BANKUNK SZIKLASZILARD.

Alapítke, tartalék és betétek összege

\$2,124,426.00

Általunk kiállított betétkönyv mindig készpénz, mert betétjét bármikor kamatostul visszafizetjük. Pénzküldés Magyarország minden részébe a legolcsóbb napi árfolyam mellett.

NÉMETH JÁNOS ÁLLAMI BANK

FŐÜZLET:

A Bankpalotában
10 EAST 22nd STREET,

NEW YORK, N. Y.

FIKÜZLET:

1597 Second Avenue,
Corner 83rd Street

Vasárnap

IRTA LENGYEL GEZA.

ADÉL — ez komoly hangzású, megbízható polgári név. Ki tehet róla, hogy a viselete csak egyszerű és nem nagyon értelmes ifju leány. Mondjuk, hogy a buffetben van, vagy virágot árul — ez mind egy, mert a bevalott polgári foglalkozásához nem ragaszkodik tulságosan. Adél banálsan szép, máskülönben sem a buffetben nem ülhetne, sem virágot nem árulhatna.

Ősi vasárnap van és Adél véletlenül szabad. Rettentően unatkozik és azon töpreng, ne bánja-e meg ifju életét templomokba vezekelni, imádkozni. A sírásba hamar belefog, de ezzel be is végzi a vezeklést. Lement az utcára és nagyon, nagyon egyedül érezte magát Adél. Párok mentek el mellette jobbra, balra, esetlen leányok, nagykezü legények — mindet irigyelte most, szentimentális hangulatában Adél. És rá gondolt ama pineérré, aki kívánsi barátai előtt természetesen katonatiszt, esetleg báró, sőt az ötödik pezsgő után gyakran inkognitóban lévő herceg gyanánt szokott szerepelni, aki első, igen rövid ideig tartó szerelme volt Adélnak.

— Samu — sóhajtott Adél, mert így hívták a derék pineérré — csak beszélni szeretnék veled még egyszer. — És őszintén, becsületesen a vasárnapi ruhás pineérré gondolt és undor fogta el a fantáziája katonatisztjei, meg grófjai, továbbá az élete valóságában szereplő banktisztviselő iránt.

Samu azonban nem jelentkezett. De jött Károly — természetesen később sült ki csak róla, hogy Károlynak hívják — és ránézett Adélra. Adélnak ettől a pillantástól megdobogott a szíve. Lesütötte a szemét és — minék szaporítani a ceremóniákat — öt perc múlva együtt, karanfogva haladtak a hidon Buda felé.

Adél olvadozó volt és lágy, akár egy kis német bunné, de finomparfüm áradt elő a ruhájából és pompás harisnyákat mutogatott, jól felemelt ruhája alatt. Olvadozva nézett Adél a fekete bajuszra, amely a Károly arcából az ég felé tört. E bajuszhoz kemény barna kalapot viselt Károly, kissé kopott, de nagyon kivասált szürke nadrágot és világos sárga kabátot. Kissé balkáni eleganciával volt öltözve egyszóval és ezt az esti világitásnál, a maga kitünően működő szemével azonnal észrevette volna Adél. De nappal volt és ostoba visszaemlékezések homályosították el a szemét is Adélnak.

Mentek Budára és letelepedtek valahol, nagy zöld fűbe. A fák azonban már sárgák voltak. Az ősi nap jó erősen sütött. Messzi az uton még jártak emberek, ezért Adél, az erkölcsi és egyéb szabályok pontos ismerőse pusztán a szabadabb csokolózásra szorított.

Jó kedvük volt. A nap sütött, Adél egy gombot nyitott ki a bluzán. Károly pedig levette kabátját. És itt kezdődött a gyönyörűen kezdődő idill szomorú vége. A kabát ugyanis jótékonyan eltakarta eddig, amit el-
takarni böles volt. Egy bizonytalan színű inget, amelyben meglátszott, hogy annak idején — mondjuk három hete — úgy vették nagyon olesó pénzen és a boltból kikérülve azonnal felváltotta végkimerült elődjét.

Adél szegény néhány pillanat alatt konstata-
lta mindezt. És rosszul rezte magát nagyon. Ha logikus fő lett volna, nyilvánvaló lett volna előtte, hogy fiatal és friss léte a könnyű, a vidám, a bünös, a testileg tökéletesen tiszta élet kiirtotta már belőle a hajdan megszokott sayanyu szegény-szag minden mé-
lékét. De nem volt logikus fő, nem gondolkodott, nem érezte, hogy mennyire igazságtalan. Egész közönséges undort érzett. Felállott s kifogásokat nem is nagyon keresve, otthagya bámuló barátját. Otthagya Adél, tekintet nélkül arra, hogy amikor a derék Samunak először dől a karjába, ez első szerelme sem lehetett kifogástalanabb semmivel, mint Károly, aki sovány, borotvátalan arcával, ki-
dülledt szemével nézett most utána.

Az öreg ló

IRTA: Tolsztoi

Az öreg, nyolcvan éves Thimovits Simon, ki unokájával hozzánk egészen közel lakott, idejét semmittevéssel töltötte.

Mélyen meghajolt háta volt, s vastag botjára támaszkodva, már csak nehezen és lassan birt járni.

Mi négyen voltunk jütestvérek, s mindannyian szenvedélyesen szeretünk lovagolni. Miután atyáknak nem volt olyan megbízható háta, melyet mi is használhattunk volna, számunkra rendszeren egy vénséges gebét — Voronokot — nyergelték fel.

Egy napon edesatyánk megengedte, hogy lovagoljunk. Mind a négyen boldogan rohantunk diadékhöz.

A legidősebb testvérünk kezdte meg a lovaglás sorrendjét.

Eleinte csak lépésben lovagolt a cséplőgépig, de onnantól vissza, a kerten keresztül, már ügetve jött. Mikor közelünkbe ért, rákiáltottunk:

— Most már vágass!

Erre — szegény lovat ostarával és sarkantyujával kellőképp megdolgozva — szélsőben vágatott el mellettünk.

A legidősebb testvér után most a második következett. Eleinte ő is csak lépésben lovagolt, de azután ostora segítségével ügetésre nógatta Voronokot, s végre egy kisebb lejtőn, a leggyorsabb tempóban jött lefele.

Szeretett volna még hosszabban is lovagolni, de a harmadik testvér könnyörgött, hogy most már rajta a sor.

Midőn ez is leszállt, szegény Voronok köhögött, alig birt lélekezni s csupa tajték volt.

Voronokot rögtön galoppra akartam szoritani, de szegény pára meg sem mozdult. Utócsinnek, biztatásomnak ellentállt, lehetetlen volt szaladásra birni. Mintha valamitől féltne, minden pillanatban hátratekintgetett.

Dühösen fordultam a diadékhöz és egy más ostort kértem tőle. De ő szemrehányó hangon megtagadta kérésemet.

— Eleget lovagolt már. Szálljon le. Miért akarja még tovább is kinezni ezt a szegény lovat?

De nekem semmi kedvem sem volt, hogy leszálljak.

— Hogyan? — kiáltottam. Hiszen eddig még nem is lovagoltam. Előbb megmutatom, hogy tudok lovagolni. Adjon csak egy erősebb ostort, s majd feltűzelem én Voronokot!

A diadéka vállait vonogatva válaszolt: — Magában nincs semmi könnyörület. Miért kinezza ezt a szegény állatot? Hiszen már olyan öreg, több, mint husz éves. Oh, igen, olyan öreg és törődött, mint Thimovits Simon. Talán őt is ostarcsapásokkal szeretné szaladásra birni? Őt sem sajnálná?

Az öreg Thimovitsra gondoltam és szőfogatam a diadéknak. S midőn Voronokot szemügyre vettem, láttam, hogy lágykái milyen izadtak, orryukain milyen nehezen vez lélekezett és rövid, kopott farkát milyen félve csaphodja. Most értettem csak meg, hogy ez a szegény, vén állat mit szenvedett... Pedig én eddig azt hittem, hogy Voronok is olyan jó kedvű, vidám, mint én magam.

Oly nagy és őszinte részvéttel éreztem iránta, hogy átöleltem izadtságától csepe-
gő nyakát. Megsókoltam és gyengéden bocsánatot kértem tőle, amiért megvertem.

Azóta rég kinöttem a gyermekkorból, de mindig részvéttel érzek az öreg lovak iránt, s nem hagyom szó nélkül, ha kineznek őket. Ezenbe jut Voronok és Thimovits Simon!

Emberismeret

IRTA: KARINTHY FRIGYES.

— Uraságod már régen vár!
— Bizony, már majdnem egy órája.
— Borzasztó, meddig váratták az embert minden ok nélkül. Ez is ezektől a viszonyoktól van, ez is amintelligencia, az egyéni kultusz hiánya.

— Hát... bizony, kérem.
— Magának jó, magának van legalább valami olvasnivalója. Mi az? A "Szemle"?

— Igenis... parancsolja?
— Köszönöm. Nem élek vele.
— (Kicsit zavartan.) Hm...

— (Jóakarattal.) De, kérem, kérem, nem akarom megbántani. Kérem, ne zavartassa magát, Mit olvas? Kétségkívül Kárász novelláját. Na, csak olvassa, fiatal ember.

— (Zavartan.) Igen... azt hiszem, ebbe a számba ő ír... (Zavartan lapozgat.)

— (Hirtelen, kihívóan, szinte fenyegetően.) Mi a véleménye róla?

— (Óvatosan.) Hát... tudja Isten... Kétségkívül nagyon érdekes író... igen érdekes megfigyelések...

— (Közbevág.) Kétségkívül Nnna. Beszéljünk másról.

— (Kicsit elpirul.) Nem tudom... talán rosszul fejeztem ki magam... Önnek nem ez a véleménye?

— (Oldalt néz rá, gögös mosolylyal.) Nem, fiatal ember, nekem nem. Nekem az a véleményem róla, hogy marha ő, édes apám. Egy kis marha. De nem baj.

— (Nagyon zavartan.) Hát...
— (Údvariasan.) De nézze, drágám, az nem baj. Bizonyos köröknek a Kárász-féle színvonal nagyon jól megfelel. Nagyon jól. És ez az ő sikereinek a titka. Azért mondom, csak olvassa tovább és beszéljünk másról.

— (Megtint elpirul.) De, kérem, ne beszéljünk másról... Ugy látom önnek az az érzése, hogy ez a színvonal...

— (Közbevág.) Hagyjuk, kérem. Ön, amint itt ül... Kegyed vidékről való, nem?

— Hosszabb időt töltöttem vidéken, de már régen.

— (Folyton pirul.) De, kérem... ha már így szóba került... Ugy látom, önnek az a véleménye, hogy Kárász nem azoknak való, akik az irodalomban magasabb értékeket keresnek...

— (Útánozva a hangot.) "Magasabb értéket..."

— (Egészen zavartan.) De... de mégis... tehát e szerint... tehát kit tart ön jó író-
rak?

— (Göggel végigméri.) Aki itt Magyarországon igényt tart arra, hogy entellektüell-
nek tartsák, az egyetlen író olvashat, egyetlen író, aki nekünk, magasabb és differenciáltabb igényűeknek lelki lehetőségeit, hogy úgy mondjam: kiváltja, és ez az író Buboly Alajos.

(Szünet.)

— (Kényszeredetten.) Nézze, barátom... ne haragudjunk... de van némi emberismeret-
tem... Némi érzésem az emberekhez... nem tehetek róla... hát van. És amint ön így rám néz... háha... bocsásson meg, de olyan kedves szemek vannak... kegyednek nem gazdász a kedves papája? Na, úgy értem, gazdálkodó...

— Szóval... hogy én nem érteném meg úgy se, ha kifejtene, hogy miért tartja nagy írónak Buboly Ala...

— (Közbevág.) Hát ezért ne legyen szomorú. Nem mindenkinek kell érteni minden-
hez. (Fájdalmasan.) Nézze, hagyja ezt meg nekünk, ezt az egyetlen dolgot: az irodalmat. Hisz önnek biztosan jó állása van holmi ipar-
intézmény szolgálatában... miért foglalkoz-
nék ilyesmivel?... Szerezzen pénzt, nősüljön meg, legyen boldog... (Könnyörögve.) de hagyja meg nekünk, hagyja meg nekünk Buboly Alajost, az egyetlen, a mélyet, a magas-
sat, akit csak mi néhányan értünk... hagyja meg nekünk...

— (Egészen konsternálva.) De, kérem, hiszen...

— (Közbevág, felugrik.) Ne kérjen semmit... Mit akar kérni? Hagyja el... Isten velem!... Legyen boldog! Agyó... (Kér újját lóbálja felé.) Pönem vagyok...

— (Megrázza a két újját.) Nagyon örülök... hogy szóhoz juthatok... Buboly Alajos vagyok...

Az K

pár szob
ökigyelm
Ez
aminek
ségeit
szokás
dott, ha
P
nem te
az ura
léte
zal, ha
Az
vers
után
Egy
nem is
tett, mi
vét, azt
szere
Az
Baki Ja
dos gazd
Az
vényhez
lik nek
Az eg
lyukat
Teh
ahhoz
deni is
Kö
masinat
lábát az
az igaz
ember
Hát
tát vet
hiresen
János t
A g
Péter
Jan
elfelejt
Jan
Pé
M
Jan
megy
hogy
M
véreb
ajtot
P
szobá
a füst
ki egy
mivel
Jan
esülete
hauen
akinek
tetsz
dálkoz
ugy
má
M
lőre

Az igazság

Irta:
Szemere György

KÓSSA PÉTER szegény zöllérember vala, de egyébként sem volt neki szerencséje, messze vidéken nem akadt nálaál esenyább férfi. Egy az, hogy duzzadt orra alatt mindössze egy pár szörszál lógott bajusznak, más az, hogy igen suta és vörös volt ökgyelme, ami szép máskülönb, csak hajban nem kívánatos.

Egészen foltul még sem maradt Péter a természet rendjében: azt, aminek híján volt földi kincsek és testi ékesség dolgában, bölcsességben mérte ki neki a mindent kiegyenlítő Gondviselés. Mint mondani szokás: ésszel élte ökgyelme a világot; sose busult, sem nem haragudott, ha volt mit pipálnia, ha nem volt; sóskát rágott.

Péter felesége ember vala, de csak névleg, mert biz az asszony nem felezett meg vele semmit a világon, inkább tökéletes visszája volt az urának: nyalka, darázsderékü és bogárszemü. Péter böles férfi létére nem is követelt tőle valami különös hűséget, teljesen beerte azzal, ha idején is jól elkészíti neki a turósesusztát. Aztán mulathatott.

Az asszonynak azonban még sem volt nála maradása. Az lett a vers vége, hogy megszökött. Csak egy babos kendőt hagyott maga után: a jegykendőt.

Ebből rögtön megértette Péter a circumstanciákat és még csak nem is bosszankodott az eseten, annyira természetesenek találta. Ugy tett, mint akinek feje alól kilopták a esizmáját: megvakargatta fületét, aztán gondolkodni kezdett, mint lehetne az elsikkadt portékát visszerezni.

Azt jól tudta, kin keresse. Volt az asszonynak esze és szeme, csak Baki Jánossal mehetett el: az volt a legkülönbik udvarló között. Mődös gazda, özvegy ember.

Azt is jól tudta Péter, hogy erőszakal aligha boldogul; a törvényhez meg nem akart folyamodni, mert mi haszna, ha vissza is itéli neki a feleségét. A házat rázárni nem lehet. Vagy ha rázárna is... Az egérnek is hiába tapasztaná be a lyukát, fur az magának más lyukat.

Tehát sem erőszak, sem törvény! Ész kormányozza a világot: ahhoz kell folyamodnia... Az asszony ostoba portéka azzal kár kezdeni is, Baki Jánossal kell valahogy megalkudnia.

Kóssa Péter előszedte pipabeli készségét: a makrárt, az 'aeskót, a masinát. Rágyujtott, agyarára vágta a gondülő jóságát s megvetvén lábát az asztalába, elkezdett gondolkodni... Abban állapotott meg, hogy az igazság fegyverét verdesi a János fejéhez, abba jóravaló magyar ember bele szokott szédülni, ha csak nem igen kerges a koponyája.

Határozatra vergődvén, kinyalta magát Péter illendőképpen: tisztát vett, amennyire a körülmények engedték, kifente bajszát s nagyhiresen, azaz pipásan és félrevágott kalappal a fején, beállított a Baki János tanyási portájára. Benyitott, a pitvarba.

A gazda éppen ott dégált, valami szöget vert a mestergerendába. Péter köszöntötte:

— Aggyisten!
Jánost annyira meglepte a hirtelen és váratlan szerencse, hogy elfelejtette ráütni a fogadj' Istent.

— Nini! — szaladt ki száján a esudálkozás önkénytelenül.
— Itt vónék, — jelentette Péter széles vigyorgással.

János lábához esusztatta a kalapáesot, amivel a szöget verte.
— Mi köll kednek?

Péter kivette szájából a pipát és a gazda felé böködte.
— Mőgvallom, kiötvadt a pipám, masina kéne

János gazda odaadta neki a gyufát. Péter meggyujtotta, de csak eldobta azonmód.

— Nini, — mondta — most jut eszembe, hogy hisz nincs dohány a pipámban.

Mit lehetett erre tenni (magyar embernek vérében van a szivesség) János belökte a szobaajtót és betessékelt rajta hivatlam vendégét...
— Ott a komóton az 'aeskó: tőtsön kend.

Péter kétszer se kérette magát, belépett a szobába és töltött... Élvezettel szitta-prüszkölte a füstöt. Szeme nevetett.

— Igén szeretlek én téged, öcse, — fakadt ki egy pár pillanatnyi hallgatás után, — mert mivel böcsületes ember vagy.

János zavarba jött. Hiszen maga is elég becsületes embernek érezte magát általánosságban, hanem, hogy éppen az diesérgesse fel az erényeit, akinek megszököttette a feleségét, mégis furának tetszett neki.

— Mér' mondi ezt kend? — kérdezte esudálkozva.

— Mer' kedvelled az igazságot. Magam is úgy vagyok én azzal, tudnék tán lopni is, de az igazság!... Hát abba már ojjan akkurátus vagyok, mint Péter apostoj maga...

— Az igazságba?
— Abba!...

Most egy kis szünet következett. Péter kiszámította, hogy egyelőre eleget beszélt. A gazdától várta a további szót.

Annak végtére is elült a zavara. Észrevette magát, hogy mulasztást követett el a vendéglátás terén.

— Hát ülne le kend nálam — kínálta helyvel a szeretője urát.
Az azonban kosarat adott neki.

— Minek? Nines mihó!
A célzás oly világos volt, hogy nem lehetett félreérteni.

— Hásze, — mondta János — egy pohár-borral sziveskedhetek.
Lement a pincébe és fölhozta a bort. Két poharat tett az asztalra és töltött. Az egyiket ősi szokás szerint ráköszöntötte vendégére:

— Bor, búza, békesség, szép asszony feleség!...

Péter felhajtotta a maga porcióját és elült. Jól megtámasztotta az asztalt: ránehezedett mindkét könyökével. Nagyon jókedvűnek, megelégedettnék látszott.

— Hun az asszony? — kérdezte poharazás közben, csak úgy odavetöleg, mintha egy megszökött macskáról leane szó.

Jánost ujra elfogta előbbi zavara.
— Az asszony? — kérdezte. — Az asszony? Az most alighanem dagaszt.

— Dagaszt?! — érdeklődött Péter. — Csak tegnap gyütt meg, osztán mán dagaszt! De namar befészkelődött az eszemadta!

János a Péter biztató magatartásának hatása alatt elszölte magát:

— Isz mán rég mögszoktuk egymást.
Kóssa Péter megcsóválta fejét. Roppant érdeklődés üt ki a sunyi paraszt arcára.

— Mőg-e! — kérdezte. — Mióta?
János nem tudott hazudni.

— Mán idestova egy éve lesz...
A felszarvazott férj maliciózan mosolygott. Öt ugyan egy csöppet sem bántották a szarvai.

— Oszt nem haragudott kend, — kérdezte, miközben orrával babrált — hogy a Bogár gyerek is nyalta a sórt?

János elkomorodott. Férfiúi önértetét roppant bántotta a férj gyanuja.

— A mán meg nem igaz, — fakadt ki. — A Bogár gyerek csak cicázott vele, ha tovább ment vón', rég eltörtem vón' a derekát.

Péternek reugeteg élvezetet szerzett a szerető féltékenysége.

— Nono, — esőndesítette őt — nem köll mingyárt mögharagudni... Jó asszony az Ágnyes, hívséges.

A nyilvánvaló gunyolódás egyszeribe eldacosította a rátarti gazda természetét.

— Hívséges is ahhoz, akit szeret, — vágta férjemuram képébe. — Kendhez nem vót hívséges, mer' nem kendhöz való.

Péter adta a meghunyászkodót.
— Szent igaz, — ismerte be, — nem való hozzám egy csöppet sem.

Kend ojjan fene nagy, meg van tán hat sukkos is, én meg csak öt sukkos vagyok... Való, hogy az asszony jobban pászol kendhez... Hanem...

Péter nem folytatta, nyilván, hogy felpiszkálja a gazda máját. Sikerült neki.

— Mi hanem?! — fortyant fel János haragosan.
— Hát csak a', — válaszolt Péter buksi fejét lógatva, — hogy az eecer elvetette kend a szent igazságot.

János végképp kijött a sodrából.
— Az igazságot?! — dühösködött. — Ijjet meg ne mondjon rám senki.

Kóssa Péter felsőéges bölcsesége a maga igazi fönségében csak most bontakozott ki teljesen.

— Höhahó! — esillapította felesége mérges esábitóját. — Kár pulykaskodni. Hásze nem a kend feleségit lopták el, hanem az enyimet... — Majd kiesnylőleg suhintott a kezével: — Kendből se lesz geróf soha...

János elszégyelte magát.
— Hát hun az igazság, lássam?

— Nálamnál, — vágta ki Péter — az én kebelemben.

— Az nem igazság, — erőszakoskodott János gazda, — hogy kendnek ojjan parádés asszonya legyen.

Péter sunyított a szemével.
— Azér mondog, — kérdezte megvetöleg — mer ijjen kuszpitos vagyok? Hásze? — folytatta — arrul én mit tehetek! Lennék én, ha tülem fityegne, akkora drugár is, akár egy gémekut...

— Osztand meg jó asszonytartó ember vagyok én, sose rugok ki a hámból, igaz, hogy a frásznak se kellenék.

— Nohát! — böffent fel János.
— Az igazságot máshun köll keresni — magyarázta Péter. — Lásd csak, öcse, mindened van, földed, marhad, buzád, borod, dohányod. Dögivel pegyig. Nekem? Nekem egyéb jószágom nines, csak a két markom, meg ami rajtam van, meg a Sajó kutyám, meg egy pót-

BERDE MARIA.

Már alig látok. Csak szeme világol és érzem: lopva közelébb simul.

Tekintete fölkuzik esdve hozzám és — láztól, könyötől? nem tudom, kigyul.

Csuklik a nótá, aztán elakad. Immár lehullt egészen a sötét.

Hiábavaló, forró könnyet sírn Rubám fodrába temeti fejét.

BERDE MARIA.

Osztand meg jó asszonytartó ember vagyok én, sose rugok ki a hámból, igaz, hogy a frásznak se kellenék.

— Nohát! — böffent fel János.
— Az igazságot máshun köll keresni — magyarázta Péter. — Lásd csak, öcse, mindened van, földed, marhad, buzád, borod, dohányod. Dögivel pegyig. Nekem? Nekem egyéb jószágom nines, csak a két markom, meg ami rajtam van, meg a Sajó kutyám, meg egy pót-

rás malacom. Hát ez ellen meg nem kapálódzok, mert a Csiesza cigány még árvább nálamnál. Te megörömed a gazdaságot, én meg nem erdemlem meg, halom!...

Ujra megpihent Péter és újra megfeszítette a János türelme fonálát.

— Mi halom? Nyögje ki kend!

— Halom, — fejezte be Péter a mondatot — ammán csakugyan nem igazság, hogy a gazdag vegyen a szegénytől, ne megfordítva!

— Nem tartozok én kednek semmivel se!

— Nem-e? — méltatlankodott Péter. — Hát a feleségem tán bitang jószág? Azt el lehet lopni, akár az utszéli kökényt!

János újból elszégyelte magát. Lejebb adta.

— Nem loptam én azt el, — mondta kelleltenül — magától gyütt.

— Hásze' gyünni gyütt, — ismerte be Péter — de nem gyütt vóna, ha nem híjja kend... Most mán, — sóhajtott fel — a kenyéret is kivette kend a szájból, az Ágnes kendnek dagaszt, ű vót az egyedüli böcsös jószágom, azt is elvette kend. A kódis tarisznyájából lopta ki kend a pénzt.

Baki János megvakarta tarkóját. A Péter igaz megillette alapjában becsületet lelkét.

— Jó no, — motyogta bünbánólag — de mit csináljak, mikor engem akar az asszony!

— Fogjon kend egy nagy bunkósbót, — javasolta az előzékeny férj — oszt verje haza.

— Azt én nem teszem, — vivódott magával János — találjon ki kend valami egyebet.

— Az igazság, — állította Péter — nem gyün ki másképpen.

János megcsóválta fejét.

— Próbálja meg kend, kend okos embör, ki gyün a tán másképpen is.

Péter kifordította tenyerét.

— Ha csak más asszonyt nem kerit kend nekem.

A gazda gondolkozóba esett.

— Muszaj annak asszonynak lenni? — kérdezte rövid hallgatás után, félszemmel vendége felé pislantva.

A furesa kérdés lyukat furt a Péter fejébe. Nem felelt mindjárt, előbb fölhörpintett egy pohár bort, aztán (miután kialudt a pipája), rágyújtott újra, hogy időt nyerjen, egy alkalmas felelet készülésére.

— Nem muszaj, — bökte ki nagysokára — lehet egyéb is, a fő, hogy legalább annyi böese legyen, mint egy jóra való asszonynak.

János fölélegzett.

— Hát teszem, minek lehet annyi böese?

— Azon kend törje a fejét!

— Adok egy tehenet...

A Péter szájából kiesett a pipa... Tehén! Bizisten, ha többet nem ér a jó tehen a rossz asszonynál... Dücsö ember ez a János, hogy ezt így kitalálta!

Ilyenformán gondolkozott Péter, de persze egész másformán beszélt. Aki, vélte, első szóra egy tehenet kínál, az az utolsóra a kettőt megadja. Ilyen irányban munkálkodott tehát, szólván:

— Noisz igaz, hogy a tehennek négy lába van, de egy asszonynyal csak mégse ér fei; azt beláthati kend.

János tökéletes gavallérnak bizonyult.

— Nono, — mondta — valamiskével még megszerezhetem azt a tohénkét. Mivel szerezzem meg?

Péter nyelt egyet. A borból is. Azon gondolkozott: kiadja-e az utolsó szót mindjárt, avagy előbb még puhitson Jánoson. Rápillantott, hogy kikutassa a veséjét. És úgy találta, elég puha már a gazda így is. Fölállott és megrángatta a ködmöne csücskét.

— Még egy tehenet kérek az egyhez — vágta ki elszántan. — Két tehenért odaadom az asszonyt.

MIDÓN hazatért, az óra felet ütött, félnégyet. Mélységes undort érzett önmaga és az egész világ iránt.

Hányadszor tért már így haza és hányarsor fog még így hazatérni?

Maradt volt és didergett. Reszkető kezeivel végigtapogatta a szoba falait, míg ágyához jutott, melyre ruháitól együtt rádobta magát.

A térdel gondolkozott, vajjon másokat is gyötör-e annyira a sivárság rettentő érzete, az a kínzó, folytonos nyugtalanság és megdöbbentettség? A kéjes vágyak és a megbánás között vajjon másokat is lebegtet-e az éjszaka?

En hányarsorosan irigyléreméltó az a kifordult napszámos, aki megszokott mindennapi munkája után szalmazsákjára vetheti magát!... Csupán őt, a biztos felfogású művészt találta folyton a sors. Egyre üldözte gyűlöletével. Mint a vadállat, mely néha szaladon érezti áldozatát, hogy azután busába

János nem sokat teketóriázott.

— Gyűjjék kend az ólba, válogassa ki a teheneit...

II.

Péter vigan kocogott haza a két tehenével, világlátásban sem esnált ő ilyen jó vásárt soha. Egy veszett, kirugós asszony után futkosott és két jámbor fejőstehénnel érkezett haza.

A váratlan szerencsétől úgy nekikevéyedett Péter, hogy ezentúl szóba se állott akárki fiával. Lett (kapott a tehenekre) gazdasszonya is, pénze is. Egyszóval vigan élte világát...

De ezzel még nem ért véget a Péter szerencséje... Egy szép napon ugyanis valami nyöszörgés-féle ütötte meg a fülét. Kinézett az ablakon. Hát valami fehérszemélyen akadt meg a szeme. Háttal volt, hát nem láthatta, kiesoda, csak azt, hogy igen sirt. Péter ráhujjantott:

— Mit rücskölsz, he? Eredj haza sirni.

Az asszony megfordult. Péter hátratántorodott, majd leesett a lábáról.

— Te vagy az, Ágnes!!...

A felesége volt.

A kibékülés nem járt sok ceremóniával. Ágnes meggyóna, hogy hazaszökött, mert megverte a szeretője, már pedig a botot ő csak a hitese urától türi el.

Péter ütött a fejével.

— Azt jól teszed, Ágnes, — dicsérte meg a párját. — Meg is verlek rögvést, mer' rászölgáltál, halom azután, ha jól viseled magadat, békességben lehetünk.

Ágnes kiállotta a botbüntetést, azzal rögtön hozzáfogott a ház rendbeszedéséhez. A gazdasszonyt kilapátolta, a teheneinek megaljadt és kikikálta a konyhát.

BERDE MÁRIA.

A házafelek tökéletes békességben érezték magukat. Péternek eszébe sem jutott, hogy felesége visszatérével tulajdonképpen megdőlt az igazság elmélete, amelynek két tehenét köszönhet...

Azonban hamarosan eszébe juttatta a másik érdekelt el. János gazda még aznap beállított hozzá.

— Hej, bátya! — dült be ajtóstul a házába. — Ide a riskáim-mal!

Am nemhiába volt a Péter esze sürü, be tudta ő adni a maga igazát a visszajárul is.

— Miféle riskáról szaval kend? — kérdezte esodálkozva.

— Hát azokról, amiket Ágnesér, adtam.

Péter tágrányította szemét.

— Azokrul-e? Hisz azok rég az én jószágaim.

— Azok ám, — fortyant fel János — ha nálam marad az asszony, de hát nem maradt nálam!...

— Arrul ki tehet?

Vérbeborult a János szeme.

— Hát ez az igazság? Az a hírs igazság, amivel kend mögfogott engem!

Péter vállá közé húzta sunyi nagy fejét.

— Hü, öese, — eszelte a gazdát — nem oda Buda! Az az igazság, amivel én mögfogtam kendet, nem egy gyökérről hajtott a maival. Én nem híjtam az asszonyt, mint kend, — magyarázta — az egész magától gyütt vissza. Hát lesse kend, míg a tehene is maguktól mennek vissza kendhez. Mert valamiképpen kend sem adta vissza kérésre a feleségemet, azonképpen én sem adom vissza a kend teheneit. Ez az igazság ma és nem más. Igaz-e?

— Aki áldója van, — sóhajtott föl busan — se menyecske, se tehen.

— De, — vigasztalta Péter, mutatójúját jobbra-balra billegetve — mög vagyon az igazság; ha möghött is Mátyás király!

A VERS VÉGE

annál mélyebben boesássa karmait, úgy tünt fel előtte az a kevés nyugodt óra, melyet néhanapján élvezhetett. Végzete már százszor vágta őt a földhöz s bár sokszor igen nehezen, de mindig talpra állt. Összeszorított fogakkal és összeszorított ököllel tovább küzdött.

Felkelt az ágyról és gyertyát gyújtott.

A falak köröskörül tele voltak aggatva vázlatokkal. Kezébe pasztell-kreát vett és a festőállványon lógó, megkezdett női fejhez ment, mely egy vékony, fekete hajjal beárnyékolta arc mása volt. A keskeny szájszéleket kivéve, melyeknek mosolya mártírnőt árult el, az egész nap mindennapi vonásokból állt.

Teste lábban égett.

A hóval borított háztetők élesen kidomborodtak az éj sötétségében. Lent az utcán

egy teherkocsi nyikorgott. Hóvíz csepegett a háztetők esatornáiból. Ablakai előtt a sürgöny huzalokról leolvadt a hó. S ő maga biztos volt abban, hogy ezek a percek, melyeket most él át, nagy kihatással lesznek egész életére...

Zsebeibe mélyesztett kezekkel le s fel járt.

Aztán a falakról lerántotta a vázlatokat és kidobta az ablakon. Csupán a női fejnek kegyelmezett meg, őt öklével azt is keresztülzakította.

Éles diszharmoniaiával, lelkében valami szétpattant.

A siri esendben gunyos kacaj hangzott fel.

Óh nem, ő nem örült!... Megkönnyebbülten érezte magát, bár egész testét nehéz köhögés remegtette meg.

Ugy rémlett előtte, hogy halottnak esenditeneik. Igen, meghalt valaki, de az az ő művészete volt, melyet örökre megölt magában...

Jórávaló János

IKTA
KOZMA ANDOR

TUDÓS szociológus barátom, aki az egész életét és tehetségét a népjólét emelésének szentelte, negyven esztendei szakadatlan munka és takarékoskodás után, valami szerény örökséghez teldott jelzőhitellel, elérte végre vágyai netovábbját. Szerzett egy kis kerti házat a városliget közelében. Ebbe költözött be családostul. Tűzfalára az angol elvet pingáltatta ki felirattal: "Az én házam az én várom!"

Kedves meghívására, egy kora tavaszi estén, kimentem megnézni őt új családi otthonában.

A rácskerítésen át láttam már kertjében szorgalmatoskodni. Az utat gereblyézte. Egy alázatos házmesterféle valami a kerti lépésön ült, térdén összekulcsolt kezekkel s kidülledt bádogszemekkel gyönyörködött ura munkájában.

Csöngetésemre az úr neszelt fel. Letette a gereblyét s vidáman sietett a rácskapuhoz, hogy engem bebocsásson. Szeretettel fogadott.

Bemenetelemben erősen megtaláltam nézni az ülve merengő házmestert. Erre ez felállt s meg is hajolt, nem is. S mintha jó estét is mormogott volna, mielőtt megint visszaült pihenni.

Aztán én, meg tudós barátom bementünk a házba. Benn a méltóságos asszony s három bájos fiatal leánya fogadott. Nem győzték mosolygó boldogsággal mutogatni új kényelmüket. Őt családtag, ugyanannyi szoba. A verandáról nyíló nagy középső az ebédlő s egyben a fogadó. Ebből nyílt a többi. Egy, apa dolgozó szobája és könyvtára. Egy, apa és mama hálószobája. Egy, a fehér butorszau, a három leányé. És még egy helyes női szalón is van. Ez sem látszanék olyan szűknek, ha a zongorát ki lehetne belőle tolni az ebédlőbe. Már próbálták is, de akkor meg az ebédlő veszt tágas jellegéből.

Miután már mindent láttam és megdicsértem, kimutattam a verandán át a kertbe, a hol a bejövét látott alak még mindig a lépésön ült, pihent és merengett.

— Ki ez az ember? — kérdeztem.

— Az János. Igen jórávaló, családos ember. Örülök, hogy a mai zavaros világban ilyen megbízható népet vehettem ide, — felelt a ház ura. — Mert nagyon lényeges, hogy ki lakik az emberrel egy fedél alatt. Lenn, az alsó földszinten van két csinos, világos szobájuk s egy szép konyhájuk. Ugy látszik, meg is vannak elégedve vele.

— És mit fizetnek érte?

— Már hogy fizetnének? Én fizetek nekik.

— Miért?

— Mert ők a házmesterek. A kerti munkákat is ők vállalták.

— Én, — úgy mondtam — erre nem gondoltam, mert hiszen jórávaló János sem kapott nem nyitott nekem, sem utat nem gereblyélt előttem. Inkább azt hittem volna, hogy mes terségére nézve modell, a kiről most a pihenés szobrárt mintázzák.

Erre megvallotta tudós barátom, hogy jórávaló János is ember, a kinek vannak gyarlóságai. Például időnkint iszik. Ilyenkor megesik, hogy egész keresetével eltűnik és napokig nyomozza a felesége, míg végre valamely árokban meglátja s hazahozza.

Ivási kalandjai után jórávaló János pár napig gyöngének érzi magát s pihenésre szorul. Jelenleg éppen ez utóbbi stádiumban van. De a felesége, az már éppen nagyon jórávaló. Kár, hogy szegény időlt tüdőcausurutban szenved s emiatt sokszor mérges. Davosba kellene küldeni őt, de erre nincs mód. Azonban a budakeszi Erzsébet-szanatóriumba talán sikerülni fog őt bejuttatni tudós barátomnak. Van a jórávaló házmesterpárnak egy sereg gyermeke is. Mind nagyon kedves; különösen hat esztendő kis fiuk.

akinek angolkóros lába részére tudós barátom már vásárolt megfelelő acélgépet.

Tudós barátom három szép kisasszony leánya édes feecsegéssel egészítette ki apjuk riportját, jórávaló János gyermekeiről. Azok a szegény kis ártatlankák eddig el voltak hanyagolva, de ők most már folytonosan törődnek velük. Ruházzák, gondozzák, etetik, mulattatják, még tanítják is a vadóckákat. S a jórávaló János, meg a felesége szívében nagyon hálás mindezért, bár ezt szóval egyikük sem tudja kifejezni. Pedig jórávaló János elég intelligens ember. Folyton olvassa az ujságot. Még egy könyve is van, amibe szeret belebujni. Hogy mi csoda könyv az, lehetetlen megtudni, mert János azt mindjárt eldugja, ha valaki közelébe lép.

Tudós barátom háza-varából azzal a benyomással jöttem el, hogy az igen sikerült ház-vár jórávaló Jánosék javára.

Alig néhány nap mulva kitört a proletárdiktatura.

Ettől fogva egészen elirtóztam a városi sétáktól s mindig csak elhagyatott, csöndes utakon bolyongtam. Valamely májusi napon kijutottam tudós barátom háza-varához is. Azon hatalmas veres lobogó lengett.

Egy pillanatig sem gyanúsítottam barátomat azzal, hogy ez az ő gusztusa. Azzal már inkább, hogy ő is csak ablakbiztosításul tüzte ki a gyűlöletes diszt, mint anyai más becsületlen burzsuj. De mihamar kitűnt, hogy még ez a gyanum is alaptalan.

A rácsen át benézve, sem tudós barátomat, sem családja tagjait nem láttam a kertben. Jórávaló Jánost azonban igen, még pedig mint hatalmasan feszegő urat, előttem ismeretlen hódolótól környezve. Most már nem a kerti kölépésön ült, hanem a verandára kitett nagy angol zsölygyében. Tudós barátomnak legszebb, Ferenc József-kabátos szalonruhája pötyögött rajta; nyakán, melyre én egészen más köteleket kívántam volna, óriási vörös selyemnyakkendő. Ezt a vörös selymet, mint az egyik bájos házikisasszonyka dísz-övet, én már régebből személyesen ismertem.

Jórávaló Jánosné a kert napsütéses útjára kivonszolt bárszonykanapén gyöngékedett, bőven dűskélködve a méltóságos asszony művészi himzésű párnáskáiban. Most fejezett be egy kellemetlen köhögési rohamot, mely bennem őszinte részvétet kellett volna, ha a jórávaló nő nem káromkodik vala utána s nem mondja vala, hogy nincs Isten, mert ha volna, akkor ő nem köhögne.

Az angolkóros fiucska acélgépes lábaeszkájával éppen az üvegház alacsony ablakait rugdosta be s testvérkével együtt ártatlan mulatságát találta a cserepek csörömpölésében.

A jórávaló Jánost ingujjas vörös katonák és városligeti hintalódítók vették körül, nagy kényelemmel terpeszkedve s egyáltalán nem törődve a szesztilalommal. Ezeknek megfelelő

némberek a ház nyitott ablakaiból könyököltek ki s vihogva kiabáltak incselgő szavakat a politizáló elvtársakhoz. Legjobban bántott, hogy még a fehér leányszoba ablakából is kicigarettazott egy vörös elvtársnő. A kert rózsafái letarolva; virágaik mind az elvtársnők frizúrájában és keblén pompáztak.

Ugy álltam a rácson kívül, egy bokortól eltakarva, hogy mindent láttam s hallottam. Jórávaló János azt adta elő, mint ugrasztotta ki innen a kizsákmányoló burzsujt, aki úgy képzelte, kényes, büszke asszonynépével együtt, hogy ez a ház az övé! No, hát ő, jórávaló János bebizonyította neki, hogy nem az övé, hanem a "mienk, elvtársak!" Bejuttathatta volna ő azt a burzsujt a gyűjtőfogházba, akár a gajdész-be is, de ezt nem tette. Mert ő jó ember

(Folytatás a 14. oldalon.)

MAGA IS ILY NEHEZEN MOS?

Pedig nem muszáj, ha a Mitchell Magic Marvel mosóport használja. Az kimossa a ruháját 1 centért 15 perc alatt, minden dörzsölés nélkül. Nem eszi meg a ruhát, sem a kezét. Nincs benne mérég. Mi adunk egy dollárért annyit, mint a más társaságok háromért. Kiveszi a vér, zsír, gyümölcs pecsétet. Egy hat hónapra való doboz ára egy dollár és 10 cent a posta költségével. Irjon magyarul az alanti címre

MAIL ORDER HOUSE,
GLENFIELD, N. Y.

— Ügynökök kerestetnek. —

15. 22. 29

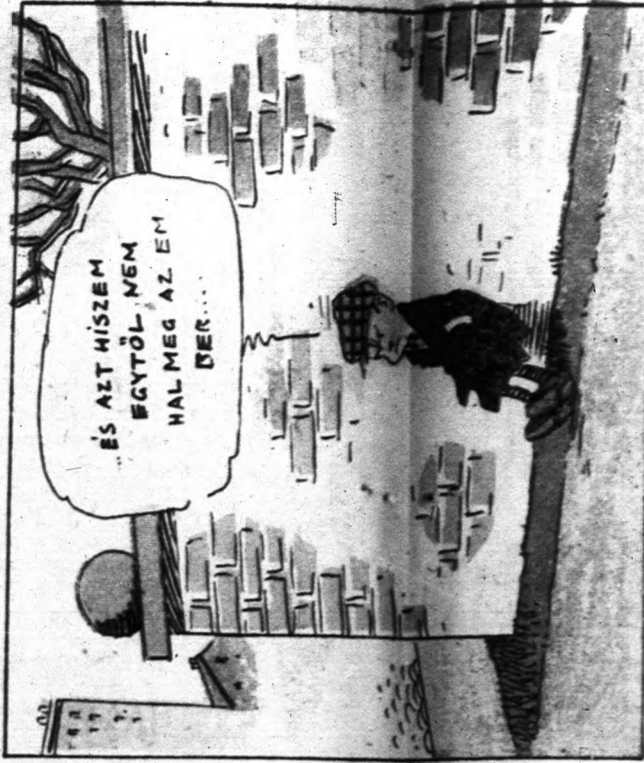
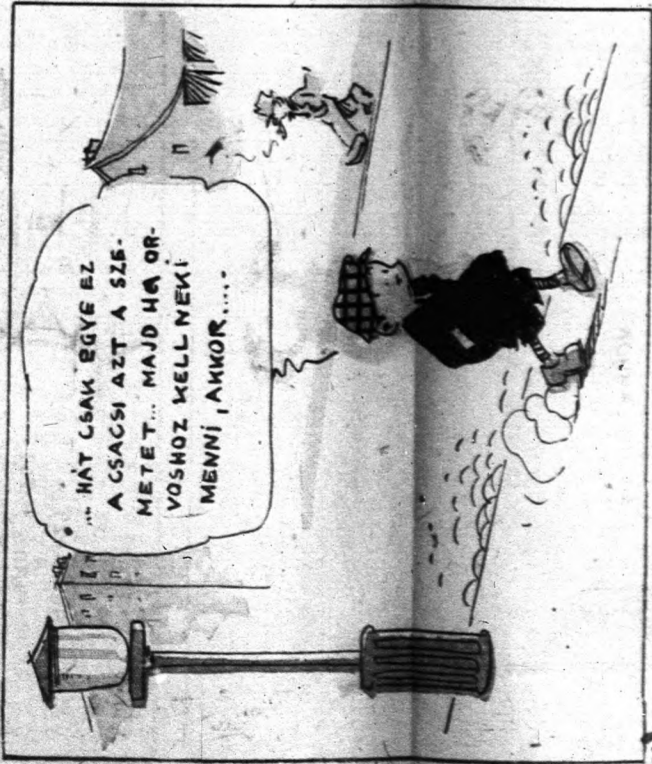
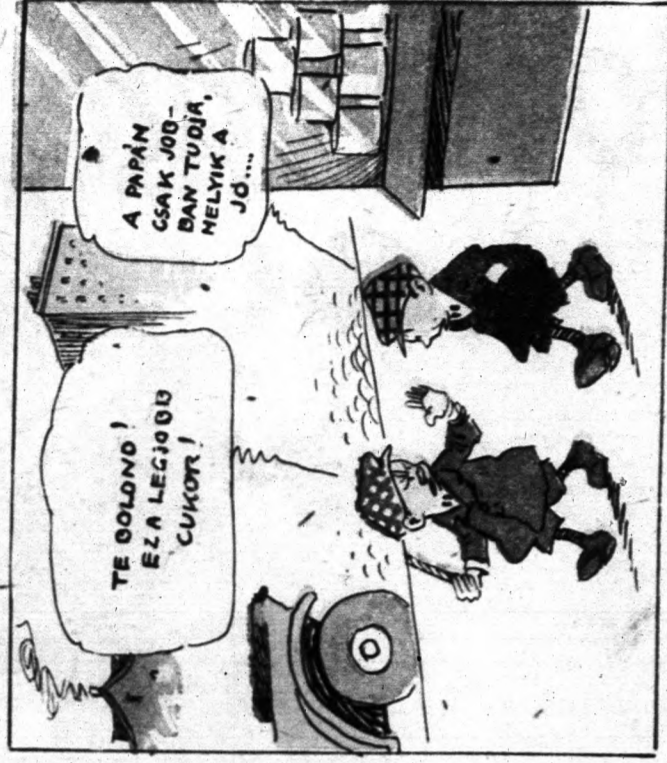
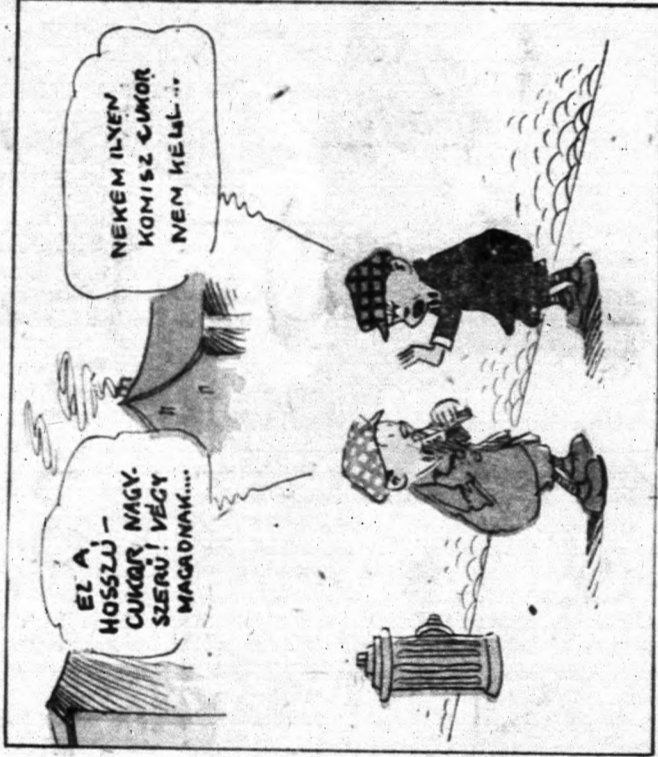
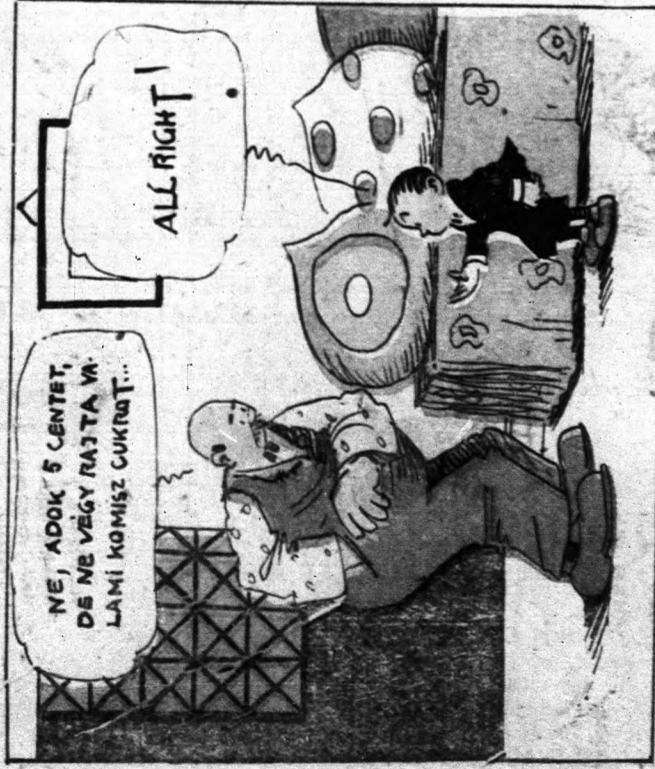

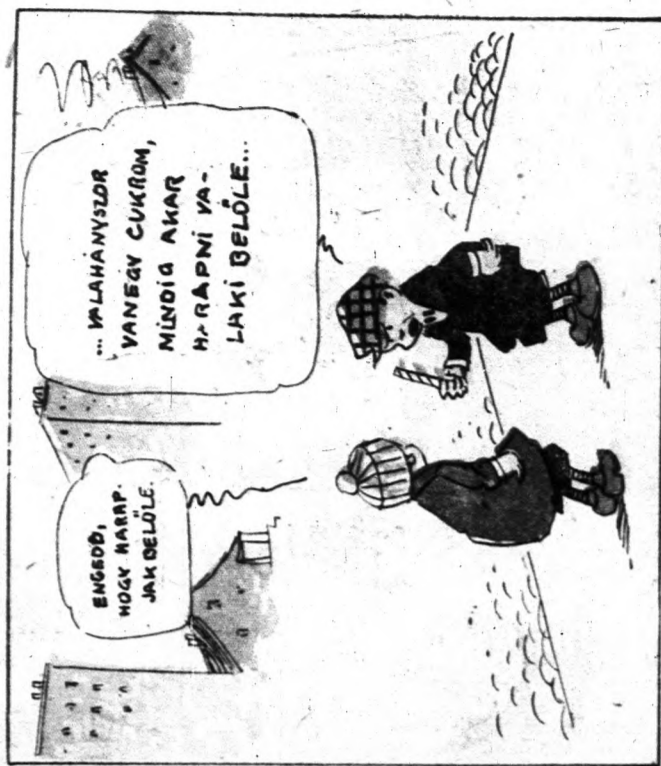
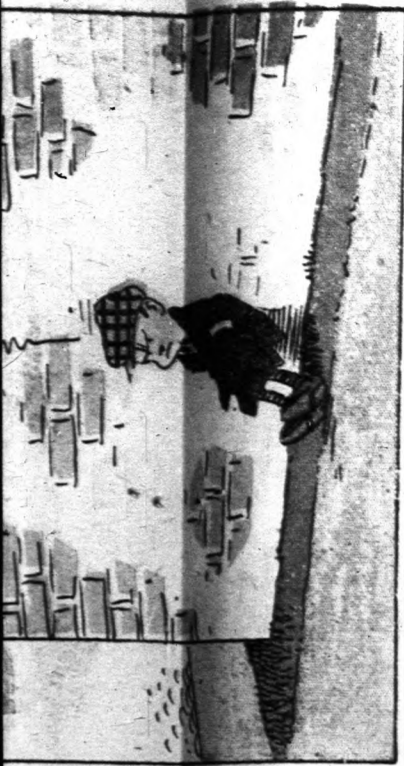
A VASARNAP NAGY HUMOROS OLDALA

Rajzolta:
Gene Byrnes

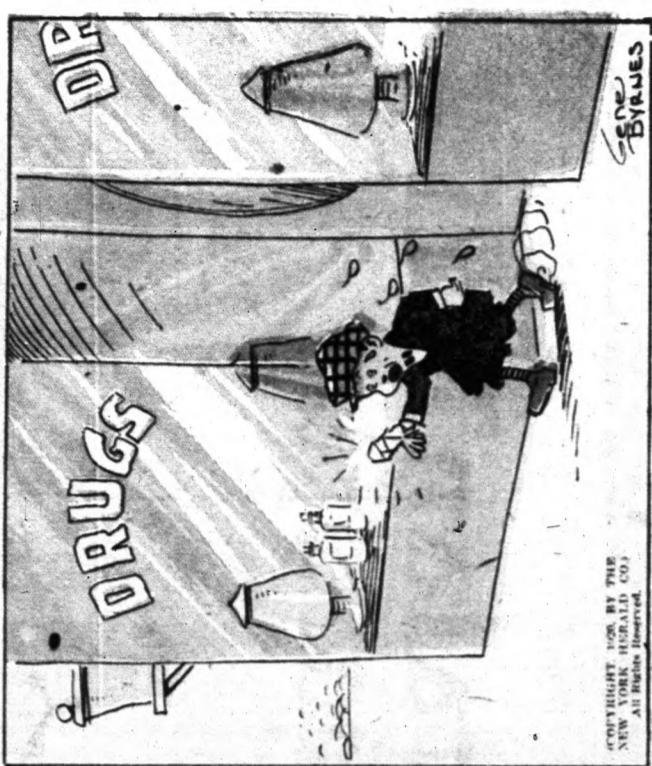
Csintalan Peti Kalandjai

... MALAHÁNYSDR
VANEGY CUKKOROM,
MINDIG AKAR
HÁRAPNI VA-
LAKI BELŐLE...

ENGEDD,
HOGY HÁRAP-
JAK BELŐLE.

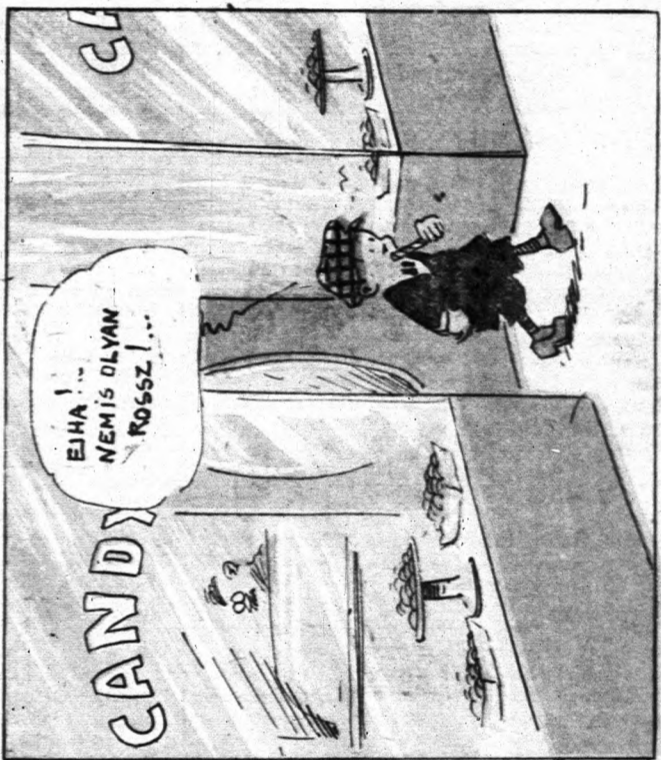

DR

DRUGS

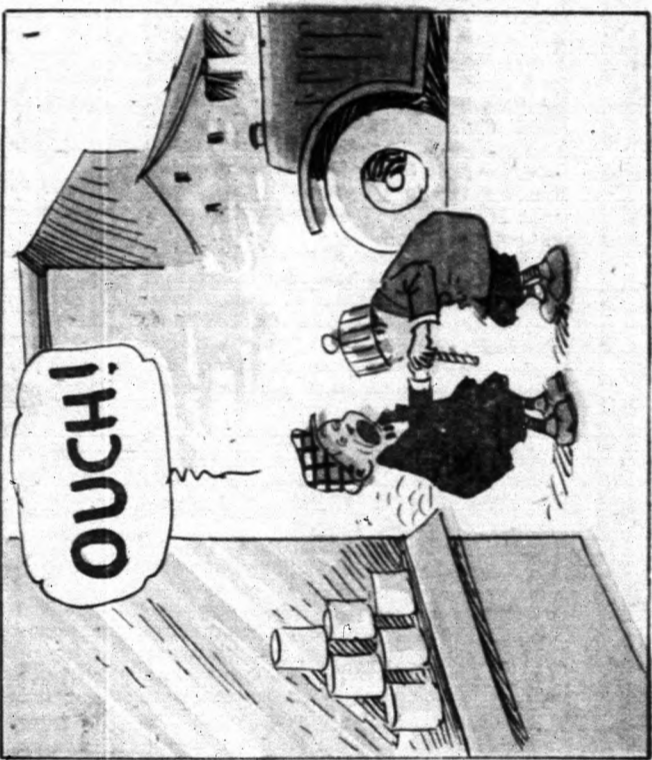
BYRNES

COPYRIGHT 1956 BY THE
NEW YORK HERALD CO.
All Rights Reserved.

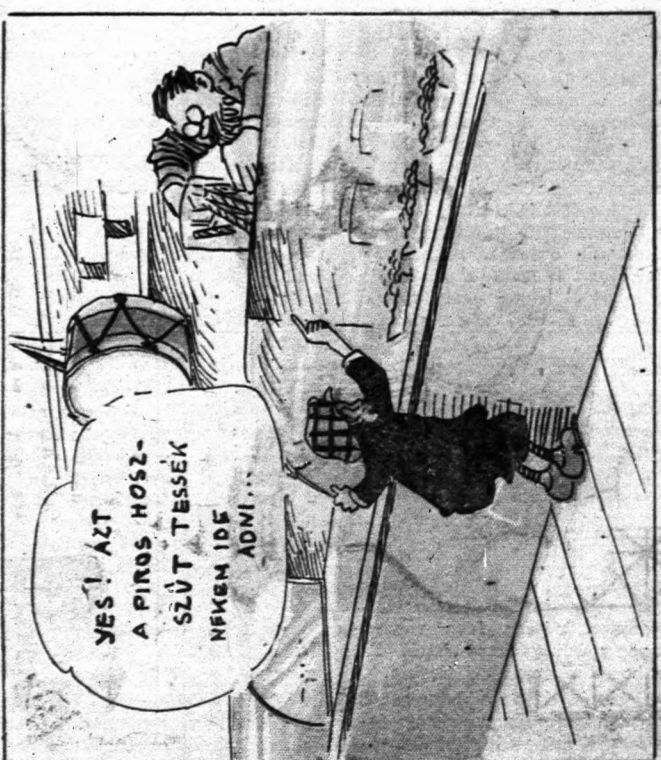
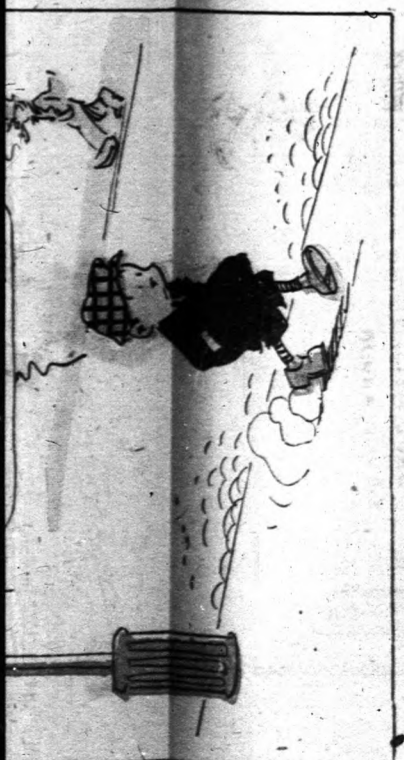

EJHA!...
NEMIS OLYAN
ROSSZ!...

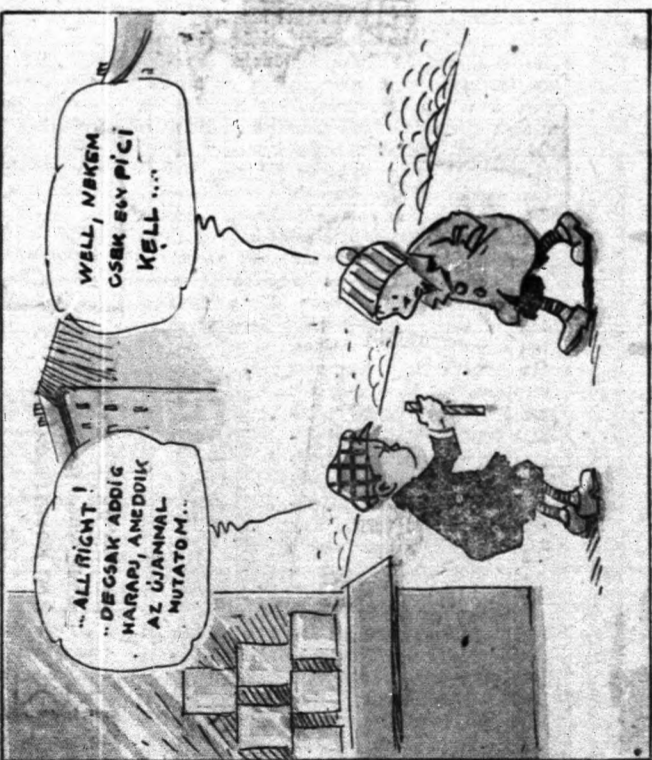
CANDY

OUCH!

YES! AZT
A PIROS HOSZ-
SZŰT TESSEK
NEKEM IDE
ADNI...

... ALL NIGHT!
... DECSAK ADDIG
HÁRAPJ, ANEDDOK
AZ ÚJANNAL
MUTATOM...

WELL, NEKEM
CSBK EN PÍCI
KELL...

BYRNES

Mit kell tudnunk a vizről

A víz az emberi szervezet 60-70%-át teszi s nincs szerv, amelyben feltalálható ne lenne. A víz oldja fel tápszereinket, viszi el rendeltetési helyére s hozza vissza a többé már nem használható anyagokat a kiválasztó szervekhez. A kiválasztó szervek után naponként kiürül 2500—3000 gr. víz a vesék, belek, tüdők és a bőr által, amit pótolni is kell. A szervezet víztartalmanak 20%-nyi vesztesége már halállal jár.

Ha a víz szervezetünkben bizonyos mennyiségben megfogyott: egy kellemetlen speciális érzésünk támad a száj- és torokrészben: a szomjúság, melynek foka szerint a kellemetlenség is mind nagyobb.

A víz magában sokféle anyagot foglalhat, amely megadja aztán a különböző vizek jellegét, lágyágát vagy keménységét, ízét vagy szagát, egészséges vagy egészségtelen voltát. Oly helyeken, hol egészséges vizet nem találhatni, nem is szabadna helységeket, lakásokat emelni. Az itt lakók élete folytonos küzdelem a betegségek ellop. s e küzdelemben rendszerint nem az egyén marad győztes.

A víz nemcsak azért fontos, mivel ivásra szolgál; hanem mert a tisztaságnak is főtényezője. Ugy ruhánkat, mint környezetünket, valamint bőrünket vízzel tisztítjuk meg a szennytől.

A jó víz. A jó, egészséges ivóvíznek színtelennek, szagtalanoknak, izetleneknek és bizonyos fokig hűsnek kell lennie. E tulajdonságok, ha nem is garanciái még a teljesen jó ivóvíznek, de megnyugtatólag szolgálhatnak, hogy egyéb tekintetben kevesebb káros anyagot találunk benn. A víznek üdítő voltát a benne foglalt levegő és szén-sav adja meg.

Jó ivóvízben a chlor, salétromsav, szerves anyag, kén-sav csak minimális mennyiségben, ha előfordul. Salétrom-savnak, ammoniáknak pedig még nyomokban sem szabad előfordulnia, valamint betegséget okozó baktériumoknak sem. Hogy a víz jó legyen, a talajnak is jónak kell lennie, hisz a talajon keresztül szűrődik át a víz.

A vizet a természet különböző módon szolgáltatja. Így csapadék alakjában, mint esővíz. Nagyon lágy víz, mely a levegő gázaiból nyel el oxigént, nitrogént és szén-savat. Ivásra használni csak utolsó szükségben szokás, az ásványi sók hiánya miatt.

Valamivel keményebb, bár a lágy vizekhez tartozik még a folyók vize is. Sok helyütt használják ivásra s bár meglehetősen rossz a vélemény róla, nem zárja ki annak lehetőségét, hogy egészséges is ne lehessen.

Mocsarak, tavak vize rendszerint nem hogy nem jó, de igen rossz, kivéve a helyi tavakat.

A talajvíz (források és kutak vize) még a legmegfelelőbb, ha a talaj maga is tiszta. A talajvíz is esővíz ugyan, melynek egyharmada beszívárog a földre, s valamely agyagos réteg fölé gyűl meg s vagy önmagától, vagy mesterségesen uton felszínre kerül. Ha nem szennyezett talajon jött át: egészséges lesz s a talaj szén-savából egy részét elnyelve, e szén-sav utközben Calcium- és Magnézium-sókat old fel s megadja a víznek keménységét. Igen jó vizet szoktak adni az ártézi kutak, mely egy pár száz vagy ezer méternyi mélyből kerül felszínre mesterségesen uton.

A rossz víz. A fennebb elmondottakból könnyű a következtetés, hogy milyennek nem szabad lennie a víznek, hogy melyik víz rossz és egészségtelen. Ha valamely víznek bizonyos ize, szaga vagy színe van: nem szabad használni, mert valamelyes tisztátalanság folyománya ez.

Rossz a víz, ha chlort literenként 15—20 milligrammnál többet tartalmaz, vagy salétromot, salétromossavat, ammoniákat, szerves anyagot, kén-savat találunk benne, valamint betegséget okozó baktériumokat. A nagyfokú szén- és magnézium-tartalom is ihatatlanná teszi. De kerülhetnek a vízbe kívülről más, idegen, kevésbé sem indifferens anyagok, nyílt kutakba mindenféle ártalmas anyagot besodorhat a szél, gyarak és iparosműhelyek közeléből mérgező, szennyes lé folyhat bele, vízvezetéknel a csövek lehetnek ömlesztettek, stb.

Egészségtelen az igen hideg víz is, mert a gyomornak gyors lehűtését vonja maga után, mely katarussal, tüdőgyulladással járhat.

Hol kevés a tiszta, egészséges víz, ott megengedhető, hogy a rosszabb minőségű tisztogatásra, mosásra, fürdésre felhasználtsák, különben még ide is jó víz használható. Egy személy számára naponként 100—150

liter víz szükséges; beleértve természetesen mosást, takarítást, utcaöntözést, stb. Mihelyt kevés valahol a víz, az már az egészségre mindjárt hátránnyal jár; a tisztaság nem vihető teljesen keresztül; tisztaság nélkül pedig az egészséget fenntartani nem lehetséges.

Vízjavítás és vízvezeték. A rossz vizet felhasználni tulajdonképpen nem szabadna. Mindannak dacára vannak esetek, midőn még arra is szükség van. Ilyenkor igyekezni kell a rozszat lehetőleg jóvá tenni. Fertőzésre gyanus vagy kemény vizet célszerű felfőzni. Felfőzés elpusztítja a benne foglalt fertőző anyagokat. A vizet javítani lehet szűrés által. A házi szűrők mind annyiban, amennyiben megfelelnek, de teljesen jóvá a vizet nem teszik. Használják a kavics, homok és szénrétegek egymásra helyezését egy párszír. Ugy ez, mint az előbbieket a vízben feloldott anyagokat, valamint a baktériumokat sem

tartják vissza jól, s így jóságuk hirtelen nagyon is redukálódó.

Javítani lehet felfőzés által is. Kemény vízből főzés után a mész egy része kicsapódik s ihatóbbá válik. Hátránya azonban, hogy üdítő ízéből is főzés után sokat veszít. Kémiai anyagok közül vasgálicca és timsóval szokás a vizet javítani. Tíz centigrammot szokás egy liter vízhez adni, s erre csapadék keletkezik. E csapadék a baktériumok egy részét is magával ragadja.

Fürdés. Görögország klasszikus szép korában ünnepélyeket rendeztek a források tiszteltére. A rómaiak nagyszerű fürdőin ma is csodálkozunk, sőt már magánál Mózesnél megtaláljuk a fürdésre vonatkozó rendelkezéseket. De más népek is mindig nagy gondot fordítottak a fürdésre, anélkül, hogy gondoltak volna messze kiható hygienikus jelentőségére.

A fürdés első sorban is megtisztítja bőrünket minden ráarakodott, valamint a faggyumirigyek által kiválasztott s a bőrön pangó anyagoktól, tehát a tisztaságnak az anyja. A midőn a bőr a szennytől megtisztul, egyúttal a bőrön át végbemenő lélegzés is elősegítettik. A bőrön által épp úgy, mint a tüdők útján, az állati szervezet oxigént vesz föl és szén-savat ad le, csak hogy tetemesen kevesebbet. Mindazonáltal ennek megvalósítása is a szervezet rovására megy. Sőt, mint az állatkísérletek mutatják, az állat belepusztul, ha bőrét valamely levegőt át nem bozóttó anyaggal bekenik, mert akkor a bőrlégzés teljesen szünetelni fog.

De szükséges a fürdő azért is, hogy a bőr edződjék. A víz a bőrre bizonyos fokú ingeret gyakorol, ez inger az idegrendszer útján az egész szervezetre átmeleg, az anyagcsere élelmitőleg hat, az egész testnek bizonyos jóleső, friss érzést ad. Amidőn a bőrre, illetve a bőridegekre hat, egyúttal a bőr érzékenységét is csökkenti: Ez érzékenységnek csökkenése a külső behatásokkal szemben is fennáll s így a hűléstől is védi a szervezetet.

Különböző temperaturájú és különböző anyagokkal bíró fürdők a szervezetre is más és más képpen hatnak. Így a hideg fürdő élénkítő, a hűvös szintén, a langyos megnyugtató, a meleg bágyasztó, csendességet adó s a forró újra élénkítő, sőt izgató.

Fürdésnél sohasem várandó be, míg az illető szederjessé válik, vagy foga vacogni kezd, mert ez már a szervezetben a nem győzött munkának a jele, a véredények elernyednek s a szívre súlyosabb munka hárul. A fürdés, a tisztaság ne lukszus legyen, hanem törvény, amely kötelező.

Ki azomjúságát jó, üdítő vízzel elölthatja, megelégedett. Az ivóvíznek mindig jónak kell lennie: S hogy jónak mondhatjuk, nem szabad se szagának, se színének, se ízének lennie. Nem szabad, hogy meleg legyen, sem lágyan, sem túlságos keménynek. Szerves anyagokból, salétrom-savból, ammoniákból mitsem szabad tartalmaznia, különben elvetendő. Clort, salétromsavat is csekély mennyiségben, vagy semmit. Vízjavításra csak utolsó sorban kell gondolni, midőn t. i. jó víz semmiesetre sem kapható, még pedig oly szűrővel, mely legtöbb baktériumot és káros anyagot visszatart. Ami pedig a fürdőt illeti, az minden időnek változhatatlan jótéteménye marad az emberiség számára. Ki nem fürdik, nem tartja testét s ruháját tisztán: legdrágább kincsével: egészségével játszik könnyelműen.

Éjjeli zene

A szél ma újra fölszerelte
Száz zengő-zugó hangszertét.
Ablakom alatt sippal, dobbal
Ad újra éjjeli zenét.
A furulyája szomorú.
A furulyáján vissza jár ma
Gyermekkoromból bus mese:
— Én is voltam királyleánya —

Szobám ma újra idegen lett
A megkopott, szokott falu.
A mécs oly félve, sirva táncol
És bug nyöszörögve a zsalu
Mintha itt verne titkosan
Egy kőszá lélek kőszá szárnya
Legyezve forró álmomat:
— Én is voltam királyleánya —

Már nincs zsalu, nincs keskeny ágy se.
A falon elfakul a csik...
— A verandán, üvegkalitban
Két kis kanári álmodik.
A verandán egy gyermek ül.
Sötét hajának finom árnya
Nyitott könyvére imbolyog:
— Én is voltam királyleánya —

Csitt, csitt, Koldus, beteg vagyok ma.
Az ablaknál sípol a rás.
A takaró a földre csuszott
A szélben kialudt a mécs,
Sohase látták koronám
Nem, sohse vált be lellem álma.
Bus éjjeli lidércnyomás;
Nem tudja senki, senki más:
— Én is voltam királyleánya —

PASSAIC. — Öszinte vallomásából látom, hogy ön jobb sorsra érdemes könnyelmű ember, akit belevittek a léha életmódba. Az egész mellékes, hogy ki vitte bele, mert magának kellene annyi férfiassággal és lelki erővel rendelkeznie, hogy ellentállani és önmagán uralkodni tudjon. Ha azonban most már csakugyan megemberelte magát, puhatozza ki felesége tartózkodási helyét, hiszen az utolsó címen kaphat felvilágosítást holléte felől és hívja fel őt a házassági együttélésre. Ha pedig felhívásának nem enged, akkor tessék a válópört megindítani. Talán más asszonyokkal szerencsésebb lesz.

Z. D. — A hozzánk érkezett leveleket elintézés után azonnal megsemmisítjük és így fogalmunk sincs róla, hogy ki volt az írója. De még azon esetben se árulnám el, ha a levél birtokunkban volna.

MRS. J. ENDEZ. — Gondos ápolás, jó táplálkozás mellett nagyon gyorsan kigyógyulhat az illető ebből a betegségből. Ha jó orvos kezeli és nem nagyon előrehaladt a baj, nincs semmi ok az aggodalomra. Az, hogy a beteg Magyarországon van — a mai viszonyok között — ez mindenesetre megnehezíti a helyzetet. Segítse pénzzel, élelemmel.

SZERELMES LEÁNY. — A helyzet határozottan bonyolódottnak látszik és igazat kell önmagának adnom, hogy mindezek alapján Gézát rejtélyes és kiszámíthatatlan egyéniségnek tartja. Husz éves legénykékben tényleg van valami kiszámíthatatlanság, főleg ha két szép leány közé kerülnek. Mert azt ön is elismeri, hogy a kacér Mariskát, "némelyek szépnek tartják, bár ön nem tudja, hogy a férfiak mit találnak a vörös hajon". A férfiaknak különös izlésük van. Nem tarthatom ellenben szerencsésnek azt az ötletét, hogy saját haját is vörösre fesse, mert a remélt hatás kétes, a botrány ellenben bizonyos. És a kacér Mariska eredetileg vörös hajával ugyem tudna versenyezni. Hogy mit tanácsolok? Türelem, hidegvér és — szükség esetén lemondást. Hígyje el, a lemondás ugyan rettenetesen szomorú dolog, de tizenhétéves leányok rendszeren túlélik. Ezért tehát nem akarom a jövőt oly sötét színekben látni, mint ön. A kacér Mariskát pedig bízva csak a saját végzetére. Meglássa, a rejtélyes Gézát még együtt fogják szidni.

BÜVÉSZET

Pohárban levő sörről vizet önteni és a sört a víz nélkül meginni.

Egy vékony szelet kenyéret vágjunk, mely épen elfedi a sör felületét és most lassanként, óvatosan, annyi vizet öntünk a pohárba, míg a kenyérszelet egészen feljutott és könnyen elvétehető; e módon a víz a sör fölébe jő. A kenyérszelet helyett lehet egy tiszta vászonrongyot is használni, melyet a pohárra terítünk és a sörig le nyomunk, miután belecsepegtetjük a vizet.

Hogy pedig a sört kiigyuk a víz nélkül, egy csomótlan szalmaszálal dugunk a pohárba egészen le a sörig és ezt így felszörpöljük.

Színes gúzók.

Brom, füstölő salétromsav, mangán-sav összekötése és kénsav, mangansuperoxid és chinapir piros, jód és indigókék, violaszin, a kén sárga gúzókat képeznek.

Hogy lehet gyűrűt botra varázsolni?

Kövel díszített gyűrűt kérünk s betesszük egy zsebkendőbe; ezt a gyűrűt jobb kezünkbe vesszük s a kendőt fölötte összehajtuk. Most megengedjük, hogy bárki megtapogathassa, vajjon benne van-e a gyűrű, s megjegyezzük, hogy majd megfordítjuk a gyűrűt, nehogy a kő eltörjön. Ezután a botocska végét a kendő alá dugjuk, melynek két sarka a gyűrűt takarja el, a gyűrűt lecsuszatjuk kezünkbe, a botot a kendő alól kihúzzuk s az egyik végét az asztalra helyezzük. Kezünket, melyben a gyűrűt tartjuk, a bot közepéig felcsuszatjuk. Most megkérünk valakit, tartsa kezünkben a bot két végét, jobb kezünket azonban le nem emeljük a botról s a gyűrű természetesen a boton leend.

Alanyi szüntümenyek.

Tegyünk egy élénk színű papír-vagy selyemszövet-darabot fehér papírra vagy vászonra, nézzük az illetőt erősen a színes darabra, mintha azt akarnánk, hogy minden pontját magába szívja, ezután vegyük el a színes darabkát, vagy csak nézzük az illetőt a fehér darabra és az előbbi színes darabka formájában fog egy más színt látni. Ha például a színes darab piros volt, most zöldet fog látni. Persze sok függ a bűvész beszédétől.

A megfagyott szappanbuborékok.

Ha szappanbuborékokat a fagynak kiteszünk, akkor üres jéggolyókká változnak és mesterséges csillagoknak látszanak. De nem minden fagyos nap kedvező ezen csillagok alakítására. Hogy ily jéggolyók mindig sikerüljenek, következnek a teendők: Elégendő mennyiségű szappant fölolvastunk hővizben és az olvadékat a sippal együtt tesszük ki a hidegnek. Ha megfagyni kezd, akkor a legalkalmasabb idő a golyókészítésre. A sipp segítségével alakítunk egy golyót és vagy a sipon hagyjuk, vagy valami száraz testre bocsátjuk. Eleinte foltocskák fognak mutatkozni, melyek lassanként a legszebb csillagokká fognak válni.

Egy varrótűt a vízben usztatni.

Vegyünk egy varrótűt és egy pohár vagy flindsa vizet, jó szárazra töröljük a tűt és tegyük óvatosan a vízre, úgy, hogy egész hosszával egyszerre érintse a vizet — e módon a tű uszni fog a vizen.

Egy egész társaságot kísértetté változtatni.

Egy darabka gyapjuszövetet bemártunk konyhasó, nátrán és borszeszvegyületbe; a szövetet ezután tányérra téve, meggyújtjuk, miután minden világosságot kizártunk a szobából. E láng világánál mindannyi jelenlevő kísértetté válik.

Hogy lehet tojárra írni?

Új tollal s felolvasztott viaszszal lehet rá írni, ezután a tojást borocetbe tesszük, s ha kivesszük, az írás látható lesz.

Mészáros és hentes. — Butcher and Porkbutcher. — Bucser end pörkbucser.

Mészárszék, butcher's shambles (bucersz semblsz);
vágóhid, abattoir (ebetojr);
slaughter house (szlater hauz);
vágómarha, cattle for the shambles (Kett for di semblsz);
ökrök, oxen (akszn);
tehenek, cows (kauz);
borjak, calves (kávsz);
juhok, sheep (sip);
bárányok, lambs (lemz);
malac, suckling pig (szakling pig);
disznók, swines (szvájusz);
hogs (hagsz), pigs (pigsz);
kosok, rams (remz);
kecskék, goats (götsz);
marhahus, beef (bif);
bárányhus, veal (vil);
disznóhus, pork (park);
disznószel, porkehop, (park-csap);
ürühs, mutton (matn);
ölni, levágni, to slaughter (tu szlater, to kill (tu kill); to butcher (tu bucser);
leszurni, to stick (tu sztik);
lenyuzni, to skin (tu szkin);
kivágni, to cut up (tu kat ap);
a sulyok, the club (di klub);
szekerce, hatehet (hecszt);
vágókés, tagló, butcher's cleaver (bucersz kliver);
füstölt sonka, gammon (gemn);
sódar, sonka, ham (hem);
szalonna, bacon (bék);
szalonnás oldalrész, flitch of bacon (flicsz af bék);
sós hus, besózott hus, aszalt hus, corned beef (kórnd bif), szalt meat (szalt mit);
vesék, kidneys (kidniz);
máj, liver (liver);
veses, sirloin (szörlojn);
vesepecsénye, sirloinsteak — (szörlojn szték), fillet of beef (fillé af bif);
borju vesés, loin of veal (lojn af vil), roast loin (rösz lojn);
borjuborda, borjuszel, veal cutlet (vil katlet);
borjuvesepecsénye, fillet of veal (filé af vil);
borjucomb, joint of veal, (dzojnt af vil), leg of veal, (leg af vil);

borjufej, calf's head (káfsz hed);
borjukedez, sweetbread, (szvit bred);
ürüszel, muttonchop (matn-csap);
ürünyakdarab, a neck of mutton (e nek af matn);
ürülapocka, shoulder of mutton (solder af matn);
ürücomb, leg of mutton (leg af matn);
borjuszegye, breast of veal, (brest af vil);
mellesont, brisket (brisket);
felsár, rumpsteak (ramszték), roundsteak (raundszték);
lágycdarab, flanks (flenksz);
vékonya, thinflaoks (tinfleksz);
nyak-váldarab, piece of chuck, (pész af csak);
bordadarab, rib (rib);
térdhus, knee (ni), shin (sin);
velőscsont, marrow bone (mero bön);
füstölt nyelv, smoked tongue, (szmókd tang);
besózott, pickled (pikld);
kolbász, hurka, virtli, sausages (szaszedsz);
véres hurka, black pudding (blek puding);
szafaladé, bologna-sausage (bolonya — belóni — szaszedsz);
májashurka, liversausage (liversausage);
tüdőshurka, haggis (hagisz);
disznósajt, head-cheese (hed-csz);
kocsonya, jellied and seasoned meat (dzelid end sziznd mit);
zsír, fat (fét); grease (griz);
faggyu, suet (szuet);
disznózsír, lard (lárd);
füstölt kolbász, saveloy (szélelj), hard-smoked sausage (hárd szmókd szaszedsz);
szalámi, olasz kolbász, fokhagymás kolbász, salami (szelémi);
bécsi (frankfurti) virtli, Viena (Frankfurter) sausages;
vad, game (gém), venison (venizn);
őz, roe (ró), roebuck (róbak);
nyúl, rabbit (rebit);
vadliba, wildgoose (vájduguz);
vadkacsa, wildduck, (vájd duk);
szalonka, snipe, (sznájp);
fácán, pheasant (feznt);

REJTVÉNYEK

1. BETUREJTVÉNY.

R. őseember

2. VERSREJTVÉNY.

Egész Amerika üdöz,
Vétkeztem jól lehet,
Pedig üdülni vágyóknak
En adok lakhelyet,
En forgatom egész nyáron
A száraz takarmányt,
Velem költi el ebédjét
Munkás, ur egyaránt
S hogy e sok jó cselekedet
Nem fedí bünyömet,
Öt betümmel talál el hát,
Ki vagy mi lehetek?

3. SZÁMTANI REJTVÉNY.

Egy kutya üdöz egy nyulat. A nyul előbbre van 9 ugrással. Ha a kutya 4-et ugrik, a nyul 5 ugrást tesz és 5 kutyaugrás annyi mint 7 nyul ugrás. Hány ugrás után éri el a kutya a nyulat?

Február hó 15-én megjelent rejtvényeink megfejtése: 1) Tengeri rák; 2) Élni fog Magyarországon.

Helyesen fejtették meg: Nagy János, Alliance, O.; Borbás András, Buffalo, N. Y.; Hajós Ferencné, Cleveland, O.; Raskó Ferenc, So. Bend, Ind.; Holub Mihály, Pittsburgh, Pa.; Vince András, Depew, N. Y.; Miss Ambresz, E. Chicago, Ind.; Tóth Pista, Rayland, O.; Halász István, Cleveland, O.; Pálenyik Mária, Akron, O.; Eller István, Cleveland, O.; Nemcsik János, Detroit, Mich.; Kardos István, Lorain, O.; Antalik Vince, Cleveland, O.; Baráthy Oszkár, New York, N. Y. és Schaufert János, Stockholm, Sask. Canada.

A pályázaton kitűzött díjakat sorsuzás útján Hajós Ferencné clevelandi, Pálenyik Mária akroni és Nemcsik János detroiti előfizetőink nyerték meg.

A régi világból

DEHOGY ESZIK BELŐLE.

Foglaltak a pékmesternél.
Másnap, hogy az árverés minél távolabb időre essék, a májsztram egy kosár finom süteményt küld az inassal.

A végrehajtó egy egész hatos borralalót ad az inasnak, mit az annyira a végrehajtó pártjára kerül, hogy azt mondja:

— Adok egy tanácsot végrehajtó ur!

— No ki vele ösém!

— Tessék az első süteményt valamelyik ellenségével megégetni, mert mivelhogy a májsztram az; kívánta, hogy forduljon föl, aki legelőbb eszik belőle.

A BÉRMÁAJÁNDÉK.

I. suszterinas: Hé pajtás, meg-bérmálkoztál?

II. suszterinas: Oh igen, meg-bérmáltak.

I. suszterinas: Ki volt a béрма-ajándék és mit kaptál ajándékba?

II. suszterinas: A gazdám volt a béрмаajándék, ajándékba meg egy pár nyakleves kaptam, mert elpatkoztam a faszegek árát.

A SULY.

I. inas: Hány kiló vagy?

II. inas: Nagyvenőt. Hát té?

I. inas: Én csak negyvenkettő, de a mikor jóllakom a májsztram- né gorombaságaival, vagyok ötven is.

BOSSZU.

Suszterinas (egy Vénusz-szobrot cipelve): Hej, ha ez a májsztram-asszony volna, de megcsipkedném!

IRTA CROKER M. B.

— Ültetvények... a fiatal tiszt csodál... inkább a nagy vilá... egy elhagyatott ült...

— Az ön menyassz... liából érkeztek! — k... is figyelve a megjé...

— Nem, az én... Kalkuttában lakik... nok a pénzügyi...

Mult évben ösmérk... le Simlában. Legnag... tomra még nem volt... nagyságos kisasszony... hez, ellenben igen...

Thorold Maxwell ura... jobb polojátékos egé... igen esinos fia s em... hivatalnok.

Megint egy dicséri... kiállhatatlan emberr... szinte gyűlölkö... — Egy másik... összejöttem egy izben... Tirhutban, de az rette... lött, elvetemült ember... aligha rokona ezeknek... éknak.

— Én sem hiszem... lenne.

— Szereti ön a z... gos kisasszonyom? ... vid szünet után ism... szomszédom.

— Oh igen, a z... egyébnél jobban szer... — Akkor rokonle... — felelte ő melegen s... től fogva a zene val... sünk tárgya.

Nemsokára ezután... asztaltól. Alig ment... gyek a fogadóterem... kisasszony barátság... közeledett felém...

— Talán már... Hassallné, hogy én... koszorúsleány... tom önt először el... találja ezt különös... — Bizony, kissé f... pasztaltam itt már... sebb dolgokat is... — Tudja már, hogy... nepélyek keretében... esküvője?

— Közlebbi rész... nem tudok.

— Igazán! Hassall... ért az efféle ünnepe... séhez s mindig valam... sel kedveskedik vend... esküvő tehát szomb... három óraker lesz... lönös, hogy én, az ide... be önt az esküvőjének... Közvetlenül az esküv... detét veszi a kerti... Önök öt óraker elutaz... azonban hallott már... ugy-e?

— Nem én. Mi az... mi ennyivaló?

— Oh, dehog! — fiatal hölgy. — Dola... palota neve, a melyet... fiatal házásoknak... adni a mézesetek tart... kerületünkben mind... ot, tölti a mézesetek... tudja-e, hogy Thorol... lesz az ön násznagya...

— Miért éppen ö... tem bosszusan.

— Mert városunk... legnevezetesebb szemé... ön völegényének rokon... — Tudom, tudom, n... hallottam felőle. Tiz... beszélt róla.

— Azt nem esodálo... Thorold a világ legto... teremtménye. Igaz, h... kívül kedves effer; d... megyek a lelkesedésb... szíre, mint Hassallné...

PROFESSOR METCHNIKOV

aki az egész világon híre, megállapította, hogyan lehet száz éves kort elérni, jó egészségben maradni és fiatalosan érezni mindvégig.

Intézetünk több ismert európai orvos vezetés alatt áll. Azon célból lett megalapítva, hogy a magyarok szenvedéseinek segítsen. Alapos vizsgálat alá vetjük mindama betegségeket, melyben honfitársaink szenvednek. Több évi tanulmányozás és munka után megalapítottuk ezt az INTÉZETET a patent orvosok előállítására, hogy sikeresen megküzdhessünk a betegségekkel.

Feltaláltuk a megfelelő gyógyszereket testvéreink gyógyítására minden betegségknél, bármennyire elhanyagoltak is. Eme gyógyszerek értékét elismerik kiváló SPECIALISTÁK is. Össze lettek gyűjtve eme orvosok alkatrészei az egész föld kerékéről. Egy része Magyarországról, más része Németországból, Olaszországból, Afrikából és Dél-Amerikából és irásbeli JÓTLLÁST adunk, hogy megfeleljenek az Egyesült Államok törvényeinek.

NE LEGYEN ELKEDVETLENITVE

ha az orvosok fel is adták a reményt Önt kigyógyítani. — Ha bármikor szüksége van az alatt felsorolt gyógyszerekre, vágja ki ezt a hirdetést, tegyen keresztet a kívánt gyógyszer neve után, írja alá nevét és címét és küldje be nekünk. Mindenkor INGYEN állunk szolgálatára és őszinte tanácsot adunk Önnek.

A gyógyszerek neve:

1. Férfi betegségek: ... Bármely korban és állapotban.
2. Köszvény: ... Izom- és csuklófájdalmak ellen a test bármely részében.
3. Vérmegezés: ... Kötések és bőrbetegségek.
4. Gyengeség: ... Ifjúkori ballépések.
5. Tüdőbajok: ... Köhögés, Asthma, Bronchitis és Meghűlés.
6. Gyomor: ... A belek és a gyomor rendbekerítésére.
7. Vese bajok: ... Gyenge vesék és vizelet bajok.
8. Bőrbetegségek: ... Eczema, nyílt sebek és var.
9. Erősítő szer: ... Gyenge szervezet, vérhányás és étvágytalanság.
10. Női betegségek: ... Havi rendtelenségek, tisztulások és vérzések.

Minden levelezés titoktartás mellett történik.

THE ROMAN MEDICINE COMPANY
STATION 5, PHILADELPHIA, PA.

IRTA
CROKER M. B.

JASRA GYÖNGYÖK

FORDITOTTA
NOVELLY RIZA

(Folytatás.)

— Ültetvényeken? — ismételte a fiatal tiszt esodálkozva. — Ön inkább a nagy világba való, mint egy elhagyatott ültetvényre.

— Az ön menyasszonya is Angliából érkezik? — kérdeztem, nem is figyelve a megjegyzésre.

— Nem, az én jövődöbelim Kalkuttában lakik; apja hivatalnok a pénzügyminiszteriumnál. Mult évben ösmerkedtem meg vele Simlában. Legnagyobb sajnálatomra még nem volt szerencsém nagyságos kisasszony völegényéhez, ellenben igen jól ismerem Thorold Maxwell urat. Ő a legjobb polojátékos egész Baredában, igen csinos fiu s emellett kiváló hivatalnok.

Megint egy dieshimnusz erről a kiállhatatlan emberről, akit már szinte gyűlölök!

— Egy másik Thorolddal is összejöttem egy izben ott fent Tirhutban, de az rettenetesen züllött, elvetemült embernek látszott, aligha rokona ezeknek a Thoroldéknak.

— Én sem hiszem, hogy az lenne.

— Szereti ön a zenét, nagyságos kisasszonyom? — fordult rövid szünet után ismét hozzám a szomszédom.

— Oh igen, a zenét minden egyébnél jobban szeretem.

— Akkor rokonlelkek vagyunk — felelte ő melegen s ettől a percétől fogva a zene volt beszélgetésünk tárgya.

Nemsokára ezután felkeltünk az asztaltól. Alig mentünk át mi hölgyek a fogadóterembe, Flasham kisasszony barátságos mosolylyai közeledett felém.

— Talán már mondta önnek Hassallné, hogy én leszek az egyik koszorúsleány... én; aki ma látom önt először életemben. Nem találja ezt különösnek?

— Bizony, kissé furcsa, de tapasztaltam itt már ennél különösebb dolgokat is.

— Tudja már, hogy miféle ünnepélyek keretében folyik le az esküvője?

— Közelebbi részleteket még nem tudok.

— Igazán? Hassallné kitünően ért az efféle ünnepélyek rendezéséhez s mindig valami meglepetéssel kedveskedik vendégeinek. Az esküvő tehát szombatn délután három órakor lesz... Milyen különös, hogy én, az idegen, avatom be önt az esküvőjének részleteibe. Közvetlenül az esküvő után kezdetét veszi a kerti ünnepély... Önök öt órakor elutaznak. Doláról azonban hallott már valamit, — ugy-e?

— Nem én. Mi az? Talán valami ennivaló?

— Oh, dehogyan! — kacagott a fiatal hölgy. — Dola egy indiai palota neve, a melyet tulajdonosa fiatal házásoknak szokott bérbe adni a mézesbetek tartamára. A mi kerületünkben minden ifju pár ott tölti a mézesbetekét... Hát azt tudja-e, hogy Thorold Maxwell lesz az ön násznagya?

— Miért éppen ő? — kérdeztem bosszusan.

— Mert városunknak egyik legnevezetesebb személyisége s az ön völegényének rokona.

— Tudom, tudom, már eleget hallottam felőle. Tizzie ebéd előtt beszélt róla.

— Azt nem esodálok; szerinte Thorold a világ legtökéletesebb teremtménye. Igaz, hogy rendkívül kedves ember; de én nem megyek a lelkesedésben oly mérszire, mint Hassallné, aki azt áll-

ítja, hogy Thoroldnak arany a szive s vas az akarata.

— Nevetséges! A végén még kiszül, hogy feje ezüstből, a keze meg acélból van. Hát ha csak közönséges eserepből készült bálvány? — jegyeztem meg keserű gunynyal.

— Hassallné lelkesedése nem alaptalan, mert Thorold csakugyan rendkívül tehetséges ember s fényes jövő vár reá. Akinek az a szerencse jut majd egyszer osztályrészü, hogy Thorold hitvese lesz, egy szép napon arra ébred, hogy az alkormányzó felesége.

— Boesánat, ha zavarom önöket, — mondta most Tizzie hozzánk lépe, — dve tudom, hogy ön, édes Pamela, zongorázik; hallottam, hogy az asztalnál Grieg-ri és Bendelről vitatkoztak. Jöj-jön kérem játsszunk nekünk valamit, amihez éppen kedve van. A földolog, hogy az urakat becsalja, mert ki nem állhatom, ha olyan sokáig ülnek együtt. Az idő mulik, nemsokára ugyanis mennünk kell.

Ellenmondás nélkül követtem őt a gyönyörű zongorához s karkötőimet leoldva, játszani kezdtem, hogy — amint kívánta — becsaljam az urakat. Zongorázásnál sohasem ismertem a félelmet s mihelyst ujjaim a billentyűket érintették, egy esapásra eltűnt az izgatottság, amelyet felszólítás bennem felidézett. Különbö Műnchenben nem egyszer játszottam iskolai hangversenyeken, gyakran igen nagyigényű hallgatóság előtt. Rövid előjáték után — Siegfried

madárdalába kezdtem, majd egy norvég dal, végre Bendel "Vasárnap reggel"-e következett. — Egészen megfedekeztem környezetemről s mintha résztvevő jóbarátom lenne ez az érzéketlen hangszer, elpanaszoltam neki minden aggodalmamat, keserűséget és esalódásomat. Végre lehanyatlottak ujjaim a billentyűkről s hátra pillantottam. Az urak a zene esalógató szavára csakugyan átjöttek a másik szobából s a hölgyekkel együtt áhítatos esőndben hallgatták játékomat. Most mind felugráltak helyükről s őszinte lelkesedéssel adtak kifejezést elragadtatásuknak.

— Nem is gyanítottam, hogy ön ily tökéletesen, ily művészi-sen játszik! — kiáltotta Tizzie. — Örökké vétek, hogy egy ilyen tehetség, aki nekünk annyi élvezetes pillanatot szerezhetne, egy teaültetvényre lesz száműzve.

Mallard kapitány, Flasham kisasszony s a többiek mind elhalmoztak elismerésük és bámulatuk kifejezésével s mindenáron rá akartak beszélni, hogy kiserjém el őket a bálba.

— Jöj-jön velünk, — kért Flasham kisasszony, — hiszen olyan szomorú lehet egyedül maradni, míg mások vidagnak mulatnak.

— Kérdés, hogy sokáig lesz-e magában, — vetette közbe Tizzie sokatmondó kacérsággal. — De a kocsik már előálltak, menjünk, mert elkésünk, pedig én az első négyest már elígertem Johnson hadnagynak.

Mialatt a vendégek szívélyes bueszás után sietve helyet foglal-

tak a kocsikban, Tizzie hosszú estélyi köpenybe burkolódzva még egyszer visszatért hozzám: — Nos, tehát jó éjt, kedvesem; önre bízom a házat. Ha fáradt, ne maradjon fenn soká, mert nem hiszem, hogy Watty még ma eljőjön. — Rövid szünet után a vállamat megveregetve folytatta: — Ön igazán más, mint amilyenek képzeltem.

Ezzel sietve elhagyta a szobát.

III.

Alig hangzott el a távozó kocsik robogása, ismét visszatértem a zongorához. Éreztem, hogy itt, ebben a házban nincsen résztvevőbb, jobb barátom, mint ez a kedves hangszer s hogy még sohasem vágyódtam olyan nagyon, elpanaszolhatni a bánatomat, keserűségemet, mint most.

Mialatt szomorú gondolatokba merülve összekucsuolt kézzel ültem a zongora mellett, egy szolga lépett be s engem észre nem véve, a lámpákat kezdte oltogatni. Már csak a szoba közepén égett két nagy álló lámpa, így sokkal kellemesebb volt, mert a félhomályt jobban kedveltem, mint a ragyogó világitást s ugyis hangjegy nélkül játszottam. Most indítam a szolgának s esekély indiai nyelvtudásomat felhasználva, rákiáltottam: — Busi! — ami hindosztán nyelven annyit tesz, hogy elég. Ő megértette parancsomat s mélyen meghajolva, zajtalanul távozott.

Csaknem egy óra hosszat játszhattam, midőn a kicsiny ezüst óra a közelemben tizet ütött. Kedélyem kissé lecsillapodott, s kellemes szübsadtság vett rajtam erőt. Éppen be akartam esukni a zongorát, midőn a verandán léptek hallatszottam. Ez Walter! Tehát végre mégis eljött.

Feszült várakozással pillantottam az ajtó felé. Egy pillanat még s szemtől-szembe állok azzal, akitől egész életem boldogsága függ. Most egy kéz félrehuzta a japáni gyöngyfűgönyt s egy hang jelentette: — Thorold shah!

Igen, ő volt az. A nagy terem egész hossza választott el egymástól s rejtékelyem félhomályában lassan kiléptem a lámpák fénykörébe.

— Walter... — mondtam halkán, de rögtön elnémultam.

Ő olyan különös zavarral és meglepetéssel nézett reám. Ugy van, a szemé végtelen megütközést, vagy talán inkább bámulatot árult el. Hogy megváltoztam, az nem volt esodálatos, hiszen nem maradtam örökké az a pajkos, süldő leány, akivel együtt hancurozott a kertben és a házban. Most egy magas fiatal hölgy állt előtte, akinek — mint a szemközt függő tükrös mutatta — elég jól illett a hosszú, uszályos fehér selyemruha. De miért nem szól? Alig mult el néhány pillanat, mióta a szolga az érkezését jelentette s nekem ez a rövidke perc egy örökkévalóságnak tetszett.

Egyszerre hirtelen hozzám lépett.

— Ferrars kisasszonyhoz van szerencsém, ugy-e bár? — kérdezte mély meghajlással.

Most tisztán láttam, hogy ez a férfi nem valter. Idősebb, magasabb s barnább, mint amilyen az én völegényem lehet. Ez a határozott tekintetű szem, az elszánt vonás az ajk körül, a nyugodt, biztos fellépés távolról sem emlékeztetett egykori játszótársamra, pedig a birtokomban levő arckép mégis ennek a férfinak hű képmása volt.

(Folytatjuk.)

A LEGJOBB

KÖNYV

a bankönyv. A legokosabb
erény a

TAKARÉKOSSÁG

Takarékosságának históriá-
ját bankönyvből lehet meg-
tudni.Mentől nagyobb összegek
vannak a könyvbe beleírva,
annál szebb a történet.

NEM TUDNA

MÉG SZEBBÉ

TENNI?

KISS EMIL

Bankár

133 Second Ave.,

New York

Cigánybecsület

Irta:
Somlay Károly

ABAUJBAN, a csécsi kuriában lakott valaha nemes Szirmay Tamás. Fiatal éveiben Savoyai Ernő gránátos ezredében vitézkedett, mint kapitány. Mikor megunta a puskák ropogását és a karabélyok szikrázó pengését, vakmerő eszelekedetre határozta el magát: megnősült.

A zajos élethez és rövidlejáratu szerelmekhez szokott daliának azonban nem igen volt inyére a csendes élet. Reggel is méz, délben is méz, meg aztán este is méz. Hej no, hogy a méz is megsavanyodik... Néha még a malapecsenye se izlett; sőt még a hegyaljai boroskát is undorral tolta el magától. A feleség esküjének is mindig egyazon zamata volt. Kopói és hires tarka agari hiába várták a pitvarban; világért nem nyult volna a puskához. Sokszor napokig sem mozdult ki a szobából.

Az asszony törte a fejét; mivel járhatna kedvében szeretett hitese urának. De bárhogy enyelgett is véle, sóhaj, ásitás lett az eredmény.

Hetekig, hónapokig húzódott ez az örömtelen élet: olyannyira, hogy Tamás ur szótalan fanyarsága már-már aggodalmakat keltett a tekintetes asszony lelkében. Hanem öt még idejében kárpótolta a sors egy kis babával. Ezután aztán a dörmögő medvével — Tamás ural — a macska se törődött.

Ókelme megorrolt a cirkumstanciák ily pogány változásán. De meg is mozdult benne a hajdani gonosz vér, a hajdani tábori léhaság visszavágása. Eltökélt hát, hogy világgá megy.

Egy záporverte sötét éjszakán ki-osont ágyából és magára öltötte megyszínű dolmányát, piros bársony nadrágját és ezüstsarkantyus eszímáját; zsebeit pedig megtömte körmöcciekkel. No, mert a bujdosót nem egy viszontagság érheti útjában és ilyen alkalmatosságokkal minden vitézi hatvágásnál szebben beszél a néma arany.

Mint valami tolvaj, úgy kötötte el a jászol mellől legszebb lovát és a zuhogó esőben nekivágott a kormos éjszakának.

El is ment szerenésesen Kassáig. Nem is ment tovább. Uri pajtások körében, bor és cigány mellett három napot, három éjjelt eldarádózva, a negyedik nap virradóra elszökött — haza.

Szirmayné okos asszonyhoz illően, nem perpatvarral, hanem szeretettel fogadta a bűnöst, mondván:

— Tudom már, mi baja volt itthon kelmednek: hiányzott a cimboraság, meg a muzsika. Ezontul hát egyben is, másban is legyen része, de itthon. Ha unatkozik kelmed, postát küldök a szomszédokért, a Tuli-familiát pedig beszégettetem komencióra urasági hangásznak. Jó léssen-e így?

— Ha így gondold jónak, hát így léssen jól, lelkeadta, — felelte Tamás ur.

Erről a bizonyos Tuli-familiáról fog szólni a Kőnőka.

A csécsi faluvégén a kenderáztató gödről mellett négy-öt kis vályogputri lapul meg alázatosan a jegenyék árnyában. Vadkomló, iszlag, csalamádé és a moha úgy elborítják a pupos kunyhókat, hogy inkább bukáknak, semmint emberlakta odúknak látszanak.

Pedig hát ezekben a széllel bélelt fészkekben anéig emberek tanyáznak. Azaz cigányok. Itt van tudniillik a Tuli-família földi paradicsoma.

Az egyik putriban patkószegyet kovácsolnak; a másikban beteg vasfázékban operál egy félszemű dádé; itt hegedü cincog, amott esett libát koppaszt egy krumpli-levelet pipáló, kormos fehérszemély. A vajda felesége egy üstben bájjalt kotyvaszt; a tanya szélén a férfiak vályogot vetnek; az aranyifjúság pedig a réti pocsogón ürgét önt. A gallyakból font szárnyék mellett egy lovacska szalmán rágódik. Himpókos lábai alatt meztelen purgyék esusznak-másznak. Bátran teletik, a paripa nem rugós.

A Tuli-nemzettség voltaképpen Szirmay Tamásnak jobbágjai lettek volna. A Szirmay gazdasági inventáriumában legalább is szerepeltek és apáról fiura hagyták örökség gyanánt a romákat. De hát se deres, se a kaloda, se a bilincs nem volt képes esendes polgári móresre szoktatni a füstösöket. El-elszöködtek biz' a tanyáról és sokszor a hetedik hátról terelték őket haza az urasági fogdmegek.

Mert nem akartak jobbági sorban sanyalódni, mint a párást. Inaséges napokon (ilyen pedig kerek háromszázhatvanöt volt a Tuliék kalendáriumban), az öreg vajda bánatosan elkecseregte, hogy: Náné máró, náné mász... És aztán a familia elindult a világ négy-tája felé szerencsét próbálni.

Most azonban, hogy a tekintetes asszony egy, kis himmi-hummit, cifra mundért, penészes sonkát és avas szalonát ígért nekik: erős esküvel fogadták, hogy még Gábiel angyal trombitájára se szöknek el többé a csécsi paradicsomból és huzzák a tekintetes ur nótáját, míg a lélek ki nem szakad belőlük.

Az ígért boldog napok el is következtek: Négyes batárok és esörgös brieskák röpitették a vendégeket a csécsi kuriába. A buzavirág színű labjiba bujtattott Tuliak alig győzték a lázsiás tallérokat zsebelni. Annyi volt az ezüstjük, hogy már a purgyék is Máriás-huszással gurigáltak a homokon.

Hanem hiába, mikor az embert már csak egy paraszti bajszal választaná el a teljes boldogságtól: akkor rántja vissza üstökénél fogva a Dévia.

Névnapot ült Szirmay Tamás. A rokonok, sógorok és jóbarátok mind megjöttek Abaujból, Zemplénből, Ungból és Beregből. Fehérszakállas öregurak, esigavuklis matrónák, selyemcipellős ifjú dá-mák és parókás gavallérok színültig lepték el az udvarház szobáit. A tarsolyos hajduk egyremásra hordták ezüstfálakon a pecsenyét és a pákerájokat és töltögették a hegyaljai annyira, hogy a mulatozás a második estén már kezdte lankasztani az urinépet.

Hogy az elszibadt koponyákba egy kis elevenség öntessék, Tamás ur nagy máglyákat rakatott az udvaron.

— Eddig mi mulattunk, — mondá az álmos társaságnak, — most a cigányok fognak vigadni, hogy ők is megemlegessék Tamás napját.

Azzal kiparancsolta a romákat a lobogó máglyák mellé, ahova vendégeit is meginválta.

— No, ebadták, eztek-e borral, pehelyesipetkével főtt bürgepaprikást? — kérdi a morékat.

— Dehogy esünk, vitéző nagyurunk, míg nem kápunk, — elméskedtek Tuliék.

A hajduk erre egy intésre kihozták a konyhából nagy rézüstben az eledelt.

— No hát egyetek — kommandírozott Tamás ur.

A cigányok összenéztek.

— Hát a kánálka hun máradt, instáljuk!

— Az is lesz mindjárt. Hajduk, kánalat ide!

Egy esomó fakanalat hoztak. De milyen kánalak voltak ezek. A nyelök legalább is volt egy-egy rőfny. Mind-egyik cigánynak kinyújtott jobbkarjához kötöttek egy-egy kánalat.

— Most egyetek, akasztófák, — biztatta őket Szirmay, — mert ha nem esztek, deresre huzatlak benneteket.

A feketesereg megrökönyödött. Kánalaztak hát a drága lében; de a karjukhoz kötött hosszú nyél miatt nem tudtak a kánállal a szájukhoz ezvezi.

— Dévia, még utóbb ebek módjára kell lafatyolnunk a bográcstól, — sópánkodtak, — mert evvel a fura kánállal éhen pusztulunk.

Tamás ur és vendégei pukkadoztak nevetőkben a vergődő cigányok láttára; de a kacajuk még nagyobbra nőtt, mikor a vén Tuli, a pater familias, elrikantva magát, hábvágta az egyik rajkót:

— A-dér csipkézze meg a sállángos filedet, te dugj az én sámba, én meg dugok a te sádba!

Ugy is lön, egyik cigány etette a másikat. Ki is tisztogatták hamarosan a bográcstól.

A trakta után újra kommandírozott Tamás ur:

— Ettetek, ittatok, most aztán hárrá cincogni! A Balogh Ádám toborzóját, aztán egy bokázót huzzatok.

— Igen is, instáljuk, — hálálkodott a cigányság és szaladtak a hegedükéri.

A vén Tuli nyaggatja is a szerszámot; pengeti, rizsálja, de a hurok mint ha megnémultak volna: egy nyiffanást se adnak. A többi cigány is ezenmód járt a hegedüvel. Megnémultak a hegedük és bögök.

— A legszebb riska tehenemet kapjátok egy nótáért; — biztatta őket Szirmay Tamás.

— Jáj, jáj, vitézs gyenyeralis uram, meggebedünk a nagy sigventül. Nem akár a hegedü sólani...

— No, majd hegedülök én rögvest rajtatok, adta bitangjai, — dohogott a ház ura. — Hajduk, ide a derest!

A morék egy pillanatra összenéztek, aztán vad üvöltéssel ucu neki a sötét éjszakának.

Hej, pedig ha tudták volna, hogy míg ők lakmároztak az udvaron, addig Szirmay parancsára az egyik hajdu a folyosón füstös szalomával kengette meg a hegedük hurjait...

A romák hajnalra egy szálíg eltűntek a csécsi határból. Nyomuk veszett örökre, mert így kívánta a cigánybecsület.

(Folytatás)

A grófné meg... nyok mindebből... nem láttak semmit... tak.

Alig haladott... lépésnyire a hintó... tünik egy fekete... Kiáll az ut közepé... hátrahorkannak... fejtelten kocsis fele... de mielőtt lesujth... rivalt a fekete emb... — Ismerlek, jó... a lovakat tovább... én mondom.

A fejtelten ember... fogadott.

A másik fekete em... telen lóhátas, finon... változott, oda lo... mellé s. midőn lát... né meg a grófkis... tan feküdtek a ko... telen megállítá a... vízzel fellocsolta... nyájias szavakkal... hogy éppenséggel... ni semmitől.

A grófné mindj... tért s minthogy lá... tességtudó uri em... guk, a leányoknak... sugta, hogy bátran... hetnek.

A grófkisasszony... felnyitották a szem... — Bohóság! — félig mosolyogva... dig félénken a gr... ság volt. Azt ki... Répa-esősz, ki... mi gonosz utonáll...

— Ugy van, gr... az udvarias ember... is a bakon s hajja... szabad kérdenem... hisz ugy-e abban... hegynek a szellem... gondolatlan ember... nek csufolnak, va...

— Mesebeszéd a... — Helyes. Csak... volna tudni. Nagy... tam réa, mert épp... nyéken van a kas... rásztek késő este... mernek az országn...

A grófné az eg... getett az idegen u... gróf vagy báró be... szen kastélyról bes...

De még mesed... vdt. Márványbó... arannyal áttört... az ablakon; minde... logott az arany... becséktől.

A grófnét és a... felkisérté a kasté... eszén, folyton... Aztán bevitte a... hol már egy eson... összegyűlve.

A grófkisasszony... szégyelték maguk... ruhájuk miatt ebb... saságban.

Mig a vendégek... tely ura lement... a fejtelten ember...

De nini, hisz... a fekete köpeny... Atkozott egy ar... vdt. Minden f... nézett a szeméből.

KIS LÁNYOKNAK KIS FIUKNAK

RÉPACSŐSZ AZ ÓRIÁS

(Folytatás.)

A grófné meg a grófkisasszonyok mindebből természetesen nem láttak semmit, mert elájultak.

Alig haladott harminc-negyven lépésnyire a hintó, hát újra feltűnik egy fekete köpenyeges alak. Kiáll az út közepére. A lovak hátrahorkannak s megállanak. A fejtelten kocsis felemli az ostarát, de mielőtt lesujthatott volna, reá rivalt a fekete ember:

— Ismerlek, jó marár! Hajtsd a lovakat tovább, de oda, a hová én mondom.

A fejtelten ember némán szót fogadott.

A másik fekete ember pedig hirtelen lóháttal, finom uri emberré változott, odá lovagolt a hintó mellé s midőn látta, hogy a grófné meg a grófkisasszonyok elájultan feküdtek a kocsiülésben, hirtelen megállítá a hintót, hideg vízzel felfochozta őket s udvarias, nyájas szavakkal megnyugtatta, hogy éppenséggel nincs okuk félni semmitől.

A grófné mindjárt magához tért s minthogy látta, minő tisztességtudó uri emberrel van dolga, a leányoknak is a fülébe szúgta, hogy bátran magukhoz térhetnek.

A grófkisasszonyok mindjárt felnyitották a szemüket.

— Bohóság! — mondá később félig mosolyogva, félig még mindig féltéken a grófné — bohóság volt. Azt kiáltotta az inas, hogy Répa-csősz, bizonyára valami gonosz utonálló lehetett.

— Ugy van, grófné — felelé az udvarias ember — ott ül most is a bakon s hajtja a lovakat. Ha szabad kérdenem, a grófné nem hisz ugy-e abban, hogy az Óriás-hegynek a szelleme, akit a meg-gondolatlan emberek Répa-csősznek csufolnak, valósággal él?

— Mesebeszéd az egész!

— Helyes. Csak ezt szerettem volna tudni. Nagyon kíváncsi voltam reá, mert éppen ezen a környéken van a kastélyom, s a parasztok késő este rendszeren nem mernék az országuton járni.

A grófné az egész uton beszélgetett az idegen urral. Bizonyára gróf vagy báró lehetett az is, hiszen kastélyról beszélt.

De még micsoda szép kastély volt. Márványból volt a padló, arannyal áttört csipkefüggönyök az ablakon; minden csillogott-villogott az arany- és ezüst cseces-becséktől.

A grófnét és a grófkisasszonyt felkísérte a kastély márványlépcsőjén, folyton mulattatta őket. Aztán bevitte a fényes terembe, hol már egy csomó vendég volt összegyűlvé.

A grófkisasszonykák valósággal szégyeltek magukat poros utazóruhájuk miatt ebben a fényes társaságban.

Míg a vendégek mulattak, a kastély ura lement az istállóba, hogy a fejtelten embert kérdőre vonja.

De nini, hiszen már volt feje, a fekete köpenyeg sem volt rajta. Átkozott egy agyafurt ábrázata volt. Minden földi gonoszság ki-nézett a szeméből.

— Hát te, gaz kópé, hogy mered az én nevémmel megrémíteni az embereket?

— Bocssás meg, hatalmas óriás! Igazán csak a legvégső szükségben fanyalodtam reá. Nem mertem volna különben csuffá tenni a te tündér hatalmat.

— Megölted az ártatlan inast, meg a kocsis!

— Jaj, dehogyan öltem, dehogyan öltem. Nézd, éppen most fordulnak be a kapun. Olyan épek és egészségesek, mint a makk.

Valóban a fejtelten — akarom mondani: most már fejes ember igazat mondott. Az inas és a kocsis megerkeztek.

— Vallj ki mindent, te kópé, különben a lábaddal fogva felakasztalak a füstre! — rivalt reá nagy haragosan Répa-csősz. Azt hiszem már mind kitaláltátok, hogy ő volt a kastély ura?

A megszeppent fejes ember így kezdte a beszédet:

— Nagyon sokat kíváncsi te tőlem, hatalmas óriás. Nem vagyok én olyan okos, hogy mind elsoroljam neked, a mi gonoszat már eddig életemben elkövettem. Tudod meg, hogy a mióta a világ áll, nem volt nagyobb tolvaj, mint a minő én vagyok. Igaz, hogy még nem öltem senkit, mert a vérnek nemesak a szagától, de a pusztalátásától is irtódom.

— Na kutyogj annyi mindent össze-vissza! Térj a dologra! — parancsolá Répa-csősz!

— Először is azt mondom, hogy én már a világ minden tömlőcében voltam s mindenikből szerencsésen elszöktem. Egyiknek kiástam a fenekét, másiknak kidöntöttem az oldalát, a harmadiknak —

— Jól van, jól, azt mondd meg inkább, hogy miért kerültél tömlőcbe?

— Hja, nagyon sokféle oka volt az én tömlőcbe jutásomnak. Voltam hadi kém, elfogtak és felakartak a legközelebbi fára huzni. Szerencsémre a közelben nem volt fa s mire fát találtak volna, nekem már üthették a nyomomat. Ugy ott hagytam őket, mint Szent Pál az oláhokat. Aztán abban fáradoztam, hogy a szekrényeket és ládákat törjem fel. Dícselkedés nélkül mondhatom, hogy pompásan értettem ehhez a mesterséghez is, mert kitaláltam egy olyan tolvaj-kulcsot, mely a világ minden zárjába beleillett s így könnyűszerrel hozzá juthattam ahhoz a néhány garashoz, a mi a ládák-fiában volt. Aztán — hogy tovább mondjam az életem történetét — összekérültem egy híres bankó csinálóval. Azt mondta nekem, hogy legyünk jó cimborák, dolgozzunk egy kézre. Ő csinálja a bankót, én pedig sózom rá az együgyű emberek nyakára; igen jó dolgom lesz élhetek uri módra, járok-kelek, egyik városból a másikba utazom, mindig tele lesz a zsebem vadonai új bankókkal. Elképzelheted, hatalmas Répa — akarom monda-

ni óriás, hogy ez a könnyű élet szörnyű mód tetszett nekem. Pompásan éltem, igen sok becsületes embert csaltam meg, hanem egyszer csunyául rajta vesztettem. Egy ropegős ezres bankó szegte a nyakamat. Holmi fránya zsidó észrevette, hogy nem igazi bankó az, hanem hamis. Nyakamba uszította a fogd meg-eket és nemsokára egy dohos, bűzös tömlőcnek a fenekén kuporogtam. Meg volt kötve a kezem és lábam. Más ebből az állapotban megadta volna rugát s töredelmes szívvel várja az akasztás szomorú pillanatát. No nekem a legkisebb gondom is nagyobb volt, hogy sem az akasztófan végezzem az életemet.

Ekkor Répa-csősz ezt dörmögte a fogai között:

— Pedig odakerülsz, fickó!

— Mondottál valamit, hatalmas óriás! — kérde a jókedvű ember.

— Azt mondtam, hogy nálad agyafurtabb tolvajjal még nem találkoztam. Hát a tömlőcbe miképpen szabadultál ki?

— A lézemeről meg a lábamról lehuztam a vas-karperceket; tudod, nem igen illettek az én kezemre és a lábamra. Aztán a porkeletot hirtelen megtámadtam, a földre tepertem, a száját betömtem a zsebkendőjével, a kezére-lébára reá tettem a bilincseket, éppen föl illettek. Így szöktem ki. Bizony máig sem tudják, hogy hova lettem.

— Mesélj csak tovább...!

— Most jön az utolsó próbám, amit te hiszítottál meg, hatalmas óriás! de hát igazad volt, miért avatkoztam bele a te dologba. Előkerítettem egy nagy fekete köpönyeget, ettől az ostoba emberek szörnyen szoktak félni. Magamra kaptam, s olyan voltam benne, mint a kinek nincs feje, jóval magasabbat is mutattam a rendesnél. Egy kivájt sütőtökből emberi fejet formáltam s azt a kezembe vettem, mintha e saját fejem lett volna... Így indultam el az utolsó dologomra.

Hanem még előbb kiszimatoltam a grófné meg a kisasszonyok utazását. Elmondták az inas meg a kocsis. Őket egy-két aranypénzzel megvesztegettem. Jól tudták, hogy én vagyok a fejtelten ember, de tették magukat, hogy a grófné és leányai még jobban megijedjenek. — Pompásan sikerült minden, a míg te meg nem jelentél.

— Mi volt a szándékod a grófnéval? — kérde komor arccal Répa-csősz.

— Hát egy kis apró pénzre lett volna csak szükségem. Elvettem volna tárcáját, ráadásul a mi ékszer náluk volt, aztán hagytam volna, hogy menjenek Isten hírével, a hova nekik tetszik.

Répa-csősz sokáig gondolkodott, hogy mitévő legyen ezzel a cimeres gazemberrel. Nagy vártatva szólalt meg:

— Hallod-e, te most elindulsz, s mégy oda, hova egy bolygó fény

fog vezetni. Ne kérdezz semmit, csak menj mindenütt utána.

— Hát egy kis utavalót nem adnál, hatalmas Ré — akarom mondani óriás?

— Adok azt is, hogy ne panaszkodjál — felelé Répa-csősz. — Azval úgy csapta pofon a tolvajt, hogy az orcája mindjárt két akkora dagadt fel.

És mintha csodálatos, láthatatlan kéz vezette volna, ment... ment a tömlőcbe kiszökött rab hegyeken-völgyeken át, maga sem tudta hova, maga sem tudta merre. Ha meg akart pihenni, valaki a fülébe szúgta: tovább, tovább, még nem érkezél meg.

Egyszer csak összeroskadt, álom nehezedett a szemére, többé nem hallott és látott semmit.

Mikor másnap felébredt, ismét a bűös tömlőcbe volt. Mintha tegnap is, tegnapelőtt is ott lett volna, mintha mindaz, a mi vele történt, csak gonosz álom lett volna.

Ilyen játékot üsött vele a furfangos Répa-csősz.

Persze, ti azt is szeretnétek tudni, hog ya grófné meg a leányai miképpen mulattak abban a titokzatos kastélyban? A gróf vagy báró, a kié a kastély volt, ki nem fogyott a szeretetreméltóságából. Még a gondolatát is kiolvasta a vendégeinek.

Csupa szinarany volt a tányér, miről az izesebbnél izesebb falatokat elfogyasztották, sürgő szolgálcsoport járt-kelt a vendégek körül. Egy pocakos doktor sok bohókás történetet mesélt azokról a betegekről, akik a fürdőbe mennek, pedig semmi bajuk sincs; egy még öregebb, de sovány báróné az ő kedves kutyáit dícsérte nyakra-főre. A házigazda mindenkire nyájasan mosolygott.

Legkivált pedig a grófnéval beszélgetett:

— Mondja csak, grófné, hát igazán nem hisz, hogy ennek az Óriás-hegynek van tündére, a ki tetszése szerint változtatja az alakját?

— Furesa dolog, hogy megint ezt a kérdést intézi hozzám! Egyáltalában nem hiszem, hogy a földön kisértek, szellemek, óriások vagy efféle badar kigondolt, de soha szemmel nem látható lények vannak.

— Hát ha valaki azt mondaná rólam: vigyázzon grófné, ennek a kastélynak az ura, a kivel most szemtől-szemben van, nem más, mint az a híres Répa-csősz, a kőről annyi furesa dolgot mesélnek, mit mondana akkor?

— No hát a szemébe kacagnék, a ki ilyen sületlenséget merne mondani.

A házigazda olyan különösen mosolygott. Nem volt az fenyegető mosoly, de ha a grófné jobban a szemé közé nézett volna a házi gazdának, talán egy kissé mégis gondolkodóba esett volna.

(Vége köv.)

ÉLETIGAZSÁGOK

A 20 év körüli férfi vagy nő

Kevés kivétellel nem szeret a jövőről beszélni. — Nem mond semmit. — A ma, csak a ma örömeit, élvezetét hajhássza. — Könnyelmű, kicsapongó, mert azt hiszi, hogy ifjúsága örökéletű. — Nem vigyáz, nem takarékoskodik, még az egészségével sem. — A napok, hónapok, esztendők mulnak és akkor kezdi csak észrevenni, hogy neki tulajdonképpen a holnapra is kell gondolnia.

A 35 év körüli férfi vagy nő

Az emberi kor legszebb éveiben rendszerint legnagyobbak a mindennapi élet gondjai; a szorgalmas, önértékes férfi vagy nő rabszolgájává válik e gondoknak. — Minden más tennivalót majd holnap — holnap akar elintézni. Így marad az akarat egyik napról a másikra.

Az 50 év körüli férfi vagy nő

Már megállapodott. — Már van ideje önmagával is foglalkozni. — Kezd valamit érezni. — Nincsen ez, nincsen az rendben. Rájön arra, hogy ő bizony már évek óta szenved valamiben. — A feje fáj, a gyomrával bizony sokszor volt baja, most már ideges, álmatlan, fáradt, kimerült, majd ezt, — majd azt veszi észre és lótna-futna segítség után. — Még élni, sokáig szeretne élni, nagyon.

A 60 év körüli férfi vagy nő

Gyötrő, kínzó fájdalmak közepette szemrehányásokkal illeti önmagát. — Eszébe jut, hogy husz esztendőskorában túl ment a határon, pazarolta egészségét és elhanyagolta ezt vagy azt a kisebb-nagyobb bajt. — Később, 35 esztendőskorában meg a kenyeret előbbre kellett helyeznie mint az egészséget, ha mutatkoztak is rendellenességre valló tünetek, — nem törődött velük, — mert a fő: a kenyér volt. — Így rendezkedett be és mint a gondok rabszolgája élte legszebb éveit. — Ötven esztendőskorában meg már késő volt elejét venni a mostani szenvedéseknek. — Akkor már meg akart tenni és azóta meg is tesz mindent, hogy szabaduljon a multban szerzett, de elhanyagolt bajok nagy kínjától. — Aztán még csak 60 esztendőskor és még élni szeretne...

A TANULSÁG:

Akkor kell elejét venni — de gyorsan — valamely keletkező bajnak, amikor az bekövetkezett. — Ha például valakit 20 éves korában ér utól a baj, annál inkább keresse a hathatós segítséget, mert jaj annak a fiatal férfinak vagy nőnek, aki egy elhanyagolt bajjal megy neki az életnek. — Ha pedig valaki 35 év körül veszi észre a bajt, az ugyancsak siessen a baj további fejlődését megakadályozni.

A legkitünőbb segítséget a természet adja a szenvedő emberiségnek

A világhírű **PARTOS PATIKANAK** van egy teaszerű készítménye, amely a fenséges természetadta gyógyfüveknek, gyökereknek, virágoknak és bogyóknak nagyszerű összetétele és amely **"PARTOHERB"** név alatt van forgalomban. — Fiatal, öreg, férfi vagy nő egyaránt sikeresen használhatja, mint egészségvédő szert főleg a következő bajok tüneteivel: akinek hátfájása van, aki húgyhólyagbántalmakban szenved, akinek a vizelete sűrű, színes és üledékes, akinek a vizelete nehéz szaga, akinek a szeméi karikásak, a szája rossz és a lehellete büzös. — Sokan, nagyon sokan használták eddig is és használják most is a **"PARTOHERB"**-et, mert hatása kellemes és gyors. A szenvedőnél enyhítő balzsamként hat, az egészségnél pedig elsőrendű egészségvédő szernek bizonyult. — Elkészítése a lehető legegyszerűbb. Ugy kell elkészíteni mint a közönséges teát és jó forrón meginni. — Ha valaki keserűnek találja, kevés cukorral megédessíthető. — Hat doboz **"PARTOHERB"** ára csak 5 dollár, egy dobozzal 1 dollár.

Mindenkinek áldásos

Nem kérdés, hogy Ön a 20, 35, 50 vagy 60 esztendőskor között van-e! — Nem kérdés, hogy mutatkoztak-e már Önnél a fenti tünetek! Rendelje meg a **"PARTOHERB"**-et azonnal a fentlélőnél és egyedüli készítési helyén ezen cím alatt: **PARTOS PATIKA, 160 Second Ave., New York, N. Y.**

Azoknak, akik elismerik ezen ÉLETIGAZSÁGOKAT:

Olvassa el az alanti

AJÁNDÉK-SZELVÉNYT

Ha **"Partoherbet"** rendel, vágja ki e szelvényt és küldje be egyenesen a rendeléssel együtt.

Vágja ki!

Vágja ki!

Vágja ki!

T. PARTOS PATIKA, 160 SECOND AVE., NEW YORK, N. Y.

Annak jeléül, hogy az Önök által e lapban megírt **"ÉLETIGAZSÁGOKAT"** elolvastam, ezennel beküldöm **PARTOHERB RENDELÉSEMET** és ezt a kis **AJÁNDÉK-SZELVÉNYT**; kérem egyúttal az ajándéktárgyat is megküldeni. — Tisztelettel

A rendelő neve és pontos címe: